

Vulneracions de drets

Discapacitat física i/o orgànica

Informe 2022 *3a edició*

Vulneracions de drets

Discapacitat física i/o orgànica

Informe 2022 *3a edició*

Edita:

Gran Via de les Corts Catalanes, 562

pral. 2a. 08011 Barcelona

Tel.: 93 451 55 50

ecom@ecom.cat

www.ecom.cat

Data d'edició: Juny 2023

Coordinació d'edició: Inma Gómez Sánchez

Equip de redacció: Marta Alonso Ribas i Inma Gómez Sánchez

Disseny i maquetació: Trajectes

Dipòsit legal: B 15146-2023

Agraïments: A totes les persones que han participat en els espais organitzats per ECOM i ens han transmès les seves vivències personals i a totes les àrees d'ECOM que han col·laborat en l'elaboració d'aquest informe.

Podeu descarregar aquest document en PDF al nostre web: **www.ecom.cat**

Aquesta publicació està subjecta a llicències Creative Commons

Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional.

Per a veure una còpia d'aquesta llicència, visiteu:

https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.es_ES

Sumari

	Presentació / 4
	1 Qui som. La discapacitat des d'un model de dret. La igualtat i la no discriminació
1.1	ecom Esborrem Barreres Creem Oportunitats / 6
1.2	La concepció de la discapacitat des d'un model de dret / 8
1.3	El principi d'igualtat i el dret a la no discriminació / 9
	2 La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica
2.1	 La necessitat de visibilitzar les vulneracions de drets / 14
2.2	 Vulneració del dret a l'accessibilitat / 38
2.3	 Vulneració del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat / 48
2.4	 Vulneració del dret a la mobilitat i al transport / 61
2.5	 Vulneració del dret a l'habitatge / 74
2.6	 Vulneració del dret a l'educació / 88
2.7	 Vulneració del dret a la salut / 98
2.8	 Vulneració del dret al treball / 109
2.9	 Vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social / 123
2.10	 Vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives / 134
	3 La infradenúncia i les seves causes / 147
	4 Conclusions / 163
	5 Reptes i recomanacions / 176
	6 Bibliografia i recursos d'interès / 188

PRESENTACIÓ

Albert Carbonell

President d'Ecom

acarbonell@ecom.cat

La tercera edició de l'informe **RAJAR ecom** fa visibles 300 vulneracions de drets que al llarg del 2022 han patit persones amb discapacitat física i/o orgànica de Catalunya. I que prop del 50% d'aquestes vulneracions estan relacionades amb l'accessibilitat, que priva l'exercici de molts altres drets com, per exemple, el dret a la mobilitat, el dret a l'habitatge o el dret a la participació a les activitats culturals, de lleure i esportives, per dir-ne alguns.

Aquesta transversalitat de les problemàtiques en l'accessibilitat evidencia que continua sent el gran problema que ens priva, a les persones amb discapacitat física i/o orgànica, de poder exercir els nostres drets en igualtat d'oportunitats. Per això la incidència política que fem des d'ECOM insisteix sempre en la reivindicació de millores d'accessibilitat que puguin afavorir la nostra igualtat en l'exercici dels drets i la nostra plena inclusió a la societat. En els darrers temps, i des de fa ja massa anys, estem reclamant al Govern de la Generalitat de Catalunya l'aprovació del codi d'accessibilitat. I és que, aquest retard de prop de set anys, està suposant una pèrdua d'oportunitat d'avançar cap al disseny universal i cap una món pensat i dissenyat per a totes les persones.

Si bé la millora de l'accessibilitat dels espais, edificis, productes i serveis és urgent i necessària, l'informe **RAJAR ecom** constata també la importància que té l'atenció a la diversitat i el desconeixement que continua havent-hi sobre les necessitats específiques que tenim les persones amb discapacitat física i/o orgànica. És imprescindible resoldre aquesta mancança en el personal d'atenció directa, no només per a la societat en general, sinó també per tal de prevenir i minimitzar les discriminacions i vulneracions de drets.

La perspectiva de la diversitat i la mirada interseccional, incorporant la discapacitat de manera transversal a tots els àmbits, és l'avenç indefugible que han de fer les polítiques públiques si es vol acabar amb les situacions de desigualtat i discriminació que patim les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

L'informe **RAJAR ecom 2022** ha constatat també que, un any més, l'Administració pública ha tornat a ser, com el 2021, el principal agent vulnerador (en el 59 % dels casos) i que els espais i instal·lacions públiques són el lloc on s'han produït principalment les vulneracions (en el 57 % dels casos), i són les oficines d'atenció al públic i els serveis de titularitat pública els espais que concentren un nombre més elevat de vulneracions (el 20 % dels casos).

Pel que fa al perfil de les persones que ens han reportat vulneracions, el 61 % eren dones i un 67 % residents a la província de Barcelona. Cal remarcar, però, que aquest darrer any hi ha hagut un increment de les vulneracions detectades en les altres províncies catalanes.

Després de tres edicions, les dades de l'informe **RAJAR ecom** ens comencen a mostrar tendències per entendre millor el context on es produeix una discriminació; quins són els drets més vulnerats; qui és l'agent que actua com a principal vulnerador, i on es produeixen les vulneracions. Així com també ens està permetent dibuixar el perfil de persona que n'és víctima i conèixer millor els motius pels quals les persones no les denuncien. Tot plegat, una informació valuosa que ens pot guiar a l'hora d'establir una estratègia per abordar i minimitzar aquesta problemàtica de la infradenúncia, que tant mal fa a la defensa dels drets. No oblidem que els perjudicis que no es denuncien són com si no existissin, i que, si no n'hi ha constància, difícilment es podran prevenir per tal que no es repeteixin i que s'hi posin solucions.

Qui som. La discapacitat des d'un model de dret. La igualtat i la no discriminació.

1.1 ecom Esborrem Barreres *Creem Oportunitats*

Qui som

ECOM som un moviment impulsat per persones amb discapacitat física i/o orgànica que treballem, a través del nostre empoderament i la nostra participació, per aconseguir una societat inclusiva on puguem fer efectiu l'exercici dels nostres drets.

Sota la marca ECOM s'apleguen la Federació i la Fundació ECOM.

Actualment, la **Federació ECOM** està integrada per **117 entitats** de persones amb discapacitat física i/o orgànica de tot el territori estatal.

Creada el 1971

Creada el 2007

Propòsit

Transformar la societat perquè es respecti la dignitat de totes les persones.

Missió

ECOM té una doble missió:

1) Defensar en primera persona l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica per participar a la societat en igualtat d'oportunitats.

2) Enfortir el sector associatiu de la discapacitat física i/o orgànica per donar resposta a les necessitats i expectatives de les persones que representem.

Visió

Ser l'entitat que lideri i consolidi el canvi de model cap a la vida independent i l'autonomia personal de manera sostenible, innovadora, col·laborativa i situant la persona al centre.

Valors

La missió d'ECOM se sustenta en els valors de l'empoderament, la inclusió, l'activisme, la participació, el compromís i la innovació.

Què fem?

Defensa dels drets

A ECOM actuem per la defensa dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica amb l'enfocament dels drets humans, fonamentats en la Convenció Internacional de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (aprovada per l'ONU el 2006), que estableix que les persones amb discapacitat tenim els mateixos drets que qualsevol altra persona i que som iguals davant la llei.

Com ho fem?

Acompanyant en el procés d'empoderament a les persones amb discapacitat física i/o orgànica a través del reconeixement dels seus drets.

Assessorant, formant i acompanyant en matèria de recursos sobre la discapacitat i la defensa dels drets.

Incidint en les polítiques públiques i les decisions d'assignacions de recursos.

Interlocutant amb representants de les principals institucions i agents socials.

Participant en diferents òrgans consultius de diferents organitzacions i entitats públiques.

Cooperant amb altres organitzacions.

Enfortint el teixit associatiu donant veu i representació al sector.

Reivindicant i fent accions divulgatives sobre l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Publicant materials de consulta sobre drets.

Conscienciació social

Entenem la conscienciació social com l'acció de promoure el coneixement de la societat sobre les persones amb discapacitat física i/o orgànica i la presa de consciència vers la situació de desigualtat i exclusió social en què vivim, una situació que és causada per les barreres (físiques, urbanístiques, psicosocials, de comunicació...) que l'entorn ens posai que limita el nostre ple desenvolupament i una veritable igualtat de drets.

Com ho fem?

Conscienciant i promovent

un canvi de mirada vers la discapacitat i la diversitat en la nostra societat.

Sensibilitzant per mostrar a la resta de la societat la realitat que vivim les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Elaborant eines de suport per a la tasca de conscienciació social sobre la discapacitat i la diversitat que duem a terme.

Interlocutant amb representants de les principals institucions i agents socials.

Organitzant esdeveniments públics per fer visible i normalitzar la imatge de les persones amb discapacitat física i/o orgànica dins la societat.

Esborrem Barreres *Creem Oportunitats*

Per conèixer més sobre l'activitat d'ECOM, consulta el nostre web:

www.ecom.cat

1.2 La concepció de la discapacitat des d'un model de dret

A Catalunya hi ha 351.174 persones que tenen reconeguda una discapacitat física i/o orgànica.¹

- **La discapacitat és una característica de la persona, no el tret que la defineix.** S'entén, per tant, com un component inherent a la societat i a la diversitat humana, enriquidor, positiu i que evoluciona, tal com assenyala la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- Des de fa un temps, **la concepció de la discapacitat està canviant i es parla d'un model en què es concep a la persona amb discapacitat com un membre de ple dret, amb obligacions, però també amb els mateixos drets que la resta de la població;** i on s'ha de garantir la no discriminació i la igualtat d'oportunitats, a través del desenvolupament de polítiques que s'adaptin a la persona i no al revés.
- Les persones amb discapacitat hem de tenir una participació activa en la comunitat i entenem que s'ha de potenciar la reivindicació del dret decidir per nosaltres mateixos/es **dotant-nos de les eines que necessitem per tenir una vida en igualtat d'oportunitats, com la resta de la població.**
- **Amb aquest canvi de paradigma hem passat, per tant, de ser persones destinatàries dels serveis a ser responsables de la nostra vida.** Tenim dret a prendre les nostres decisions, a equivocar-nos i a no ser concebudes únicament com a pacients o beneficiàries de decisions que prenen persones o serveis externs.

¹ Estadística sobre el nombre de persones amb discapacitat a Catalunya al 2022. Departament de Drets Socials. 2023

1.3 El principi d'igualtat i el dret a la no discriminació

L'article 7 de la Declaració Universal dels Drets Humans

(adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, el 10 de desembre de 1948), reconeix que tothom és igual davant la llei i té dret d'obtenir-ne la mateixa protecció contra qualsevol discriminació que violi la present declaració.

Segons la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, per discriminació s'entén:

“Qualsevol distinció, exclusió o restricció per motius de discapacitat que tingui el propòsit o l'efecte d'obstaculitzar o deixar sense efecte el reconeixement, el gaudi o l'exercici, en igualtat de condicions, de tots els drets humans i llibertats fonamentals en els àmbits polític, econòmic, social, cultural, civil o d'un altre tipus”.

La igualtat i la no discriminació són dos dels principis generals que regeixen la Convenció. **Només si no hi ha discriminació la igualtat pot ser efectiva.** Per tant, són dos conceptes relacionats entre sí.

La Convenció de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat va ser aprovada el 3 de desembre de 2006 i va entrar en vigor a Espanya el maig de 2008. La Convenció té com a propòsit promoure, protegir i assegurar el gaudi ple i en condicions d'igualtat de tots els drets humans i llibertats fonamentals de totes les persones amb discapacitat i promoure el respecte a la seva dignitat inherent.

[Vegeu l'enllaç](#)

Formes de discriminació:

Les següents definicions estan extretes de l'article 4 de la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació:

Discriminació directa: la discriminació que es produeix quan una persona és tractada d'una manera menys favorable que una altra en una situació anàloga.

Discriminació indirecta: la discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica pretesament neutres són susceptibles de causar un perjudici major a una persona respecte a d'altres.

Discriminació múltiple: la discriminació que es produeix quan una persona pateix una forma agreujada i específica de discriminació com a conseqüència de la concurrència o la interacció de diversos motius de discriminació.

Discriminació per associació: la discriminació que es produeix quan una persona o el grup al qual se l'associa és objecte de discriminació, real o atribuïda, com a conseqüència de la seva relació amb una persona o un grup.

Discriminació per error: la discriminació que es produeix quan una persona n'és objecte pel fet d'haver-li atribuït erròniament alguna característica, circumstància o condició.

Discriminació per estigmatització: el procés pel qual un grup amb poder defineix el que és normal i deixa fora d'aquesta definició altres conductes que, en conseqüència, són considerades no normatives.

Discriminació per raó de gènere: la situació discriminatòria en què es troba una persona que és, ha estat o pot ésser tractada, per raó de sexe o de circumstàncies directament relacionades amb la seva condició biològica, d'una manera menys favorable que una altra en una situació anàloga.

● Principal marc normatiu:

Cal tenir en compte la normativa de diferent rang que recull els principis d'igualtat i no discriminació i que protegeixen davant la discriminació.

● Àmbit internacional

- Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides (articles 1 i 7).
- Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (articles 2.1, 14 i 26).
- Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (article 2.2).

● Legislació referent a l'àmbit de la discapacitat:

- Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

● Àmbit europeu

- Tractat de la Unió Europea (article 9).
- Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (articles 20, 21.1 i 21.2).
- Conveni per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals, CEDH, Consell d'Europa (article 14).
- Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat (article 2).

● Àmbit estatal

- Constitució Espanyola (articles 1.1, 9.2. i 14).
- Estatut dels Treballadors (articles 4, 17, 24 i 28).
- Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per la Igualtat Efectiva de Dones i Homes (articles 3, 4 i 5).
- Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de Protecció Integral a la Infància i a l'Adolescència davant la violència.
- Llei Orgànica 3/2021, de 24 de març, de Regulació de l'Eutanàsia.
- Llei 15/2022, de 12 de juliol, Integral per a la Igualtat de Tracte i la No Discriminació.

Legislació referent a l'àmbit de la discapacitat:

- Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en Situació de Dependència.
- Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat.
- Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, mitjançant el que s'aprova el Text Refós de la Llei General de Drets de les Persones amb Discapacitat i de la seva Inclusió Social.
- Llei Orgànica 1/2017, de 13 de desembre, de modificació de la Llei Orgànica 5/1995, de 22 de maig, del Tribunal del Jurat, per garantir la participació de les persones amb discapacitat sense exclusions.
- Llei Orgànica 2/2018, de 5 de desembre, per la modificació de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General per garantir el dret de sufragi de totes les persones amb discapacitat.
- Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica.

● Àmbit català

- Estatut d'Autonomia de Catalunya (articles 4, 15, 18, 19, 23, 32, 40.8, 44.1 i 45.1).
- Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'Igualtat Efectiva de Dones i Homes.
- Llei 4/2016, de 23 de desembre, de Mesures de Protecció del Dret a l'Habitatge de les Persones en Risc d'Exclusió Residencial (article 2.b).
- Llei 19/2020, de 30 de desembre, d' Igualtat de Tracte i No discriminació.

Legislació referent a l'àmbit de la discapacitat:

- Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'Accessibilitat.
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'Atenció Educativa a l'Alumnat en el Marc d'un Sistema Educatiu Inclusiu.
- Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, pel qual s'adapta el Codi Civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat.

On trobar més informació?

- Per conèixer més normativa específica per àmbits es pot consultar la nostra Guia pràctica per a la defensa dels drets de les persones amb discapacitat física. *Vegeu pdf*

La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

2.1 La necessitat de visibilitzar les vulneracions de drets

○ Quan ens trobem davant d'una vulneració de drets?

En el nostre ordenament jurídic existeixen lleis i normatives que promouen, protegeixen i defensen el ple gaudi -i en condicions d'igualtat- dels drets humans i llibertats de les persones amb discapacitat. Això no obstant, l'experiència evidencia que, massa sovint, aquesta legislació no s'aplica.

En aquest sentit, els drets només són drets si són efectius i si es poden exercir. I precisament **quan es transgredeix una llei o normativa que reconeix un dret es produeix una vulneració de drets.**

○ La tasca d'ECOM davant la vulneració de drets

Com dèiem en el bloc anterior, una de les missions d'ECOM és defensar en primera persona l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica per participar a la societat en igualtat d'oportunitats.

Durant la seva trajectòria, ECOM ha anat acompanyant les persones amb discapacitat física i/o orgànica, amb assessorament, suport, i foment de l'autonomia personal i l'empoderament amb l'objectiu de defensar l'exercici dels seus drets. Tanmateix, les vulneracions de drets de les persones amb discapacitat continuen sent una realitat. Davant d'aquest fet, neix la necessitat d'identificar-les i fer-les visibles mitjançant el present informe RADAR sobre les vulneracions de drets detectades per ECOM durant el 2022.

Finalitats del RADAR

Visibilitzar

les vulneracions de drets que han patit les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Conscienciar

a la ciutadania envers els drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Prevenir

possibles situacions de vulneracions de drets i discriminació per raó de discapacitat establint plans d'acció amb diferents públics.

Metodologia del RADAR

● **Període analitzat:** De gener de 2022 a desembre de 2022

● **Àmbit territorial analitzat:** Catalunya

● **Marc de referència:** Convenció de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat

● El present informe ha analitzat les **vulneracions produïdes en relació amb els següents drets:**

1 Dret a l'**accessibilitat**

2 Dret a **viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat**

3 Dret a la **mobilitat i al transport**

4 Dret a l'**habitatge**

5 Dret a l'**educació**

6 Dret a la **salut**

7 Dret al **treball**

8 Dret a un **nivell de vida adequat i protecció social**

9 Dret a la **participació en les activitats culturals, de lleure i esportives**

● Recollida de dades

L'informe RADAR **combina l'anàlisi quantitativa amb l'anàlisi qualitativa**, i busca articular la informació recopilada combinant la lliure expressió de les persones participants, i les preguntes i respostes més estructurades. Amb aquesta metodologia mixta, hem pogut explorar i avaluar diferents nivells d'informació, amplificar la perspectiva d'estudi i aprofundir en les diferents problemàtiques que hem detectat en la diagnosi.

La recollida de dades està vinculada a la perspectiva metodològica mixta. Ambdues metodologies, si bé tenen un marc d'estudis i tècniques diferents, combinades permeten ampliar exponencialment la informació i entendre millor la situació dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica i el context on es produeix la vulneració d'aquests drets.

● L'anàlisi quantitativa

prové de les fonts d'informació següents:

- **Consultes ateses:** Des d'ECOM assessorem i responem a consultes de persones amb discapacitat física i/o orgànica que han patit una discriminació per raó de discapacitat o que han vist vulnerats els seus drets. L'objectiu és acompanyar-les i orientar-les per a la denúncia de la discriminació patida i/o la reivindicació del dret vulnerat.

En total s'han rebut **821 consultes** sobre qüestions diverses, de les quals **84 són consultes vinculades a vulneracions de drets.**

- **Enquesta per detectar les vulneracions dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica:** L'enquesta, elaborada per ECOM, tenia com a objectius explorar, identificar, descriure i explicar les situacions dels drets i les diferents vulneracions que han afectat la població amb discapacitat física i/o orgànica a Catalunya durant el 2022.

L'enquesta es va fer en línia durant els mesos de desembre de 2022 i febrer de 2023. Vam rebre un total de 376 respostes provinents de persones residents a les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona. D'aquestes respostes es van identificar un total de **206 vulneracions de drets.**

● L'anàlisi qualitativa

prové de les fonts d'informació següents:

- **Reunions amb les responsables de les diferents àrees d'ECOM** per analitzar les vulneracions que havien detectat des de les seves àrees durant el 2022.

- **Notícies generades per ECOM** (disponibles en l'apartat de bibliografia i recursos d'interès).

- **Notes de premsa generades per ECOM** (disponibles en l'apartat de bibliografia i recursos d'interès).

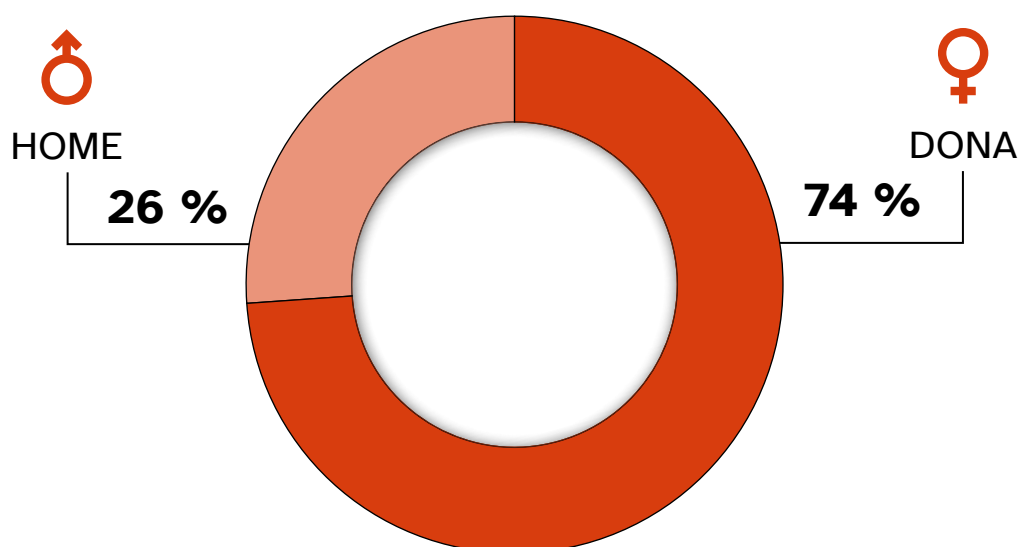
- **4 focus grups:** Vam organitzar tres taules de discussió amb l'objectiu de conèixer millor les discriminacions i problemàtiques que afecten les persones amb discapacitat física i/o orgànica, en primera persona, i que els dificulten el ple exercici dels drets. Les temàtiques que vam tractar en aquestes sessions van ser: **l'accessibilitat, la mobilitat i el transport, la vida política i pública, la vida independent, l'habitatge, el treball, l'educació, la protecció social i l'oci i la cultura.** Així mateix, vam organitzar un altre focus grup adreçat a entitats i professionals del sector, per abordar **el problema de la infradenúncia.** Amb aquesta metodologia preteníem complementar la informació recollida en les consultes i en les enquestes esmentades més amunt. Van comptar amb la participació de persones amb discapacitat física i/o orgànica, professionals i representants de l'àmbit de la discapacitat (de les diferents entitats federades) i personal tècnic d'ECOM.

- Van participar 35 persones de més de 15 municipis diferents d'arreu de Catalunya, i van estar representades les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona. El 74% de les persones assistents eren dones i el 48% del total es trobaven dins la franja d'edat entre 50 i 64 anys.

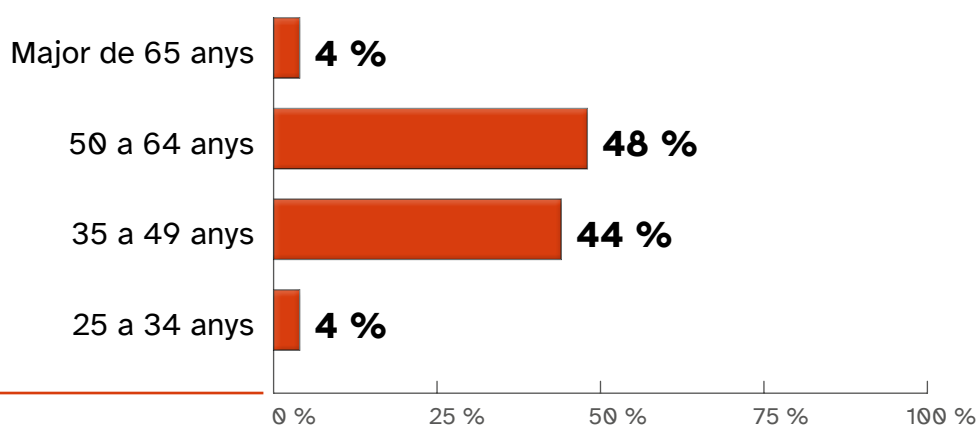
Gràfic 1

Participació en els focus grups per gènere

Gràfic 2

Participació en els focus grups per franja d'edat

- Per tractar les vulneracions produïdes en l'àmbit de la salut, es van fer durant el 2022 dues sessions de reflexió amb les entitats federades de persones amb discapacitat orgànica i aquelles que treballaven específicament l'àmbit de la salut; per reflexionar sobre les polítiques sociosanitàries. S'hi van recollir tant les vulneracions patides en aquest àmbit com els principals reptes de futur en matèria de salut. Hi van participar 15 dones.

- **Eines d'anàlisi**

CRM: a l'entitat comptem amb el software CRM (Customer Relationship Management), un gestor de dades on totes les àrees introdueixen la informació de les consultes que han atès durant l'any. Aquesta metodologia ens ha permès analitzar les dades amb més facilitat i extreure informes a partir dels quals hem pogut analitzar les principals vulneracions patides per les persones que s'han posat en contacte amb el nostre servei d'assessorament.

Power BI: el programa s'ha utilitzat per analitzar les diferents dades obtingudes de l'enquesta de vulneracions de drets i el CRM. Ens ha permès millorar la capacitat d'analitzar i gestionar les dades i fer una anàlisi d'estadística descriptiva, bivariàble i representació gràfica, entre d'altres.

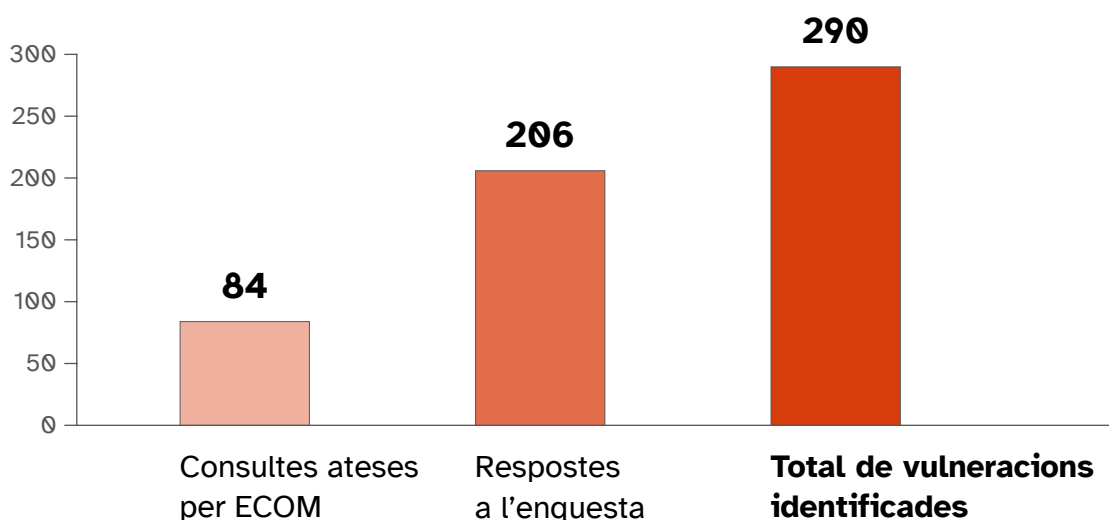

○ Dades generals

- Entre les consultes ateses per ECOM i les respostes a través de l'enquesta, hem identificat un total de **290 vulneracions de drets produïdes el 2022**.

▶ Gràfic 3

Vulneracions identificades a través de les consultes i l'enquesta

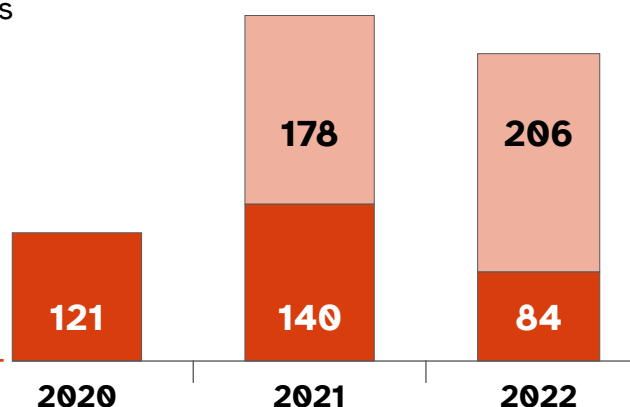

- Respecte a les altres edicions del RADAR, s'observa aquesta evolució en relació amb les vulneracions de drets detectades.

▶ Gràfic 4

Evolució de les vulneracions detectades al 2020-2021-2022

- Consultes
- Enquestes vulneracions

Si bé s'aprecia que hi ha hagut un nombre més petit de vulneracions respecte al 2021, no interpretem que hagi estat perquè s'hagin patit menys vulneracions aquest any, sinó per altres motius que poden tenir a veure, per exemple, que durant el 2022 no es van recollir vulneracions del dret a la vida ni a la participació en la vida política i pública.

Les vulneracions del dret a la vida van estar presents en les dues primeres edicions del RADAR coincidint amb el context de pandèmia que estàvem vivint aleshores. Si bé és cert que durant els primers mesos del 2022 encara hi havia mesures de prevenció i restriccions en determinades activitats, la situació va millorar notablement i vam decidir no incloure aquest apartat en l'informe d'aquest any, com tampoc hem inclòs el de la participació a la vida política i pública perquè durant el 2022 no es van produir cap procés electoral, com sí que va passar el 2021.

Així mateix, l'organització de diferents tallers d'assessorament col·lectiu que hem dut a terme durant l'any (informació disponible en l'apartat de bibliografia i recursos d'interès), ens fa arribar a la conclusió que aquests espais per resoldre qüestions i dubtes (de part de les professionals, però també de la resta de les assistents) ha fet que algunes persones no contactessin amb el nostre canal d'assessorament perquè ja havien obtingut la resposta per aquesta altra via. Creiem que aquests espais són un bon canal d'informació i suport entre iguals que dona resposta a les necessitats de les persones que atenem i que haurem de registrar en un futur per tal d'analitzar amb detall quines són les problemàtiques i les vulneracions que pateixen les persones que assisteixen a aquests espais.

Així i tot, sí que hem vist incrementat el nombre d'enquestes respostes en relació amb l'any passat. La incorporació d'aquesta nova metodologia (implementada al RADAR 2021) ens ha suposat disposar d'una visió més acurada de la realitat respecte al 2020 -on només disposàvem de les consultes ateses directament per ECOM-, ja que les persones que la responen comparteixen amb nosaltres molta informació sobre la vulneració patida i en quin context s'ha produït.

No obstant això, creiem necessari continuar treballant per tal de continuar formant en drets i acompanyar les persones amb discapacitat física i/o orgànica per tal que facin visible i denunciïn la vulneració que han patit en el seu dia a dia. Recollir el màxim nombre de vulneracions que es produeixen durant l'any de les quals són víctimes les persones amb discapacitat física i/o orgànica de Catalunya. Això ens permet fer l'anàlisi quantitativa del RADAR i visibilitzar quines vulneracions de drets han patit les persones amb discapacitat i en quin context.

○ Perfil de les persones que han patit una vulneració

En aquest apartat es presenta un perfil de les persones que han patit una vulneració durant el 2022, especificant-hi dades com el gènere, l'edat, la província de residència i el nivell d'estudis finalitzats.

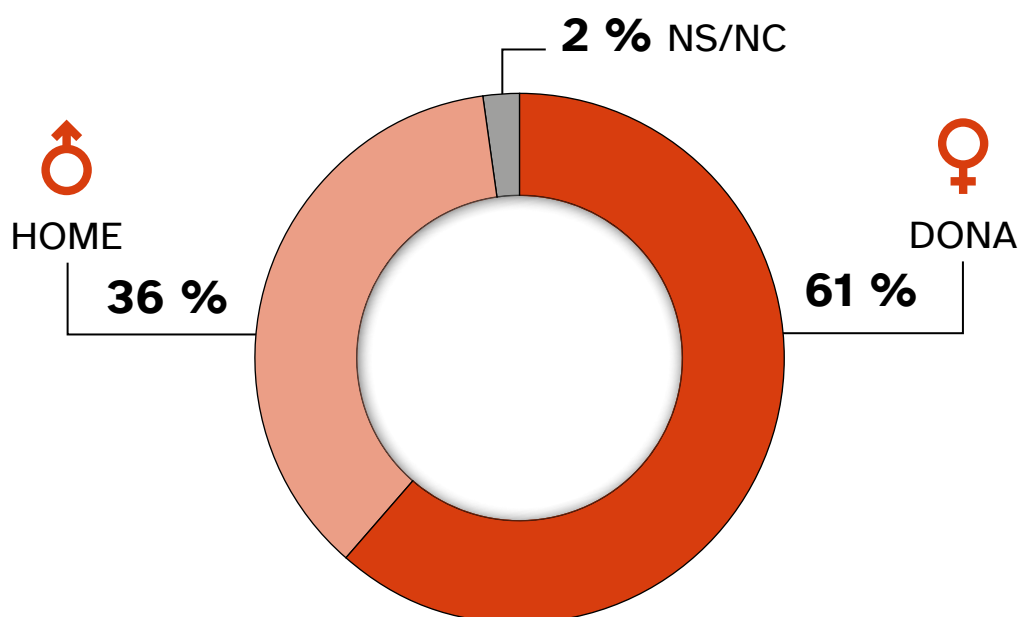
Hem de destacar que les persones que han contestat l'enquesta de vulneracions han indicat aquestes quatre variables (gènere, edat, província i nivell d'estudis), però no les persones que hem atès a través de les consultes (registrades en el nostre CRM). En alguns casos no ens ha estat possible recollir la totalitat d'aquestes variables, per diferents motius: decisió d'anonimat o bé perquè la consulta ha estat feta per terceres persones que no disposaven d'aquesta informació.

Pel que fa al gènere, seguint la tendència d'anys anteriors i amb xifres pràcticament idèntiques del 2021, **la majoria de les vulneracions registrades corresponen a dones. Concretament, el 61 %, mentre que els homes presenten l'altre 36 %**. Així mateix, hi ha un 2 % de persones de les quals no disposen d'aquesta dada.

Les causes d'aquesta diferència entre gèneres podrien estar marcades, d'una banda, per la discriminació múltiple a la qual estan exposades les dones -per la suma de ser dona i tenir discapacitat-, que tindria com a conseqüència una vulnerabilitat més gran en els diferents àmbits de la vida social, econòmica i laboral; de l'altra, per una implicació i corresponsabilitat més grans a l'hora de visibilitzar les vulneracions de què han estat víctimes i de cercar assessorament i suport. Tanmateix, hi ha una altra dada empírica que mostra que més de la meitat de les persones que tenen reconeguda una discapacitat física i/o orgànica a Catalunya són dones (concretament, el 53 %). (font: Estadística sobre el nombre de persones amb discapacitat a Catalunya. Departament de Drets Socials. 2022). Aquesta dada també podria guardar relació amb el fet que són les dones les que majoritàriament ens han reportat una situació de vulneració durant 2022.

Gràfic 5

Vulneració de drets per gènere

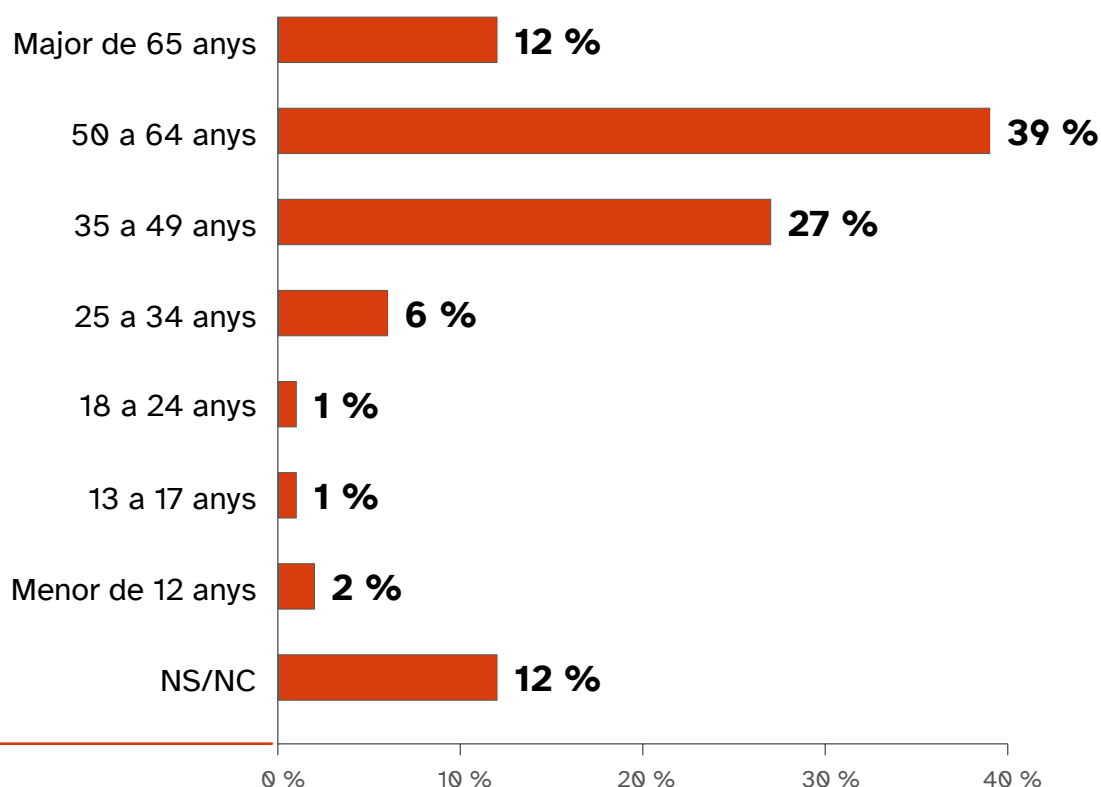

Entre els grups d'edat més afectats per casos de vulneracions de drets trobem els grups d'entre 50 a 64 anys i 35 a 49 anys, amb el 39% i el 27%, respectivament (percentatges molt semblants als del 2021). Per tant, segons les dades analitzades, han estat les persones en edat adulta les que han patit majoritàriament una vulneració de drets durant el 2022.

Gràfic 6

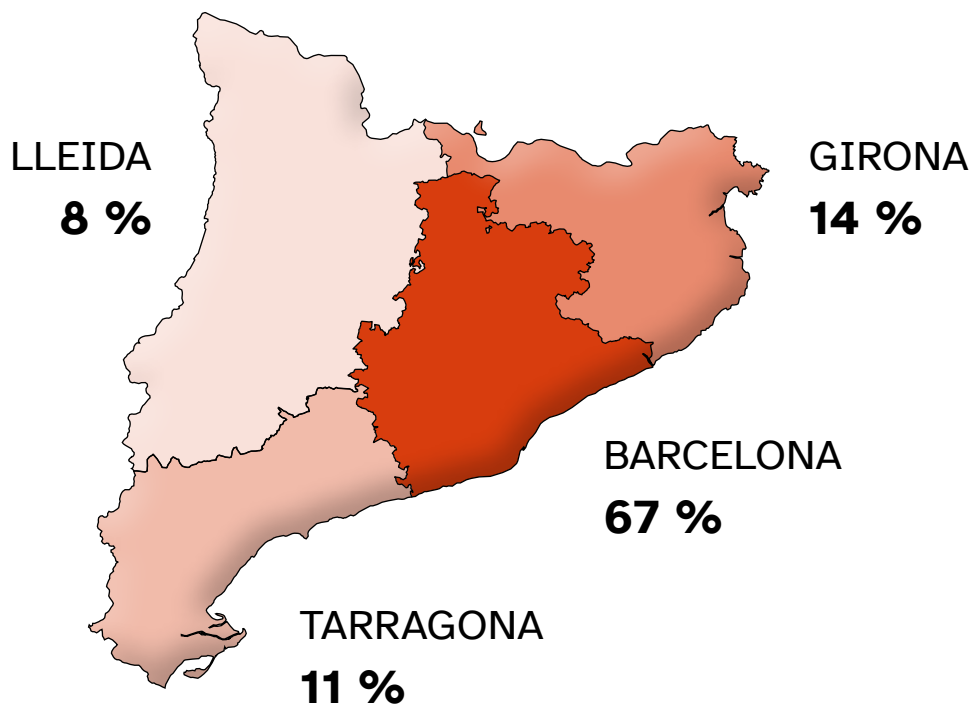
Vulneració de drets per franja d'edat

Respecte a la procedència geogràfica de les persones que han patit una vulneració a Catalunya durant el 2022, **Barcelona ha estat la província d'on s'han reportat més vulneracions, amb el 67%**, seguida de Girona, amb el 14% i de Tarragona, amb l'11%; Lleida és la província que presenta un nombre més petit, concretament el 8%.

Mapa 1

Vulneracions de drets per províncies de Catalunya

La comarca catalana que concentra més vulneracions és el Barcelonès (39%) i els principals municipis d'on provenien les persones que ens han comunicat les vulneracions patides han estat: Barcelona (31%), seguida a molta distància per Terrassa (7%) i Badalona, Girona, Lleida i Mataró (4% cada municipi).

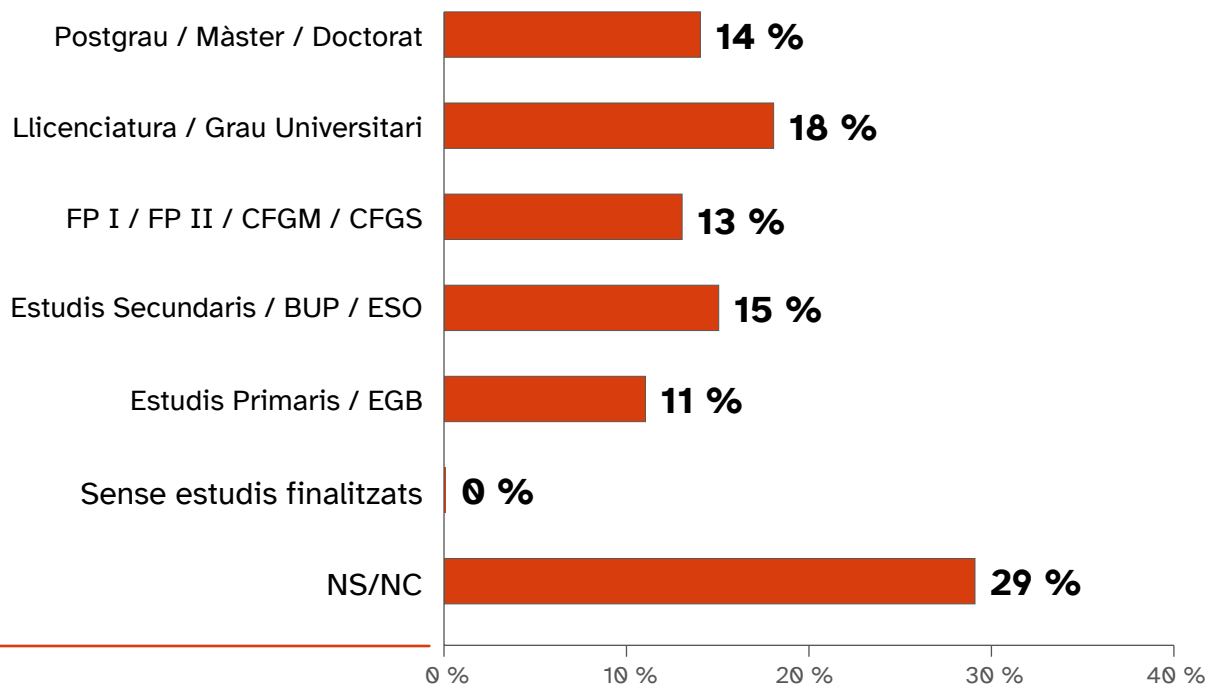
Aquesta diferència de distribució geogràfica podria estar condicionada per les zones d'actuació d'ECOM, principalment ubicades a l'àrea metropolitana de Barcelona. Cal tenir en compte, que a Lleida i Girona existeixen entitats de defensa dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica de referència i, per tant, entenem que les persones que pertanyen a aquestes províncies possiblement han fet les consultes i han reportat els casos de vulneració en les seves entitats de proximitat.

Amb tot, en relació amb el 2021, s'ha incrementat el nombre de persones que procedien de les províncies de Girona, Lleida i Tarragona.

Pel que fa al **nivell d'estudis finalitzats**, observem que **les persones amb alts nivells educatius són les que més vulneracions han patit**, com ja va passar el 2021. Aquestes dades ens tornen a obrir la pregunta de si hi ha una relació directa entre el nivell educatiu i detectar que s'ha patit una vulneració de drets; i si el fet de tenir alts nivells educatius pot implicar que es tinguin més coneixements sobre els drets i que, en conseqüència, sigui més fàcil identificar que s'ha estat víctima d'una vulneració. Aquesta és una hipòtesi que haurem de continuar analitzant en futurs informes.

Gràfic 7

Vulneracions de drets per nivell d'estudis finalitzats

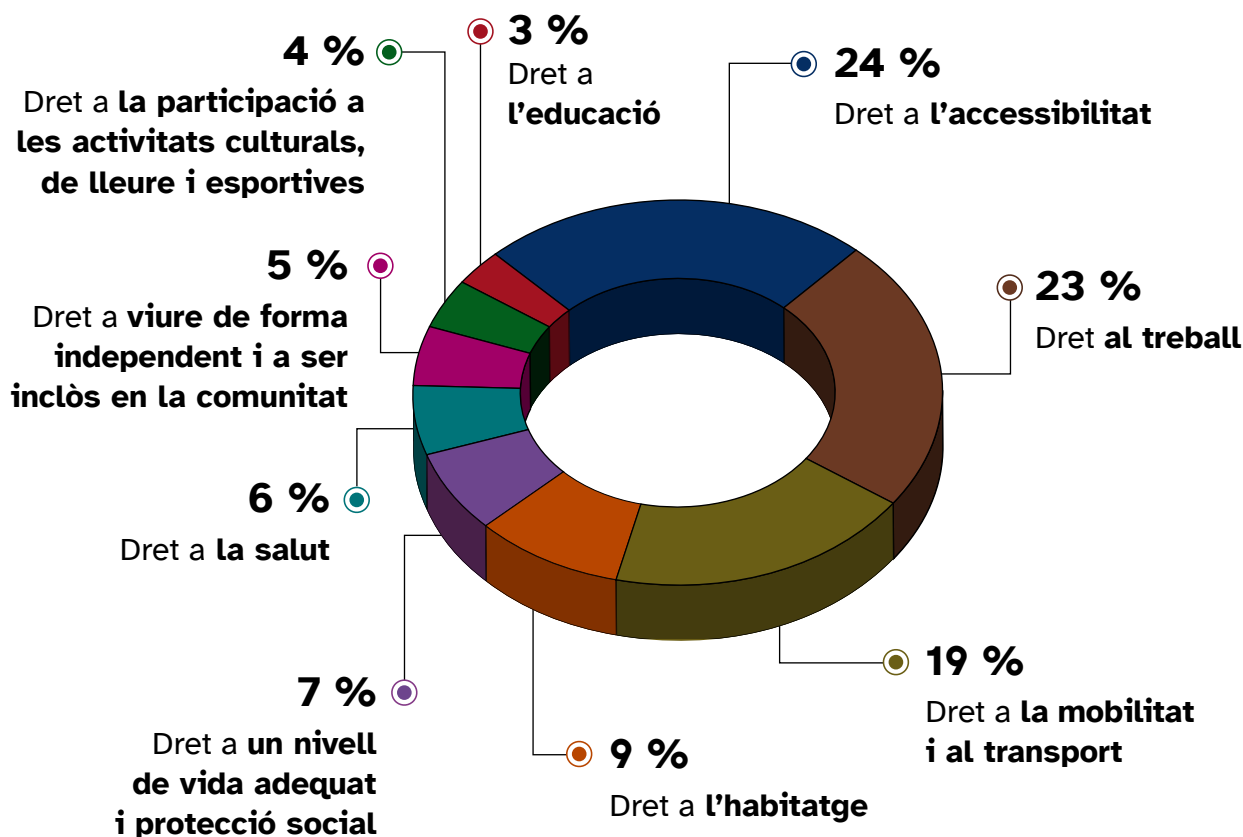
Principals drets vulnerats

Com hem comentat, hem identificat **290 vulneracions de drets**.

El dret més vulnerat durant el 2022 ha estat el dret a l'accessibilitat (24%), seguit del dret al treball (23%) i el dret a la mobilitat i al transport (19%). Per contra, el dret a l'educació (3%), el dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives (4%) i el dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat (5%) han estat els drets menys vulnerats durant el 2022.

Gràfic 8

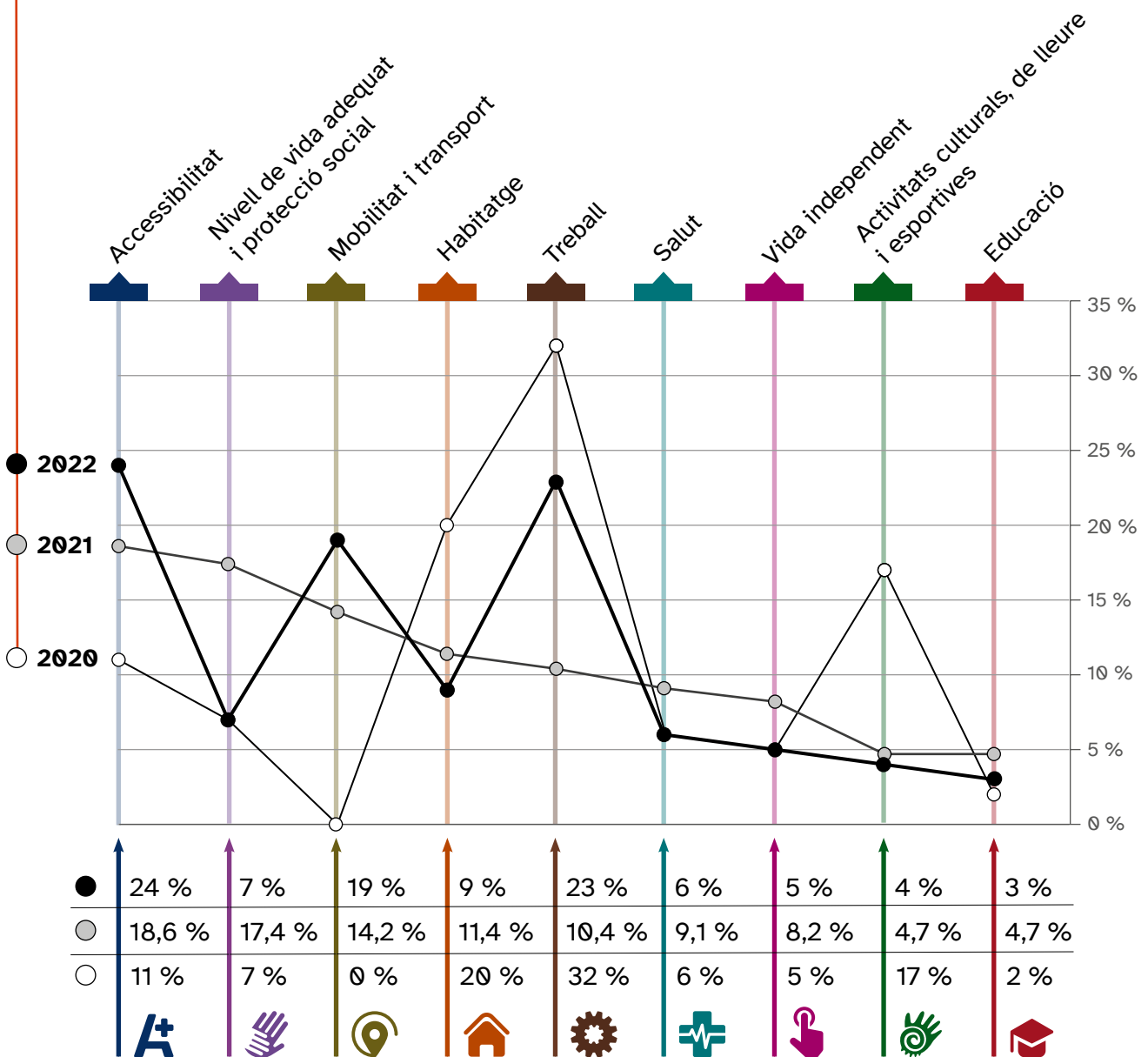
Vulneracions de drets identificades durant el 2022

Si fem una comparativa dels drets vulnerats entre els anys 2020 i 2021, veiem que el dret més vulnerat el 2020 (el dret al treball) i el més vulnerat el 2021 (el dret a l'accessibilitat) també han estat els dos principals drets vulnerats durant el 2022.

Gràfic 9

Comparativa dels drets vulnerats entre els anys 2020, 2021 i 2022

Així mateix, observem per segon any consecutiu, que el dret a la mobilitat i al transport ha estat el tercer dret més vulnerat. No ha estat així en el cas del dret a la protecció social que l'any 2021 va ser el segon dret més vulnerat amb més del 17% dels casos.

En canvi, observem que el 2022 només han suposat el 7% del total de casos vulnerats. Cal dir que més del 25% de les consultes que atenem al nostre servei d'assessorament fan referència a aquest àmbit, però durant el 2022 hem fet més tasques d'informació i assessorament en protecció social que no pas d'acompanyament en situacions de denúncia.

Si bé el 2021 el gràfic és bastant constant -com podem observar-, el 2022 hi ha una gran diferència entre els percentatges dels tres principals drets vulnerats (tots tres sumen el 66% dels casos de vulneració de drets detectats durant el 2022) i la resta.

Recordem que durant el 2022 no s'han recollit vulneracions del dret a la vida ni a la participació en la vida política i pública, pels motius que hem exposat anteriorment.

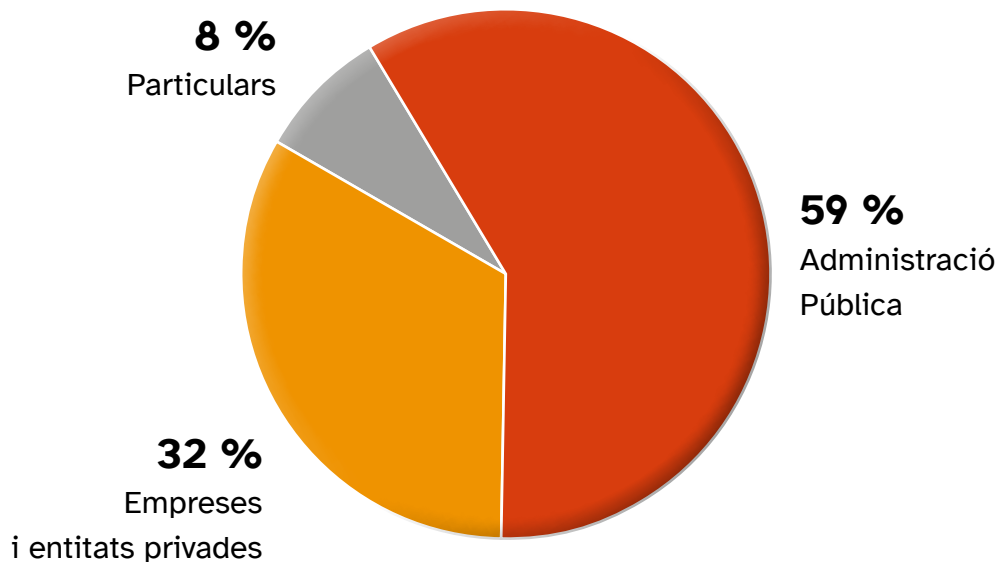
Principals agents vulneradors

La vulneració de drets no es pot explicar sense tenir en compte el seu context i, principalment, des de la detecció de quins són els agents que actuen com a vulneradors d'aquests drets.

Durant el 2022, el 59% de les vulneracions detectades tenia com a principal vulnerador l'administració pública. En segona posició, trobem a les empreses i entitats privades amb el 32%, seguit pels particulars amb el 8%.

Gràfic 10

Principals agents vulneradors dels drets

A continuació, analitzarem quins han estat els grups que han actuat com a agents vulneradors dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica durant el 2022.

Com podem observar els principals agents vulneradors estan focalitzats en tres grups: el personal d'empresa privada (31 %), l'administració autonòmica (26 %) i l'administració local (20 %).

En més de la meitat de les vulneracions, l'administració pública ha estat la que ha actuat com a agent vulnerador. En concret, l'administració autonòmica ha aglutinat el percentatge més elevat de vulneracions. Durant 2021 vam veure incrementar-se les vulneracions que havien estat generades per una mala praxi i/o atenció del personal públic, per aquest motiu, durant 2022 hem decidit separar aquestes vulneracions de les produïdes a conseqüència de l'estructura i funcionament de l'administració.

Totes aquestes vulneracions havien situat en desavantatge les persones amb discapacitat en relació amb altres, com ara les lleis i normatives que no es compleixen, o bé, l'aplicació de polítiques públiques que no tenen en compte les necessitats de les persones amb discapacitat i les posa en situació desfavorable.

Seguidament, com a agent vulnerador trobem les empreses i entitats privades amb el 32 %. Pràcticament, la totalitat de les vulneracions en aquesta categoria han estat generades pel personal d'empresa privada (entenent empresa com aquells espais on es duu a terme una activitat professional, així com prestacions de béns i serveis, com poden ser els mercats, els comerços i la restauració).

Els particulars (persones físiques i comunitats de veïns) han actuat com a agents vulneradors en un 8 % dels casos, convertint-se en la categoria que menys ha vulnerat els drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica durant 2022.

Taula 1

Agents vulneradors dels drets

	N	%	
Administració Pública	171	59 %	
Administració local	59	20 %	
Administració autonòmica	75	26 %	
Administració estatal	25	9 %	
Personal de centres educatius públics o concertats	4	1 %	
Personal de centres sanitaris públics	8	3 %	
Empreses i entitats privades	95	32 %	
Personal d'empresa privada	91	31 %	
Càrrecs directius d'empresa privada	3	1 %	
Entitats / associacions / ONG	1	0 %*	
Particulars	24	8 %	
Persones físiques	14	5 %	
Comunitats de veïns	10	3 %	

(*) Hem utilitzat un sistema d'arrodoniment de decimals. Com aquest percentatge amb decimals era del 0,34 % (menor al 0,5) el resultat seria 0 %.

Aquestes dades no varien gaire respecte a les del 2021, que també situaven l'administració pública com el principal agent vulnerador de drets (65,4%); les empreses i entitats privades es trobaven en segon lloc (21%), i els particulars, en un tercer lloc (10,5%). Així i tot, ens sembla important destacar que la categoria d'empreses i entitats ha incrementat, el 2022, el percentatge com agent vulnerador en més de 10 punts (2021: 21 %; 2022: 32 %). En canvi, les categories d'administració pública i particulars, si bé mantenen les mateixes posicions que l'any passat, han rebaixat els seus percentatges respecte al 2021.

Cal dir que l'any passat vam analitzar si els cossos policials i de seguretat suposaven un agent vulnerador recurrent, però van ser molt pocs els casos on aquests cossos van actuar com a agent vulnerador (van suposar només el 2,6% dels casos). Per tant, en l'anàlisi d'enguany vam decidir ubicar-los en les categories públic o privat -segons la titularitat-, ja que no suposaven una quantitat rellevant i desvirtuaven les dades totals si ho tractàvem com una categoria independent.

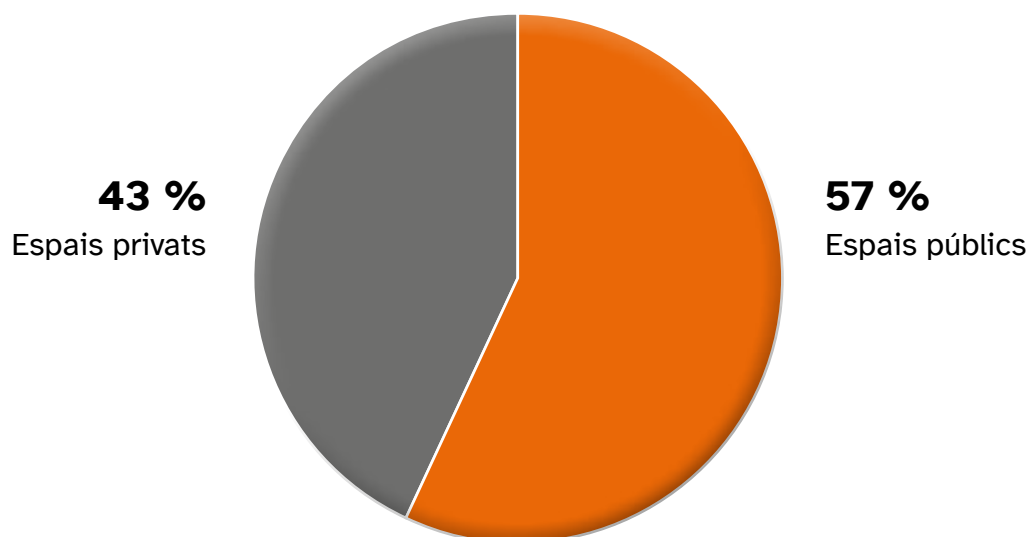
○ Principals llocs on s'ha produït la vulneració

Així com dèiem que la vulneració de drets no es podia explicar sense tenir en compte quins són els agents que actuen com a vulneradors d'aquests drets, igual d'important és fixar-nos en quin context i espai s'ha produït aquesta vulneració. L'objectiu és d'identificar els llocs més recurrents i actuar en conseqüència per prevenir futures vulneracions.

Els principals llocs on s'han produït vulneracions de drets són els espais i les instal·lacions públics, que concentren més de la meitat dels casos amb un 57%. Els espais privats, per la seva banda, han aglutinat el 43%.

▶ Gràfic 11

Principals llocs on s'ha produït la vulneració

Entre els llocs on més vulneracions s'han produït trobem les oficines d'atenció al públic i serveis de titularitat pública (20%). Entenem per aquests espais els edificis d'atenció presencial i també les diferents pàgines web i plataformes telemàtiques existents, seguits pels llocs de feina (18%) i els espais públics: carrers, places, platges... (14%).

Per contra, els espais on menys vulneracions hem detectat han estat les oficines d'atenció al públic i serveis de titularitat privada i la restauració, tots dos d'àmbit privat.

Taula 2

Llocs on s'ha produït la vulneració del dret

LLOCS PÚBLICS

	N	%	
Espais públics (carrers, places, platges...)	40	14 %	
Instal·lacions públiques	126	43 %	
Oficines d'atenció al públic i serveis	58	20 %	
Estacions o mitjans de transport	30	10 %	
Centres educatius	12	4 %	
Centres sanitaris	18	6 %	
Centres de lleure, culturals i esportius	8	3 %	

LLOCS PRIVATS

Instal·lacions privades d'accés públic	40	14 %	
Oficines d'atenció al públic i serveis	3	1 %	
Estacions o mitjans de transport	11	4 %	
Centres de lleure, culturals i esportius	8	3 %	
Mercats i comerços	15	5 %	
Restauració	3	1 %	
Instal·lacions privades d'accés restringit	80	28 %	
Habitatge, comunitats de veïns	29	10 %	
Lloc de feina	51	18 %	
Altres	4	1 %	

En el cas de les instal·lacions privades, es van categoritzar sota dos grups diferents. D'una banda, les instal·lacions privades d'accés públic (és a dir, espais privats, però de lliure accés) i, de l'altra, les instal·lacions privades d'accés restringit a determinats requisits. Com veiem a la taula, podem observar que és en aquest segon grup on més vulneracions s'han produït (el 28% dels casos); concretament, en els llocs de feina (18%), seguits pels habitatges i comunitats de veïns (10%).

De nou, aquestes dades no varien gaire respecte a les del 2021, quan el 55,9% dels llocs on s'havia produït una vulneració feia referència a l'àmbit públic; el 36,8% s'havia produït en l'àmbit privat i la resta en altres espais com els centres educatius, que vam categoritzar com un grup separat al de públic i privat perquè no disposàvem de la informació sobre la titularitat del centre, aspecte que sí que hem recollit en l'informe del 2022.

A la taula següent, mostrem quin han estat el principal agent vulnerador i el principal lloc on s'ha produït aquesta vulneració en relació amb cada dret.

Taula 3

Principal agent vulnerador i principal lloc on s'ha produït la vulneració en relació amb cada dret:

DRET VULNERAT	AGENT VULNERADOR	LLOC
 Accessibilitat	Administració local	Espais públics
 Viure de forma independent i ser inclòs a la comunitat	Administració autonòmica i Personal d'empresa privada (mateixa xifra)	Oficines d'atenció al públic i serveis públics
 Mobilitat i transport	Administració autonòmica	Estacions o mitjans de transport públics
 Habitatge	Administració local	Habitatge i espais que comprenen la comunitat de veïns
 Educació	Administració autonòmica	Centres educatius públics o concertats
 Salut	Administració autonòmica i Personal de centres sanitaris públics (mateixa xifra)	Centres sanitaris públics
 Treball	Personal d'empresa privada	Lloc de feina
 Nivell de vida adequat i protecció social	Administració autonòmica	Oficines d'atenció al públic i serveis públics
 Participació en les activitats culturals, de lleure i esportives	Personal d'empresa privada	Centres de lleure, culturals i esportius privats

2.2 Vulneració del dret a l'accessibilitat

Posicionament

Defensem el dret de les persones amb discapacitat física i/o orgànica a l'accessibilitat universal. Entenem que és un dret bàsic per tal que totes les persones puguin participar en igualtat d'oportunitats a la societat.

Per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica és un dret fonamental per garantir que puguin viure de forma independent i participar plenament en tots els aspectes de la vida.

Reivindiquem que l'administració pública prioritzi les actuacions en aquest àmbit davant la perspectiva que **les millores en l'accessibilitat suposen una millora en la qualitat de vida de tota la ciutadania** i generen entorns, productes i serveis més segurs i usables per a tothom.

Entenent l'accessibilitat com una cadena d'elements, **advoquem perquè l'abordatge de l'accessibilitat es faci de manera integral, transversal i coordinada per part de totes les parts implicades** (siguin públiques o privades) apostant per la universalitat com a resultat de la diversitat humana, sense que sigui necessària una adaptació ni disseny especialitzat.

Legislació

Article 9 de la Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat.

Article 3.1 de la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria d'accessibilitat?

- Per petició del CTESEC (Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya), i a través del COCARMI, la Taula del Tercer Sector i la PIMEC, durant el 2022 **hem continuat fent aportacions al decret del futur Codi d'accessibilitat de Catalunya** del qual continuem reclamant l'aprovació i que haurà de desplegar la Llei d'accessibilitat aprovada el 2014. Recordem que aquest decret hauria d'haver estat aprovat dos anys després de la publicació de l'esmentada Llei de 2014, és a dir, el 2016. Així mateix, s'han presentat observacions al Reial decret estatal que regula el Reglament de condicions d'accessibilitat als béns i serveis a disposició del públic, a l'Avantprojecte de Llei en matèria de requisits d'accessibilitat de determinats productes i serveis i a d'altres normatives europees, estatals i autonòmiques.
- A més, des d'ECOM **hem continuat alertant de la manca d'accessibilitat a la cultura, que provoca una desigualtat per exercir els drets culturals en igualtat de condicions amb la resta de la ciutadania**. Aquesta vulneració s'ha fet visible a les dificultats en la participació de les últimes Festes de la Mercè del passat mes de setembre: d'una banda, les persones espectadores han estat relegades a espais reservats de poca visibilitat (sovint, ocupats per persones sense discapacitat); i de l'altra, l'atenció del personal que havia de facilitar informació i suport no ha estat adequada. Aquesta desigualtat també s'ha fet palesa quan les persones amb discapacitat eren membres de companyies que actuaven a les festes, que han tingut problemes per pujar als escenaris, que no comptaven amb rampes accessibles, per a la qual cosa han necessitat ajuda d'un tercer, de manera que s'ha vulnerat la seva autonomia.
- En aquest sentit, perquè totes les persones puguem gaudir àmpliament de les nostres ciutats i pobles en condicions d'igualtat, **hem reivindicat a través del cicle virtual *Regenerem-Ciutat Viva* que cal incorporar en els processos de transformació urbana la perspectiva de gènere interseccional i la infància amb discapacitat**. Sense convivència de la diversitat no es pot parlar realment de ciutats jugables i coeducadores.

Vegeu vídeos

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

70

Vulneracions detectades

10

Consultes ateses

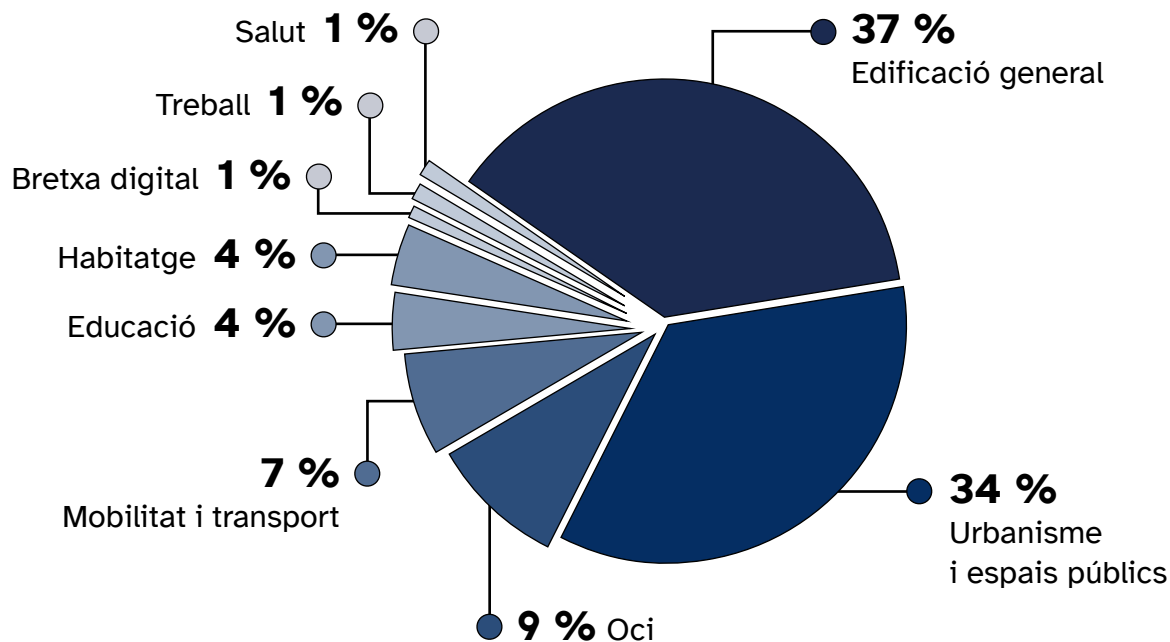
60

Respostes a l'enquesta

Durant el 2022 s'han identificat un total de **70 vulneracions del dret a l'accessibilitat** a través de les 10 consultes ateses des d'ECOM i de les 60 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals categories de vulneració sobre el dret a l'accessibilitat es vinculen principalment a l'urbanisme i espais públics, l'edificació general, el lleure i la mobilitat i transport.

Gràfic 12

Vulneració del dret a l'accessibilitat per categories

- Seguint la tendència del 2021, **urbanisme i espais públics (34 %) i edificació general (37 %) són les categories que presenten un nombre més elevat de vulneracions.** Les barreres arquitectòniques, resultat de moltes infraestructures presents als espais públics (carrers, places, etc.), i la manca de les eines necessàries per adaptar de manera correcta la infraestructura dels edificis públics i privats dificulten la lliure mobilitat de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.
- **Aquestes dificultats també s'han viscut en l'àmbit de l'oci (9 %),** en el qual existeixen dificultats d'accés a instal·lacions esportives, així com a esdeveniments i espais culturals. **El 7 % de vulneracions en matèria d'accessibilitat s'han donat a l'àrea de mobilitat i transport,** ja que no s'ha pogut accedir a infraestructures i, fins i tot, a la mateixa compra del bitllet per fer el trajecte.
- D'altra banda, **tant l'àmbit d'educació com d'habitatge presenten el 4 % del total de vulneracions,** i s'han identificat barreres arquitectòniques als centres educatius. Cal tornar a posar de manifest que cal revisar i reparar al més ràpidament possible els elements que permeten l'accés als espais, com són els ascensors. Respecte de l'habitatge, els problemes que hem detectat es vinculen principalment a l'accés des del carrer fins a l'interior de l'edifici. En últim lloc, **les categories que presenten un 1 % del total de les vulneracions del dret a l'accessibilitat són els casos de bretxa digital, salut i treball.** De nou, que no hi hagi ascensors o que no es reparin celeritat es presenta com una problemàtica que ha afectat les persones amb discapacitat física i/o orgànica durant l'any 2022.

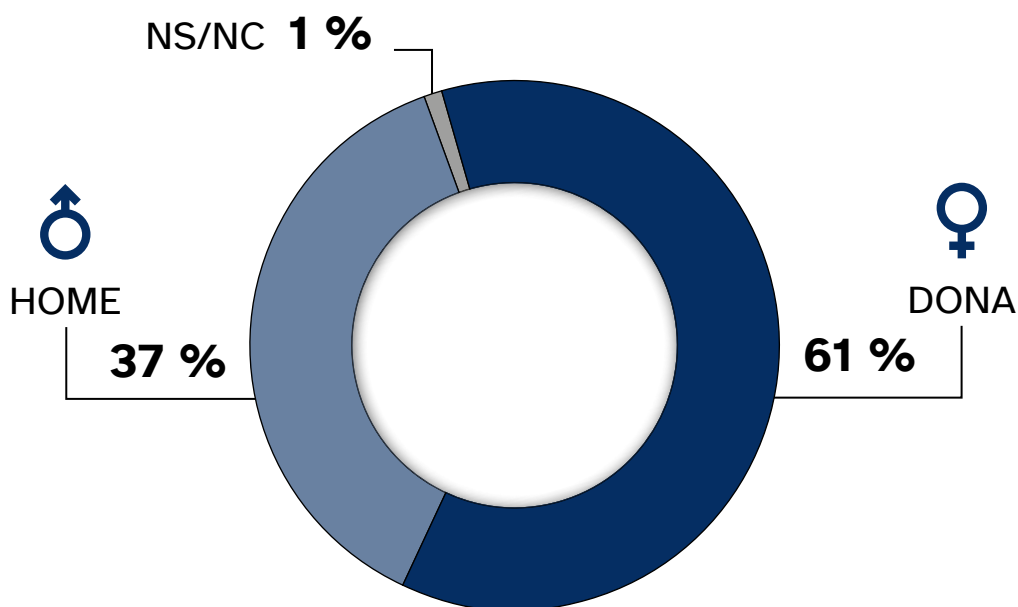
Havent marcat en quins àmbits s'han identificat un nombre més elevat de vulneracions, s'ha constatat que **el principal agent vulnerador del dret a l'accessibilitat ha estat l'administració local (44 %).** El 29 % l'ocupa el personal d'empresa privada (entenent empresa com aquells espais on es duu a terme una activitat professional, així com prestacions de béns i serveis, com poden ser els mercats, els comerços i la restauració). **Aquestes vulneracions s'han produït majoritàriament als espais públics (34 %) i destaca el 21 % de mercats i comerços.**

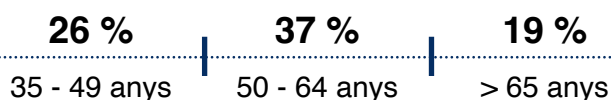
Respecte al gènere, el 61 % del total de les vulneracions corresponen a dones amb discapacitat física i/o orgànica. En contraposició, el 37 % de les vulneracions identificades les han patit homes.

Gràfic 13

Vulneració del dret a l'accessibilitat per gènere

El 37 % de les vulneracions es concentra a la franja d'edat d'entre 50 i 64 anys, seguida de les persones d'entre 35 i 49 anys (26 %) i de les persones de més de 65 anys (19 %).

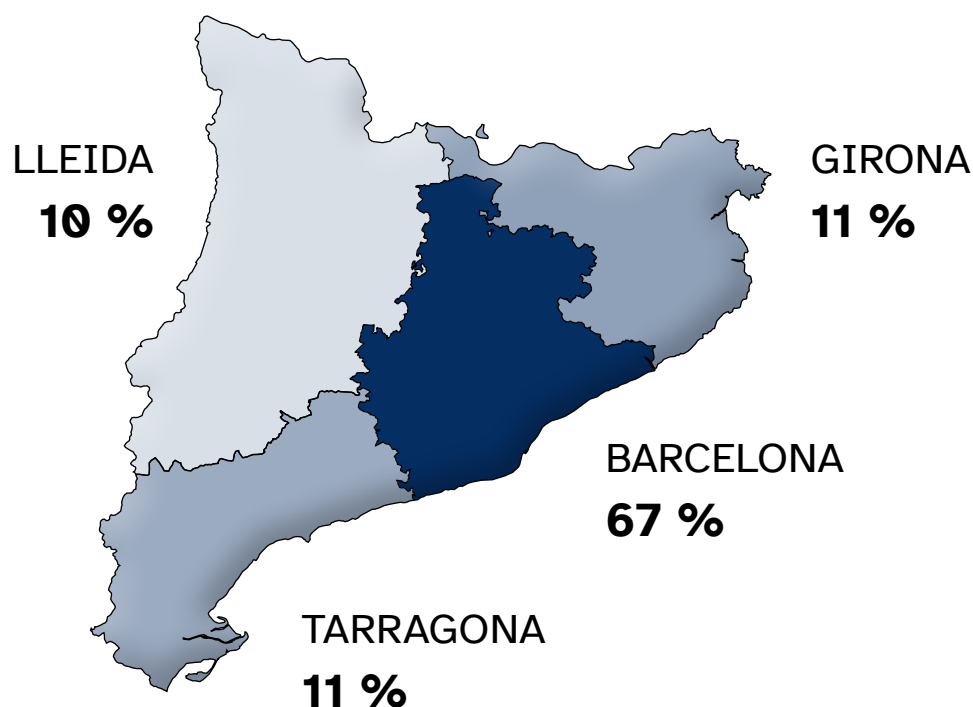

● Durant el 2022, la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona (67 %); hi ha el mateix nombre de vulneracions a les províncies de Girona i Tarragona (11 %). Lleida és la que presenta una xifra més petita (10 %).

Dintre de la província de Barcelona, les vulneracions es concentren a les comarques del Barcelonès (més del 32 %) i el Vallès Occidental (més del 15 %). El 23 % de vulneracions s'han identificat a la ciutat de Barcelona.

Mapa 2

Vulneració del dret a l'accessibilitat per províncies

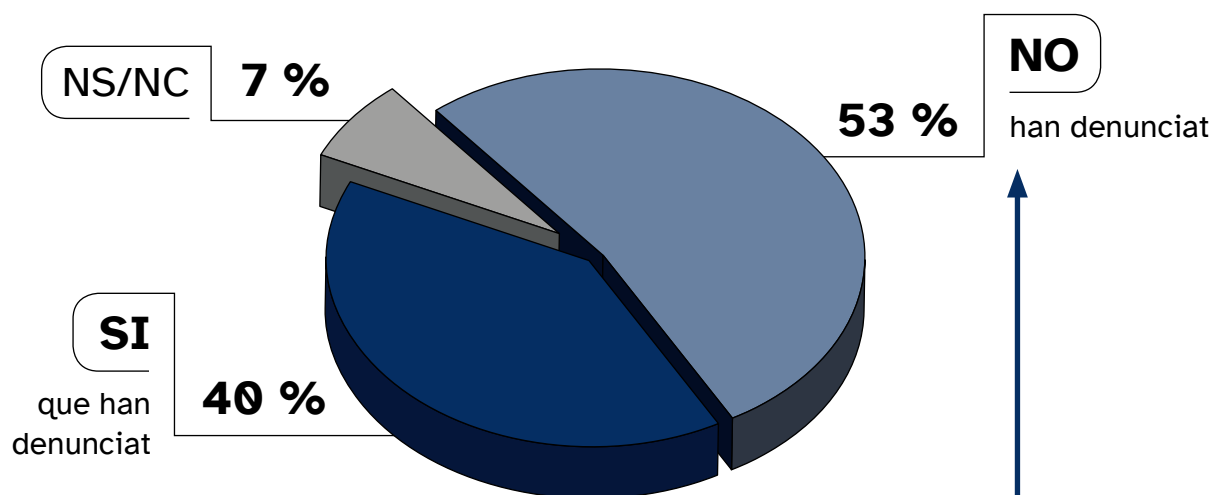

S'han denunciat les vulneracions del dret a l'accessibilitat?

El 53 % de les persones que han patit una vulneració del dret a l'accessibilitat durant el 2022 no ho han denunciat, perquè creuen que no serveix per a res iniciar un procés de denúncia.

Gràfic 14

Persones que han denunciat la vulneració del dret a l'accessibilitat

El 43 % de les persones no han denunciat perquè pensen que **no serveix per a res**.

El 24 % no han denunciat perquè troben **complicat el procés de denúncia**.

En primera persona. Què diu el focus grup?

Especialment en la categoria de mobilitat i transport s'observa, d'una banda, la dificultat o impossibilitat de garantir l'accés adaptat per a tota la ciutadania fruit de la inexistència d'infraestructures adequades i de les tecnologies de suport necessàries; de l'altra, la inaccessibilitat derivada de la falta de manteniment d'aquesta estructura, així com la dificultat afegida de la manca d'informació. Per tant, no només cal reivindicar l'existència d'una xarxa de transport accessible, sinó que aquell transport que ja ho és no deixi de ser-ho per un mal estat o falta de les reparacions necessàries en cada moment:

"El metro de Verdaguer (L5 i L4) de Barcelona no és accessible."

"L'estació d'autobusos de Berga no està adaptada, i cada vegada que vull agafar els autobusos tampoc estan adaptats. Per anar a Barcelona haig d'avisar 48 hores abans i, tot i així, a vegades no va bé. A vegades no hi ha plataforma i he d'esperar al següent, i aquí passen cada una o dues hores, i si no puc agafar aquell, ja no val la pena baixar a Barcelona."

"Algunes plataformes no suporten el pes d'algunes cadires (haurien de ser per a 350 kg). A vegades pots pujar però baixes de cop."

"Al tren no funcionen els ascensors. L'estació del Clot de Barcelona és horrible, no funcionen mai. Ho he denunciat alguna vegada i m'han dit que aquesta és la situació."

"Quan utilitzes el metro, no saps quines parades estan adaptades. Podrien posar quines parades estan adaptades amb adhesius distintius."

Com ja ve passant en anys anteriors, els llocs on es produeixen les vulneracions són molt diversos (comerços, teatres, carrers, transport públic, etc.) i les problemàtiques es viuen diàriament. Això sumat al fet que el dret a l'accessibilitat és transversal i, per tant, està interrelacionat amb la resta de drets i amb els diferents àmbits de la vida d'una persona; per tant, suposa que si es vulnera l'accessibilitat, repercuteix directament en la persona i afecta el desenvolupament de la seva vida diària i pública, de manera que es vulneren, en conseqüència, altres dels seus drets:

"En un casament, a la plaça Palau, no podia pujar. Van dir que la persona s'havia de casar en un altre lloc."

"Durant el 2022, vaig tenir problemes d'accessibilitat als concerts de les Festes de la Mercè de Barcelona, a museus, als espais reservats dels trens de la línia R3..."

"Al carrer Montseny de Berga no hi ha vorera. Soc usuari de cadira de rodes i he de passar per la carretera."

"A la Sagrada Família vaig tenir problemes per accedir-hi. Puc pujar en ascensor, però no baixar."

Si bé hi ha lleis que advoquen per l'accessibilitat universal, no hi ha garantida una aplicació pràctica que impedeixi la vulneració de drets de les persones amb discapacitat, qüestió que acaba fent-se palesa fins i tot quan observem el grau d'accessibilitat del mateix Parlament de Catalunya, la institució que representa el poble de Catalunya:

"Quan vas amb infants amb discapacitat a visitar el Parlament, et fan entrar per baix perquè et diuen que no és accessible."

"Havia d'anar a una compareixença al Parlament de Catalunya, a la comissió de drets socials per un assumpte d'habitatge. Van haver de canviar la sala perquè jo no podia accedir a l'hemicicle on hi ha els escons."

- ⊙ En aquest sentit, tot i que l'administració pública continua sent l'agent vulnerador de drets més important en matèria d'accessibilitat, ha anat adquirint més protagonisme l'empresa privada, especialment pel que fa a comerços i mercats:

"La meva cosina s'ha d'emprovar la roba per mi perquè jo no puc, molts emproadors no són accessibles."

"A Granollers m'he trobat que en algun forn de pa no he pogut entrar. Han d'entrar per mi perquè hi ha un esglaió a l'entrada."

"El supermercat Alcampo del meu barri té dos pisos i no es pot pujar. Hi ha un ascensor, però per a ús intern."

- ⊙ Si bé hi ha persones amb discapacitat que denuncien les vulneracions que viuen diàriament, el fet que la mateixa administració pública no compleixi amb l'accessibilitat universal genera una percepció de manca d'expectatives d'un resultat satisfactori després d'haver passat pels processos de denúncia, que sovint són dificultosos de dur a terme sense un suport expert extern.

On trobar més informació?

- Cicle de webinars *Regenerem-Ciutat Viva* que planteja la necessitat de tenir en compte la infància i la perspectiva de gènere i les cures en l'activisme pel dret a l'accessibilitat. *Vegeu els vídeos*
- Nota de premsa d'ECOM reivindicant incorporar en els processos de transformació urbana la perspectiva de gènere interseccional i la infància amb discapacitat. *Vegeu el pdf*

2.3 Vulneració del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat

Posicionament

- **Reivindiquem el dret de les persones amb discapacitat física i/o orgànica a dur una vida independent** i a ser incloses i participar en la comunitat en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania.
- Concebem la persona amb discapacitat tal com ho fa el model social de la discapacitat i la filosofia de vida independent, **com un membre de ple dret amb obligacions, però també amb els mateixos drets que la resta de la població**, uns drets que, com a ciutadanes, s'han de poder exercir amb la màxima autonomia personal.
- **Advoquem per potenciar el dret de les persones amb discapacitat física i/o orgànica a decidir per elles mateixes**, incloent-hi l'oportunitat d'escollir el lloc de residència i com viure, sense estar obligades a viure d'acord amb un sistema específic.
- Per tal de facilitar la inclusió a la comunitat, **cal l'accés als recursos i serveis necessaris, entre els quals apostem pel Servei d'Assistència Personal**, perquè entenem que és l'ídoni per garantir la màxima autonomia de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Legislació

Article 19 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat?

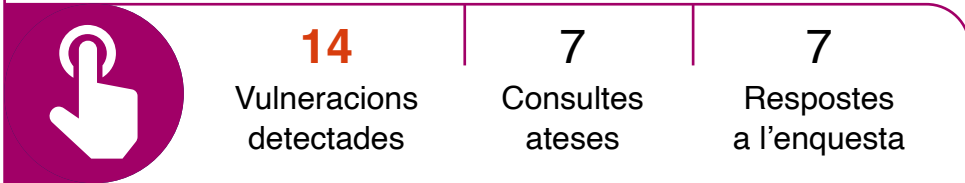
- Durant el 2022 hem continuat treballant per garantir que **les persones amb discapacitat física i/o orgànica** comptin amb suports suficients i efectius per tal de **poder escollir com i on volen viure i desenvolupar un projecte de vida lliurement escollit**. Això requereix un treball a tres bandes: **universalitzar la prestació d'assistència personal** -perquè tothom hi pugui accedir-, **treballar un pla de desinstitucionalització de les persones amb discapacitat que ho desitgin i promoure noves fórmules habitacionals inclusives i comunitàries**.
- Cal partir de la figura clau: l'assistent personal. Tot i que cada vegada se'n coneix més l'existència i s'observa que **durant el 2022 s'han duplicat les consultes respecte de com disposar del servei d'assistència personal**, continua sense haver-n'hi prou informació. Aquest augment de demanda es contraposa amb el cost que suposa i les dificultats per trobar assistents personals, conseqüència de les precàries condicions laborals de les professionals del tercer sector i de la falta de conscienciació i de valor que s'atorga al treball de cures. Tot plegat s'afegeix al fet que els recursos públics no arriben per a allò que necessita la majoria de persones amb discapacitat, que s'acaba convertint en un copagament o bé una feina no reglada.
- Si bé fa falta regular la figura de l'assistent personal i aprovar el decret d'assistència personal, **cal el desplegament d'aquesta figura tal com estableix l'Observació 5 de l'article 19 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat**. No fer-ho pot desvirtuar i no garantir l'autodeterminació de la persona o fer-la servir per cobrir necessitats, com per exemple suports en l'àmbit escolar que han de ser coberts amb altres perfils professionals.

- Així mateix, **es reivindica la necessitat d'ajustos raonables**. És a dir, es considera necessari que hi hagi pressupostos personalitzats i no estàndards, per a la qual cosa és clau analitzar primer les hores que necessita cada persona usuària. Des d'ECOM, com ja venint fent de fa anys, **hem continuat demanant a totes les administracions coordinació entre elles i un compromís ferm i real pel desenvolupament de la figura de l'assistent personal**.
- Per tant, **cal tenir en compte:**
 1. **Les persones han de poder gaudir del nombre d'hores necessàries -sense limitacions-** per poder desenvolupar el seu projecte de vida independent.
 2. **La prestació econòmica no pot estar condicionada als ingressos de la persona ni a prestacions de naturalesa anàloga, és a dir, no s'ha d'aplicar la deducció del complement de tercera persona.**
- **Pel que fa a la formació, la proposta defensada pel sector de la discapacitat es fonamenta en una durada no superior a 50 hores**. En aquest temps cal treballar aspectes fonamentals com la filosofia de vida independent, els drets de les persones amb discapacitat, les habilitats comunicatives (escolta activa, empatia...) i també aspectes relacionats amb les ajudes tècniques, cures bàsiques, mobilitzacions..., en contraposició dels coneixements en l'àmbit sanitari que esmenta la legislació estatal. Així mateix, **cal repensar el model en el sentit que la persona amb discapacitat (usuària del servei d'assistència personal) sigui l'agent principal en la formació**.
- Així mateix, hem continuat reclamant als diferents ajuntaments de Catalunya, la **creació de serveis municipals d'assistència personal**, tal com existeix a l'Ajuntament de Barcelona i en línia amb el que marca l'Observació 5 de l'article 19 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i que és d'obligat compliment.

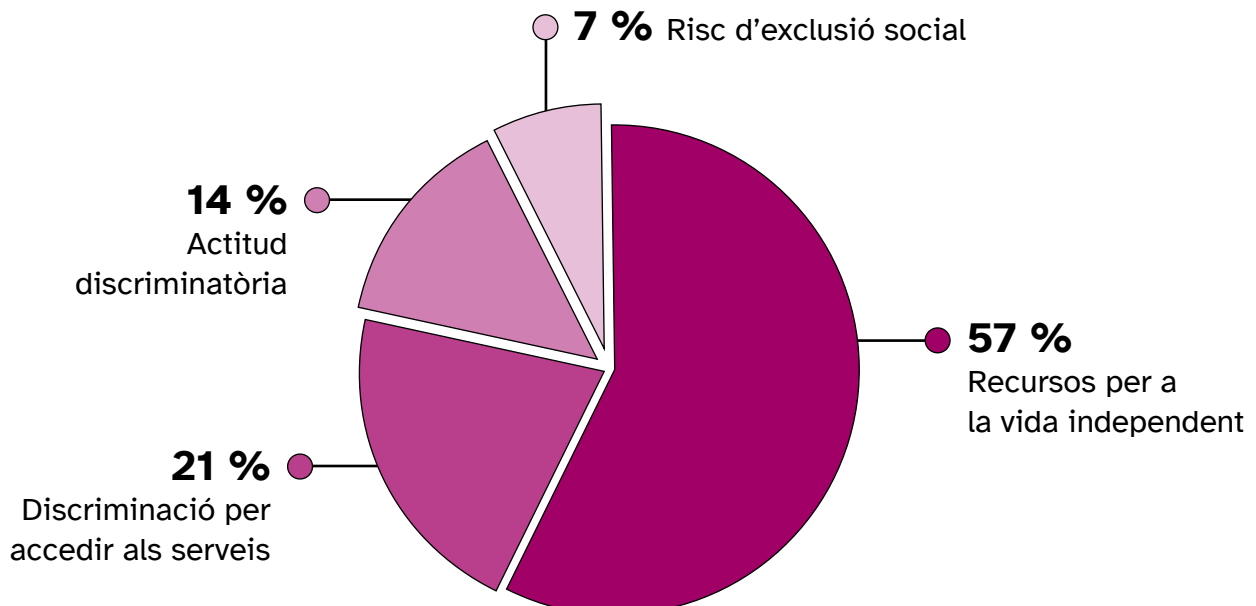
Casos individuals detectats i registrats per ECOM

Durant el 2022 s'han identificat un total de **14 vulneracions del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat** a través de les 7 consultes ateses des d'ECOM i de les 7 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les **principals categories** de vulneració sobre el dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat són les següents:

Gràfic 15

Vulneració del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat **per categories**

- Seguint la tendència de l'any passat, **els recursos per a la vida independent és la categoria que presenta un nombre més elevat de vulneracions, concretament el 57 % de les situacions detectades**. La principal causa de vulneració és que, tot i disposar de la figura de l'assistent personal, les hores que es cobreixen són totalment insuficients per poder viure de manera independent i dur a terme un projecte de vida autònom. En paral·lel, es torna a observar el desconeixement -per part de l'administració- d'aquesta figura i el seu funcionament i aplicació.
- Seguida d'aquesta categoria, **destaquen les discriminacions en l'accés a diferents serveis (21 %)**, tràmits bancaris o amb l'administració, perquè aquests serveis no tenen en compte adaptacions necessàries per tal que la persona amb discapacitat pugui fer tràmits de manera autònoma. Aquestes vulneracions es tradueixen en fets com que l'administració demana que una altra persona signi per la persona amb discapacitat (en cas que aquesta no pugui fer servir la rúbrica tradicional), o bé que les entitats bancàries no amplii'n l'horari d'atenció al públic per treure diners en efectiu, malgrat que molts caixers automàtics encara no estan adaptats.
- Requerir, per part d'aquests agents, d'una tercera persona per signar físicament o fer tràmits en nom de la persona amb discapacitat suposa una vulneració de la seva autonomia i capacitat de decisió.
- D'altra banda, **el 14 % de les vulneracions són causades per actituds discriminatòries**, tant pel que fa a insults per motius de discapacitat (per part de particulars) com de persones que s'han queixat del tracte rebut en els serveis residencials en què viuen.

En últim lloc, la categoria que presenta un nombre menor de vulneracions (7 %) és el risc d'exclusió social, que s'ha reduït respecte al 2021 en 18 punts. En aquest sentit, la vulneració que hem detectat ha estat per part d'una persona que no podia assumir el copagament residencial.

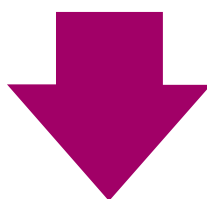
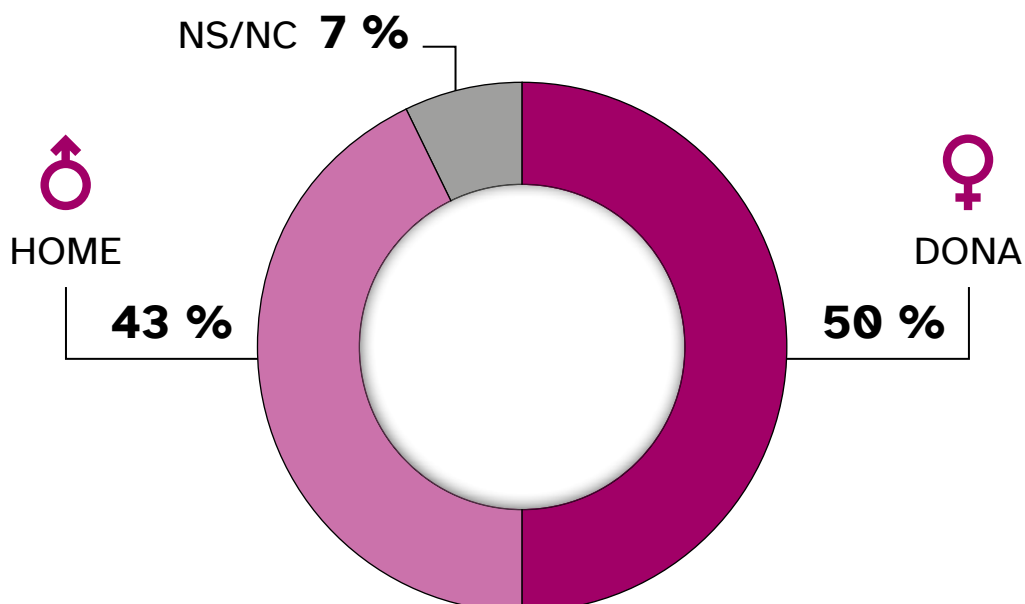
Durant el 2022, les vulneracions del dret a viure de manera independent i a ser inclòs en la comunitat han estat produïdes per **dos principals agents vulneradors. Tant l'administració autonòmica com el personal d'empresa privada** (entenent empresa com aquells espais on es duu a terme una activitat professional, així com prestacions de béns i serveis) **recullen el mateix nombre de vulneracions: 36 % cadascun d'aquests agents, de manera que tots dos junts suposen el 72 % del total registrat. El 57 % d'aquestes vulneracions s'han produït en oficines públiques d'atenció a la ciutadania i serveis públics, seguides de les oficines d'àmbit privat (21 %).**

Respecte al gènere, el 50 % de les vulneracions les han patit dones amb discapacitat física i/o orgànica; en contraposició, el 43 % de les vulneracions identificades les han patit homes.

Gràfic 16

Vulneració del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat per gènere

Més del 40 % de les vulneracions es concentren a la franja d'edat d'entre 50 i 64 anys.

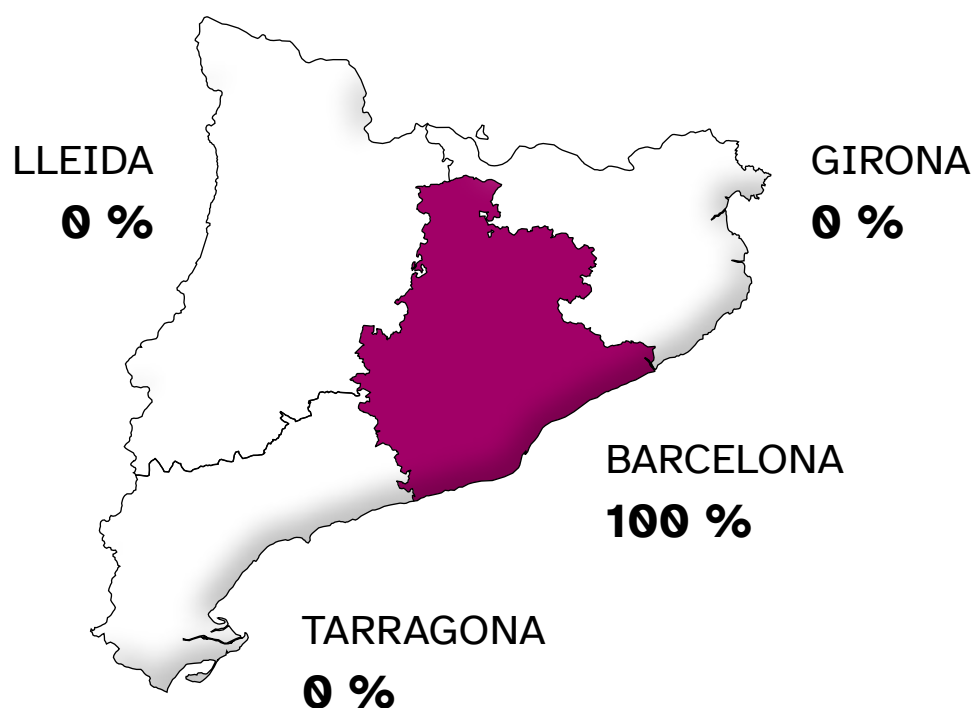
+ 40 %
50 - 64 anys

Pel que fa a l'àmbit geogràfic, durant el 2022, el 100 % de les vulneracions del dret a viure de manera independent i a ser inclòs en la comunitat s'han identificat a la província de Barcelona. Concretament, el 79 % a la ciutat de Barcelona.

Mapa 3

Vulneració del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat **per províncies**

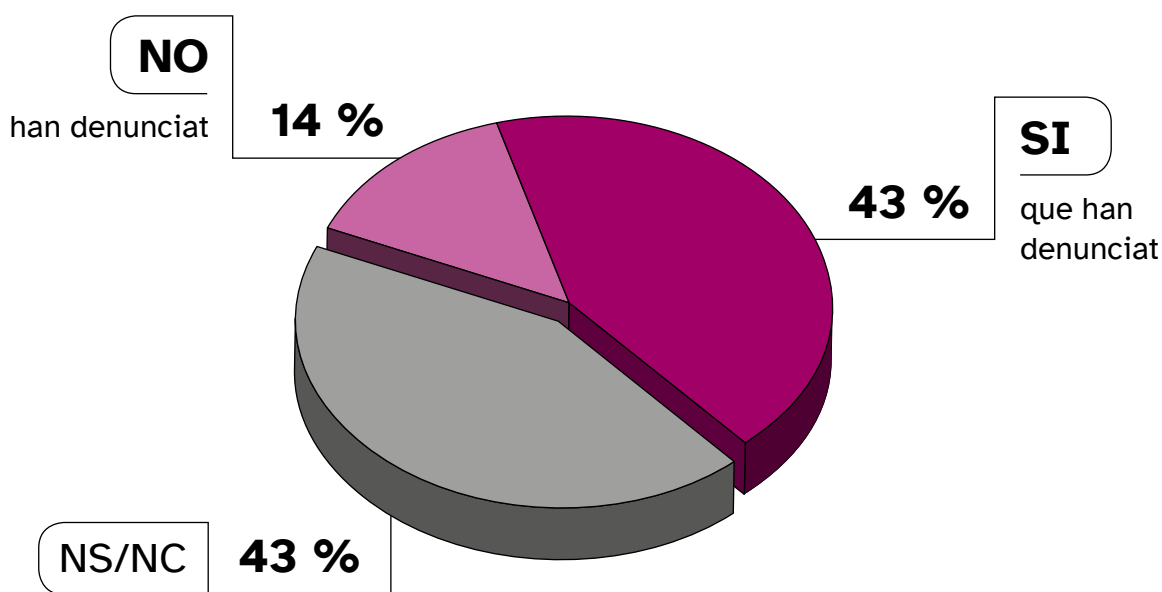

S'han denunciat les vulneracions del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat?

A diferència de la tendència d'altres drets, s'observa que el **43 % de les persones que han patit una vulneració del dret a viure de manera independent i ser inclòs en la comunitat, durant el 2022, sí que ho han denunciat.**

Gràfic 17

Persones que han denunciat la vulneració del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat

En primera persona. Què diu el focus grup?

El principal focus recau sobre la categoria de recursos per a la vida independent. S'evidencia la importància de la figura de l'assistent personal per poder viure de la manera més independent possible i participar activament en la comunitat. Es destaca que, de nou, les persones que utilitzen aquest servei veuen que les hores que cobreix la figura de l'assistent personal són totalment insuficients i l'alt cost que suposa complementar la resta de la franja horària per donar resposta a les necessitats individuals:

"Necessito més hores d'assistent personal.
Cada persona necessita el seu pla de vida.
Cada persona hauria de poder escollir l'assistent que vol i que tenir títol no sigui un requisit."

"Abans de tenir assistent personal sobrevivia i ara visc."

"Em donen ajudes, però després he d'afegir diners. L'empresa que té contractada l'Ajuntament de Figueres no em dona les hores que necessito. No em van donar cap alternativa. No puc escollir jo l'empresa i no em val la pena. Vaig presentar una instància, però està congelada, no he tingut cap solució."

"Tinc cuidador d'una empresa que m'ha facilitat la llei de la dependència. Un dia no poden venir i et quedes sense."

"Poques persones podem accedir als serveis d'assistència personal. No tothom hi té accés."

"Actualment només tinc 45 hores i això no permet tenir una vida independent. Hauria de ser un servei públic real. He de pagar hores de la meva butxaca per poder tenir la vida que tinc i decidir quines activitats faig, quan em dutxo, etc."

- També es qüestiona el desconeixement d'aquesta figura i les desigualtats territorials, juntament amb la formació de les persones que treballen d'assistents personals. Reivindiquem que ha de ser la persona amb discapacitat l'agent principal en la formació d'aquests professionals:

"Hi ha diferències entre les capitals de província i les comarques. Hi ha molta desigualtat territorial, el servei no es coneix i en alguns territoris no arriba."

"Hi ha desconeixement de l'assistent personal per part de les treballadores socials."

"La formació és un problema, a vegades venen a fer una feina que no és el que necessito."

"No es fa el més còmode per a la persona, sinó el més còmode per al cuidador."

"La gent creu que ser assistent personal és un treball poc reconegut. És difícil accedir al recurs i no hi ha difusió per trobar-lo."

- D'altra banda, hi ha altres elements més invisibilitzats que dificulten la vida independent i viure en comunitat, com la inexistència de cotxes de substitució adaptats, la poca empatia de les persones de l'entorn -fins i tot de les persones de l'àmbit de serveis socials públics- o que la discapacitat sovint es vegi com una oportunitat electoral que no respecta els drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica i que persegueix més vots menystenint les capacitats de cada persona:

"Em quedo sense vida independent quan se m'espatlla el cotxe (no hi ha cotxes de substitució adaptats), és complicat arreglar-ho per un tema d'adaptacions i la meva cadira de rodes només pot entrar en el meu cotxe."

"Problema de convivència amb els pares. No puc fer la vida que a mi m'agradaria perquè vull viure sol o amb més gent, però no puc. Em diu l'assistenta social que no puc perquè els meus pares tenen propietats i em diuen que no em pertoca."

"O vas a una residència o no tens alternatives. Quan necessites suport et trobes amb trampes."

"Ho he viscut en primera persona, quan arriben eleccions que em venen a buscar, dos mesos abans. Perquè volen un "minusvàlid" a la seva llista, com a candidat florero."

⊙ Aquestes dificultats per viure de forma independent s'incrementen quan la persona amb discapacitat física i/o orgànica no pot signar físicament. L'alternativa que s'ofereix és que una altra persona signi per ella, fet que suposa un greu menyspreu a les seves capacitats i independència, i redueix el seu dret a poder decidir lliurement i fer les seves gestions personals sense haver d'estar informant un tercer de cada tràmit i dependre'n:

"Una persona que no pot signar necessita dos testimonis. El notari no pot confirmar que l'empremta és meva. No puc escripturar res sense que alguna persona que jo conegui ho sàpiga."

"L'administració posa problemes amb l'empremta digital. La Generalitat té una circular interna que diu que l'empremta no val com a signatura."

"Com no puc signar, he de buscar-me un tutor. No és un tutor, és un amo, jo soc esclau d'aquella persona."

On trobar més informació?

- Notícia d'ECOM sobre les aportacions que ha fet a l'avantprojecte de llei pel qual es modifica la LAPAD (Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència). [Vegeu la notícia](#)
- Notícia d'ECOM traslladant a l'alcaldeessa Ada Colau les necessitats més urgents de les persones amb discapacitat física i/o orgànica que resideixen a la ciutat de Barcelona per poder dur a terme una vida independent. [Vegeu la notícia](#)
- Notícia d'ECOM reivindicant, davant el regidor d'Infància, Joventut, Persones Grans i Persones amb Discapacitat i el gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat: les persones usuàries demanen que desaparegui la llista d'espera per accedir al Servei d'Assistència Personal Municipal de l'Ajuntament de Barcelona que cogestiona. [Vegeu la notícia](#)
- Notícia d'ECOM informant del treball en xarxa amb el Casal dels Infants i Mujeres Pa'lante per millorar les oportunitats laborals de col·lectius en risc d'exclusió social a través de l'assistència personal. [Vegeu la notícia](#)
- Relatoria de la jornada *El derecho a la asistencia personal y la vida independiente desde la comunidad*, coincidint amb la commemoració del Dia Europeu de la Vida Independent. [Vegeu el pdf](#)
- Llibre gratuït *La asistencia personal, figura clave para la vida independiente*, escrit per la responsable de l'Àrea de Vida Independent i Autonomia Personal, María José Moya Olea. [Vegeu el pdf](#)
- Taula Rodona *Dona i violència masclista. On som les dones amb discapacitat?*. [Vegeu el vídeo](#)

2.4 Vulneració del dret a la mobilitat i al transport

Posicionament

- **Defensem un transport accessible i assequible que permeti a les persones amb discapacitat gaudir d'una mobilitat sostenible, accessible i equitativa**, en igualtat de condicions que la resta de la societat.
- **Reivindiquem una tarifació social integrada del transport públic i un protocol unificat vers el bus interurbà i el transport sota demanda**, per tal d'avançar en la millora de l'accessibilitat a tota Catalunya i erradicar les desigualtats territorials.
- **Advoquem per un treball transversal i coordinat de l'accessibilitat en el transport públic per garantir la cadena d'accessibilitat i el seu manteniment.**

Legislació

Article 20 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Article 19.1 de la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.

Article 21.1 de la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de mobilitat i transport?

- Durant el 2022, **s'han fet aportacions a la normativa sobre autobusos de TMB** respecte a l'acomodament i accessibilitat per a passatgers amb mobilitat reduïda, **i també al document Directrius de mobilitat de Catalunya**. Així mateix, s'ha comparegut al Parlament en relació amb la proposició de Llei de millora urbana, ambiental i social dels barris i les viles. També durant 2022, **hem participat en la Setmana Europea de la Mobilitat Sostenible en la qual ECOMobilitza't ha estat reconegut com a bona pràctica pel Govern estatal**.
- En aquest sentit, si bé **s'observa que els operadors de transport públic tenen intenció de millora i ECOM ha format el personal d'atenció al públic de FGC (Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya) en matèria de diversitat i atenció a persones amb discapacitat, són moltes les mancances que encara existeixen, especialment en el transport interurbà**, que fa visible la desigualtat territorial existent.
- Aquesta problemàtica ens l'han traslladada especialment persones empleades de Centres Especials de Treball (CET). També s'alerta del tracte discriminatori que suposa **haver de demanar fins dos dies abans el servei d'autobús adaptat interurbà**, fet que suposa una limitació de llibertat de mobilitat totalment injustificada.
- Concretament, pel que fa al tren, hi ha hagut **moltes incidències amb el canvi d'operador d'Atendo (servei prestat per Renfe) a Adif acerca**, fins al punt que molts viatgers amb mobilitat reduïda no han pogut finalment viatjar.

A banda del transport interurbà, **cal destacar la problemàtica amb els autobusos urbans de Barcelona, que es reflecteix en:**

- 1. La manca de manteniment**, especialment quan la rampa no funciona.
- 2. L'actitud de les persones conductores.** Sovint no saben com funcionen els ancoratges ni la rampa i mostren falta d'empatia i desconeixement respecte al que engloba l'atenció a la discapacitat.
- 3. La manca d'informació detallada i actualitzada sobre l'accessibilitat.** Seria rellevant saber amb antelació, per exemple, si la rampa del bus que es vol agafar funciona correctament.

En aquest sentit, entenem que cal continuar treballant per avançar en l'adaptació de totes les estacions de transport i millorar el manteniment d'elements clau com els ascensors. Cal destacar la importància de disposar d'informació més detallada de l'accessibilitat de les estacions i informació a temps real (tant de les incidències com de si hi ha algun element -com els ascensors- fora de servei).

D'altra banda, la gestió del Servei Públic de Transport Especial Porta a Porta de l'Ajuntament de Barcelona no sempre està sent l'adequada (ja que, a vegades, es fa molt difícil poder demanar o anul·lar un servei). **També s'ha fet visible durant 2022 la problemàtica existent amb les multes mal posades respecte a les places reservades per a persones amb mobilitat reduïda**, especialment pel que fa als municipis de fora de Barcelona. **I no s'observa una solució respecte a l'Impost CO2 de les Zones de Baixa Emissió, sobre el qual ECOM ha demanat que també se'n puguin beneficiar les persones amb mobilitat reduïda que no condueixen**; ja que les excepcions o bonificacions són cap al vehicle -no cap a les persones-, i es reconeixen només vehicles amb adaptacions cap al conductor i no vehicles amb adaptacions per als passatgers amb mobilitat reduïda; cal remarcar que són molts els que s'utilitzen principalment, o només, per al desplaçament d'aquests passatgers amb discapacitat.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

55

Vulneracions detectades

17

Consultes ateses

38

Respostes a l'enquesta

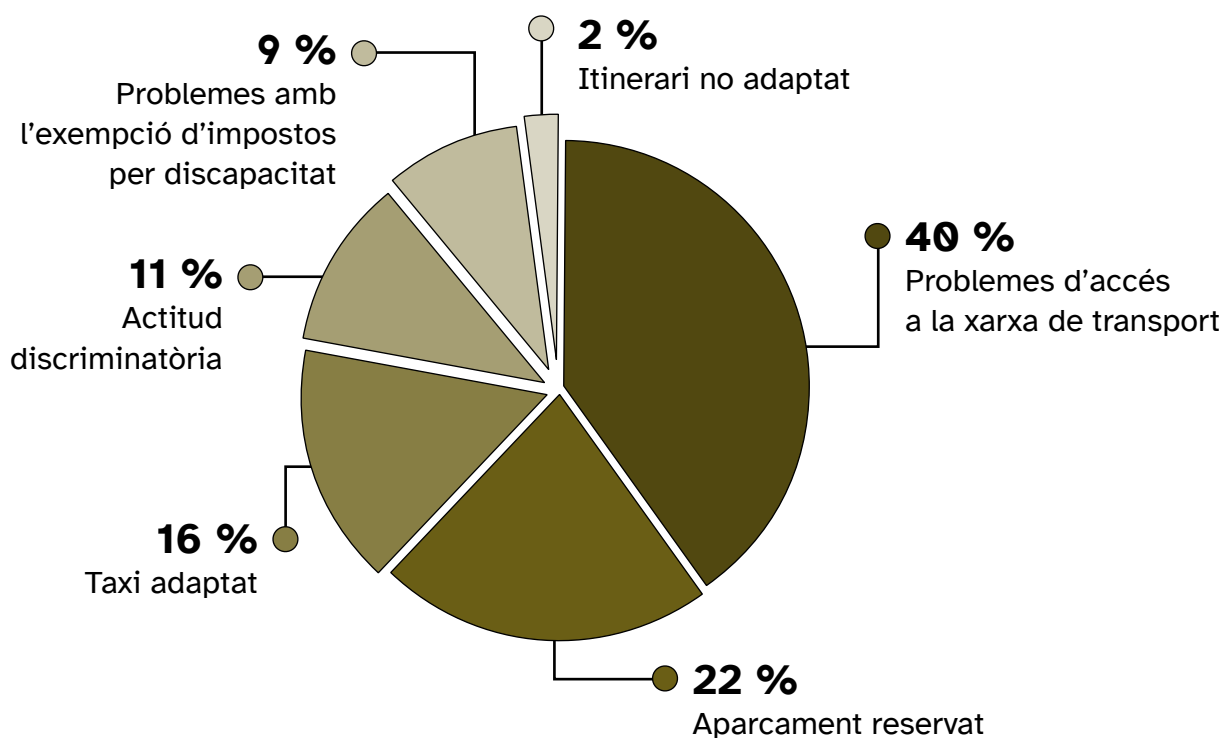

A aquestes xifres, cal afegir **5 vulneracions en matèria d'accessibilitat** recollides a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat.

Durant el 2022 s'han identificat **55 vulneracions del dret a la mobilitat i al transport** a través de les 17 consultes ateses des d'ECOM i 38 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són les dificultats d'accés a la xarxa de transport i la problemàtica de l'aparcament reservat per a persones amb mobilitat reduïda.

Gràfic 18

Vulneració del dret a la mobilitat i al transport per categories

- Seguint la tendència de l'any passat, **els problemes d'accés a la xarxa de transport (40 %) i l'aparcament reservat (22 %) són les categories que presenten un nombre més elevat de vulneracions el 2022.**
- Són constants les impossibilitats d'accedir a les estacions i mitjans de transport, especialment pel que fa als autobusos. Aquestes dificultats es veuen incrementades en l'àmbit del transport rural-provincial, on l'oferta de transport és més petita. A vegades, s'ha de demanar com a mínim amb 24 hores d'antelació, fet que suposa un greuge en relació amb els passatgers sense mobilitat reduïda que no han de preveure amb temps el seu trajecte i poden improvisar el desplaçament. En aquesta categoria també ens han arribat casos en què s'ha denunciat una mala conducció que ha provocat accidents a algunes persones usuàries. Finalment, Renfe i Adif continuen sent objecte de moltes queixes, tant per infraestructures i vehicles no accessibles com per una inadequada gestió del servei d'acompanyament a persones amb mobilitat reduïda Adif acerca, al qual fèiem esment més amunt, principalment per una manca d'informació clara sobre les estacions on es presta el servei.
- Pel que fa a l'aparcament reservat, les queixes més nombroses són les que tenen relació amb persones sense cap tipus de discapacitat que fan ús d'aquestes places de forma inadequada. Així mateix, també hem rebut queixes referents a multes per haver estacionat en llocs on legalment sí que es permet fer-ho si es disposa de la targeta d'aparcament.
- En relació al **16 % de vulneracions en referència al taxi adaptat**, es continua constatant la poca oferta accessible existent (no arriba al 5 % que estableix la llei) i els preus elevats (i il·legals) de la baixada de bandera que suposa aquest servei per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica. Aquestes sovint es veuen obligades a utilitzar-lo perquè és l'únic mitjà de transport que els permet poder accedir al destí on han d'anar.

- A aquestes problemàtiques, cal afegir l'**actitud discriminatòria** que han patit les persones amb discapacitat. S'ha produït **un 11 % de vulneracions en aquest àmbit**, principalment pel mal tracte rebut per conductors d'autobusos i per part d'alguns passatgers del transport públic.
- **El 9 % de les vulneracions corresponen als problemes amb l'exempció d'impostos per discapacitat**, principalment concentrades en l'impost sobre emissions de CO₂ als vehicles de tracció mecànica que només preveuen bonificacions als vehicles amb categoria 01 adaptat únicament a l'espai del conductor i no a la totalitat del vehicle.
- En últim lloc, **la categoria que presenta un nombre menor de vulneracions (2 %) és l'itinerari no adaptat**. Es tracta del recull de vulneracions en les quals no hi ha cap tipus de transport adaptat que permeti a les persones amb discapacitat accedir fins al seu destí, ja que no es permet tampoc l'accés amb vehicles privats. És una problemàtica que s'observa especialment en els nuclis antics de pobles i ciutats.

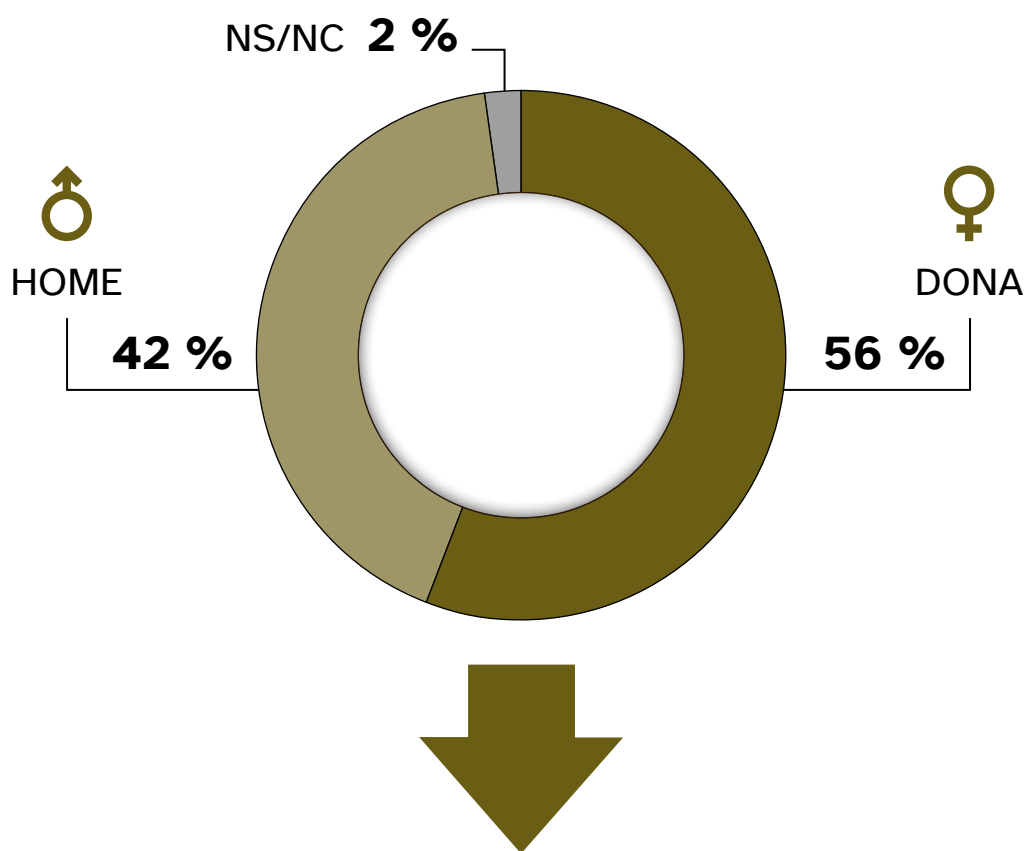
Havent assentat en quin àmbit s'ha identificat un nombre més alt de vulneracions, s'ha constatat que **el principal agent vulnerador del dret a la mobilitat i al transport ha estat l'Administració autonòmica (38 %) i el personal d'empresa privada, amb un 22 %** (entenent empresa com aquells espais on es duu a terme una activitat professional, així com prestacions de béns i serveis); seguit del 18 % de les vulneracions produïdes per particulars. **Aquestes vulneracions s'han produït majoritàriament a les estacions o mitjans de transport públics (47 %).**

Respecte al gènere, més del 50 % de les vulneracions les han patit les dones amb discapacitat física i/o orgànica.

Gràfic 19

Vulneració del dret a la mobilitat i al transport per gènere

Més del 40 % de les vulneracions es concentren a la franja d'edat d'entre 50 i 64 anys.

+ 40 %

50 - 64 anys

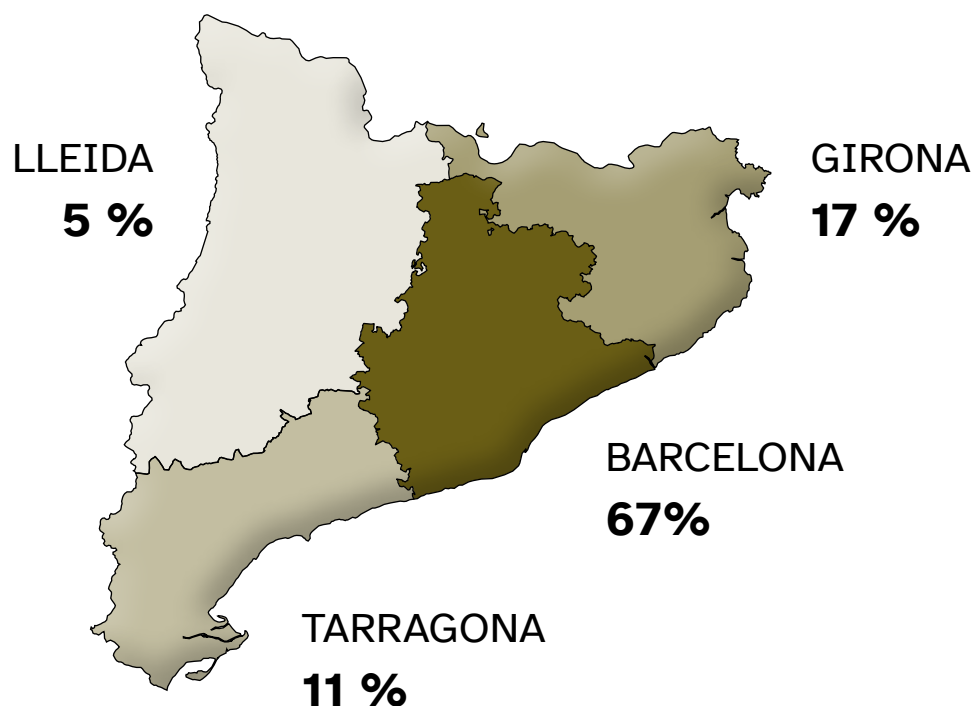

Durant 2022, la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona (el 67 % del total), seguida de Girona (17 %) i sent Lleida la que presenta un nombre més petit (5 %).

Dintre de la província de Barcelona, més del 45 % de les vulneracions es concentren a la comarca del Barcelonès, en què destaca la ciutat de Barcelona amb el 71 %. Badalona i l'Hospitalet del Llobregat presenten el mateix percentatge (12 %) i l'altra població del Barcelonès on s'han identificat vulneracions és Sant Adrià del Besòs (6 %).

Mapa 4

Vulneració del dret a la mobilitat i al transport per províncies

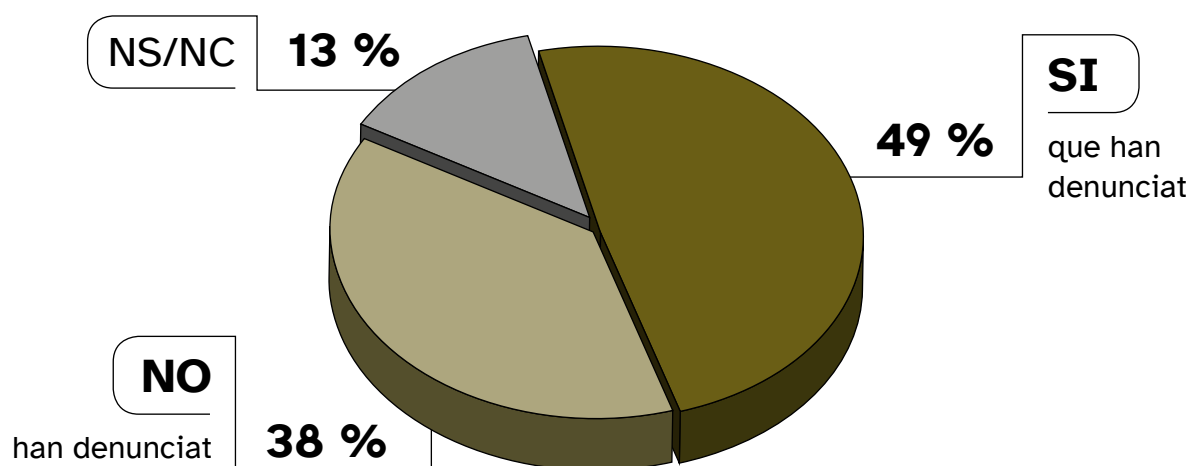

S'han denunciat les vulneracions del dret a la mobilitat i al transport?

Més del 45 % de les persones que han patit una vulneració del dret a la mobilitat i al transport durant el 2022 sí que ho han denunciat. El 38% no ho ha fet sobretot perquè creuen que no serveix de res iniciar un procés de denúncia:

Gràfic 20

Persones que han denunciat la vulneració del dret a la mobilitat i al transport

Més del 40 % de les persones no ha denunciat perquè pensa que **no serveix de res**.

En primera persona. Què diu el focus grup?

Especialment en la categoria de problemes d'accés al transport, s'observa la manca d'estacions i vehicles adaptats, juntament amb una falta de manteniment i de respecte als espais reservats; problemàtiques que es veuen incrementades en l'àmbit rural:

"Acabo anant a tot arreu amb cotxe per no anar en transport perquè sé que alguna cosa em trobaré."

"Al transport públic els ascensors o no funcionen o són massa petits."

"Quan a l'autobús m'assec a la zona reservada per a persones amb discapacitat, com que 'no se'm veu' perquè és orgànica, a vegades he tingut situacions incòmodes."

"Hi ha pocs espais reservats al transport públic (qualsevol transport). A la R3 de Rodalies, anant cap a casa dels meus pares, m'he trobat que una persona sense discapacitat ocupava l'espai reservat i em va dir que jo segués a terra."

"A Ouigo no tenen servei d'atenció per pujar."

"Sembla que obtenir la targeta rosa sigui un mèrit. Jo, personalment, preferiria no tenir-la i no haver d'experimentar el que vaig patir. Hi ha qui sent enveja perquè la tinguem."

"El trajecte de tren Barcelona-Madrid està fora de normativa perquè no tenen ancoratges. Ho vaig dir a la supervisora i em va dir que em moguéssin i, si no, que m'assegués a un seient, però jo no puc seure-hi."

"Sense rampa, el bus no hauria de sortir.
Si està avariats, el vehicle ha d'estar al taller,
no circulant."

"No pot anar a l'escola a buscar el seu fill perquè
no pot aparcar allí. Tallen un tram del carrer i
no pot accedir amb el cotxe. Li diuen que vagi amb
la cadira, però amb la cadira de rodes és impossible."

"A l'estació de busos de Berga no hi ha cap WC
adaptat. Han de fer una estació nova, però encara
no sabem ni com ni on la faran."

"Et diuen que pugis pel muntacàrregues, que no és
un espai segur, és perillós."

⊙ Aquestes problemàtiques es veuen incrementades amb
el tracte discriminatori que les persones amb discapacitat
física i/o orgànica sovint han de viure:

"Hi ha mala educació a la societat. Em trobo amb
maletes a un espai per cadires de rodes. Quan venen
a recollir-les els dic que aquí no poden estar i
em contesten burlant-se de mi. Però si ocupen el meu
lloc, on em poso jo? Jo soc part de la societat,
jo respecto, que em respectin a mi també."

"A vegades els busos van plens i els espais reservats
estan ocupats per cotxets de bebè i els mateixos
passatgers diuen que m'esperin al bus següent."

○ D'altra banda, juntament amb els problemes d'accés al transport, el principal reclam per part de les persones amb discapacitat que han participat en el focus grup ha estat un nombre més elevat d'aparcaments de mobilitat reduïda i que se'n faci un ús apropiat:

"Tinc plaça d'aparcament davant de casa, cada dia haig de barallar-me amb la gent que aparca a la meva plaça i el pitjor és que s'enfaden."

"Tinc targeta per aparcar i visualment no se'm veu la discapacitat. A vegades he de donar explicacions sobre la meva malaltia a gent que em diu que la meva targeta és falsa."

"Hi ha pocs llocs d'aparcament per a persones amb discapacitat. Gairebé tots estan reservats amb matrícula i els que venim de fora de Barcelonano podem aparcar a la ciutat."

"Al meu poble hem tingut molts problemes amb la policia local perquè no creuen que tingui la targeta d'aparcament."

"És un problema social. No es respecten els llocs d'aparcament reservats. T'has d'enfrontar tu directament i quan ve la guàrdia urbana el cotxe ja no hi és. He d'acabar aparcant a un pàrquing i és molt car."

On trobar més informació?

- Notícia d'ECOM referent a la participació a la Setmana Europea de la Mobilitat Sostenible amb un cicle de webinars i grups de treball per continuar avançant en la mobilitat sostenible i accessible.

Vegeu la notícia

- Notícia d'ECOM sobre la formació de més de 200 agents d'estació de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) en matèria de diversitat i atenció a persones amb discapacitat. *Vegeu la notícia*

- Notícia d'ECOM referent al cicle virtual d'ECOM *ECOMobilitza't*, sobre la mobilitat accessible als pobles i a les ciutats, reconegut pel Ministeri de Transició Ecològica i Repte Demogràfic com a bona pràctica. *Vegeu la notícia*

- #ECOMovilízate. *La movilidad sostenible y accesible más allá de las grandes ciudades.* *Vegeu el vídeo*

- #ECOMovilízate. *Mesa redonda online: Experiencias de bicicletas adaptadas para todas las edades.* *Vegeu el vídeo*

- #ECOMovilízate. *Bicis para todo el mundo: ¿cómo hacer infraestructuras ciclables seguras e inclusivas?* *Vegeu el vídeo*

2.5 Vulneració del **dret a l'habitatge**

Posicionament

Defensem el **dret de les persones amb discapacitat física i/o orgànica a un habitatge adequat (accessible i assequible)**, que permeti dur a terme un projecte de vida autònom en igualtat de condicions amb la resta de la ciutadania.

Reivindiquem que l'administració pública adopti les mesures legislatives, administratives i de l'índole que siguin necessàries a fi de **garantir la seguretat pel que fa a la tinença i l'accés a un habitatge accessible, assequible i amb suports.**

Legislació

Article 19 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Article 28 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria d'habitatge?

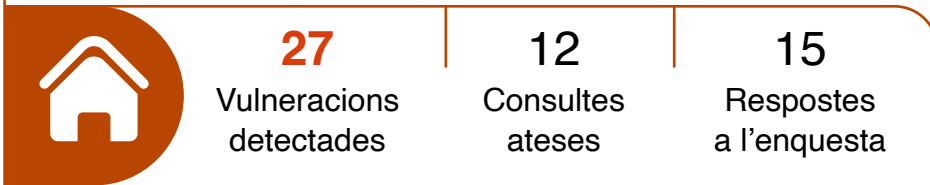
- Durant el 2022 hem fet aportacions prèvies a l'informe del relator de l'ONU sobre habitatge i generat una Guia de finançament per adaptar l'espai comunitari de l'edifici i l'interior de l'habitatge.
- De la mateixa manera, també s'han fet aportacions al Pla territorial sectorial de l'habitatge de Catalunya (a través de la Taula del Tercer Sector i de COCARMI), durant el període d'audiència i informació pública. Hi hem reivindicat com a principal demanda un pla específic pel dret a l'habitatge accessible, assequible i amb suports per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica dins el Pla territorial sectorial d'habitatge de Catalunya.
- Així mateix, s'ha donat continuïtat al Grup de treball d'ECOM per a la defensa del dret a l'habitatge accessible i assequible iniciat el 2021.
- Això fa evident la necessitat de nova normativa per a la defensa del dret a l'habitatge, en totes les modalitats de tinença: lloguer, compra, cessió d'ús, cohabitatge...-especialment davant l'augment del risc d'exclusió residencial que viuen les persones amb discapacitat-, **per la qual cosa estarem molt atentes a la implementació de la nova Llei estatal d'habitatge i a l'impacte que té entre les persones amb discapacitat.**

- Entre altres problemàtiques, durant aquest any hem continuat alertant de:
 1. **Nombrosos conflictes amb les comunitats de propietaris per les adaptacions dels espais comuns.**
 2. Les **dificultats de rehabilitació** a l'interior dels habitatges.
 3. La **manca de protocols que millorin l'accés a les cooperatives d'habitatge** -respectant un pla de vida independent.
 4. Els continus **entrebancs per llogar un habitatge** deguts tant a **preus abusius com a la manca de dades sobre tot el que fa referència al parc d'habitatges accessibles** (preus, localització, gestió, registre de sol·licitants, adjudicats, tipus d'unitats de convivència...).
- Un any més ens trobem amb la falta de consciència social i coneixement del que implica el dret a l'habitatge de les persones amb discapacitat, no només per part del mateix personal de l'administració pública, sinó també respecte als arrendadors particulars i les immobiliàries. Hem observat que, sovint, tot i tenir uns ingressos suficients **hi ha reticències per llogar un habitatge a una persona amb discapacitat perquè molts propietaris temen que part de la pensió no es pugui embargar en cas d'impagament o en el cas d'iniciar un procés de desnonament la seva imatge pública es veïés greument perjudicada.**
- Per altra banda, **ser una persona usuària de cadira de rodes es veu sovint com una cadena d'alteracions del disseny i de l'arquitectura de l'habitatge que s'opta per evitar:** fer obres d'accessibilitat, la creença que la cadira de rodes farà malbé el terra, haver de foradar parets per instal·lar-hi barres de suport, etc.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

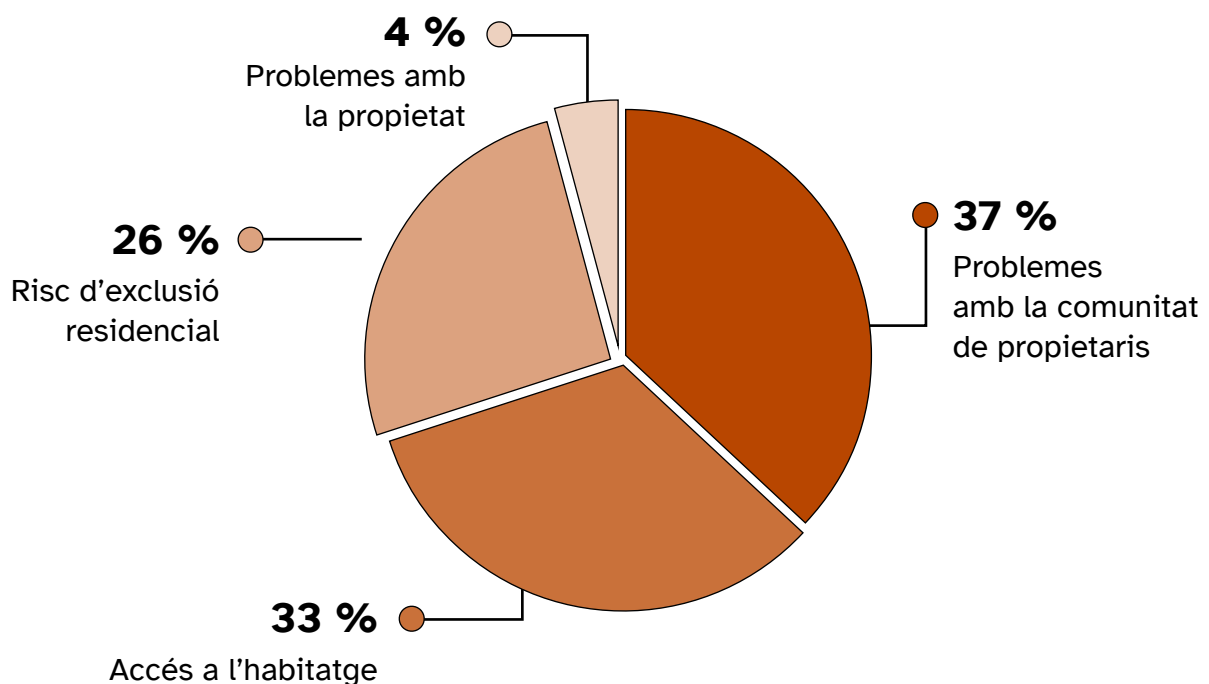

A aquestes xifres, cal afegir **3 vulneracions en matèria d'accessibilitat** recollides a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat.

Durant 2022 s'han identificat un total de **27 vulneracions del dret a l'habitatge** a través de les 12 consultes ateses des d'ECOM i de les 15 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les **principals categories** de vulneració sobre el dret a l'habitatge són els problemes amb la comunitat de propietaris i l'accés a l'habitatge.

Gràfic 21

Vulneració del dret a l'habitatge per categories

- A diferència d'anys anteriors, **durant el 2022 s'han identificat més vulneracions vinculades als problemes amb la comunitat de propietaris (37 %), seguida de la problemàtica de l'accés a l'habitatge (33 %)**. Concretament, els fets que han generat més problemàtiques són les actuacions i reformes d'accessibilitat dels espais comuns a les comunitats de veïns. Han estat els principals motius de controvèrsia la manca de voluntat de la comunitat d'accedir a fer-se càrrec del cost que li pertoca o, directament, de no voler incorporar en l'ordre del dia de les reunions de la comunitat un punt per poder-ho tractar amb la resta de persones propietàries. El fet de no disposar de zones comunes accessibles s'ha traduït en la impossibilitat de poder sortir de casa, en alguns casos en més de dos anys. Un any més, moltes de les consultes que ens han arribat tenien a veure amb informació per saber quins drets tenien les persones amb discapacitat per fer aquestes obres d'accessibilitat en les zones comunes del seu habitatge.
- A aquesta realitat cal sumar la manca d'una oferta d'habitatge accessible, assequible i amb suports. Si analitzem aquesta categoria de manera més específica, podem detectar que entre la població que indica tenir dificultat d'accés a un habitatge, les vulneracions es produeixen principalment per l'absència d'una oferta, com dèiem, accessible, assequible i amb suports.
- Les principals dificultats denunciades han estat la falta d'informació clara i accessible sobre l'oferta d'habitatges (especialment en modalitat de lloguer); la inexistència d'habitatge de lloguer social i molt de temps d'espera des que sol·licites l'habitatge fins que reps alguna resposta per part de l'oficina d'habitatge.

- Aquesta complexa situació s'intensifica davant el greuge comparatiu de vida de les persones amb discapacitat (recordem que la mitjana del greuge comparatiu econòmic és d'entre 17.700 i 41.200 euros anuals, segons un estudi publicat per l'Ajuntament de Barcelona el 2019). Això fa que presentin més dificultats o fins i tot la impossibilitat de poder mantenir econòmicament un habitatge de propietat o de lloguer, tant pel que fa al pagament de la quota d'arrendament o hipoteca com a la necessitat d'haver de fer front a les despeses de subministrament i altres. Així mateix, durant el 2022 hem continuat detectant casos de sensellarisme els quals encara no s'ha dotat de cap tipus de recurs habitacional per part de l'administració local. Aquestes realitats expliquen **el 26 % de les vulneracions detectades en la categoria de risc d'exclusió residencial.**
- En últim lloc, **la categoria que presenta un percentatge menor (4 %) són els problemes amb la propietat**, quan aquesta és propietària única de l'edifici i es nega a dur a terme obres d'accessibilitat.

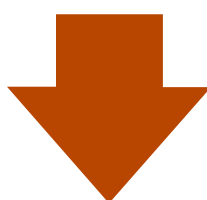
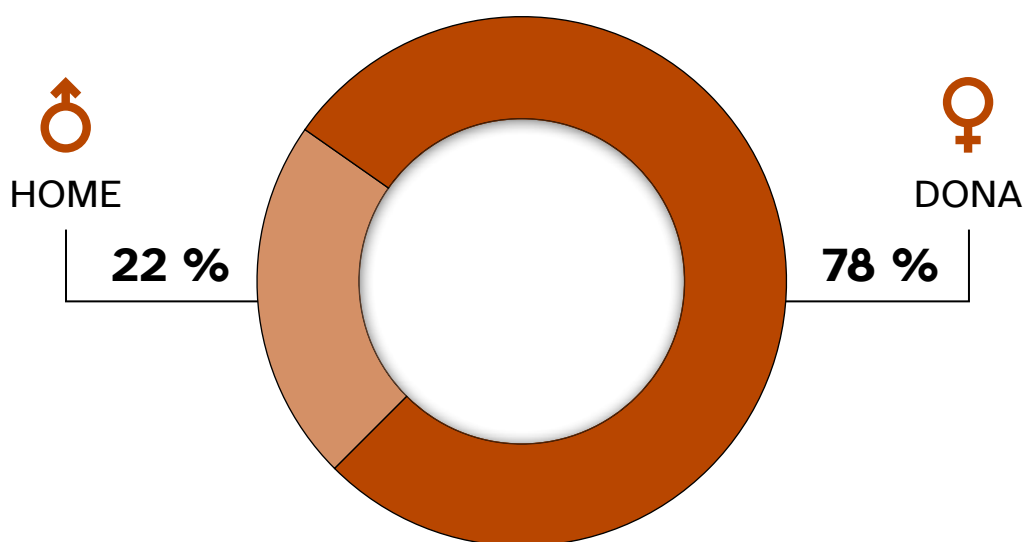
Havent analitzat en quin àmbit s'ha identificat un nombre més elevat de vulneracions, s'ha constatat que **el principal agent vulnerador del dret a l'habitatge ha estat l'Administració local (41 %). Ocupen el segon lloc les comunitats de veïns amb un 33 %. El 96 % d'aquestes vulneracions s'han produït al mateix habitatge o bé als espais comuns de les comunitats de veïns.**

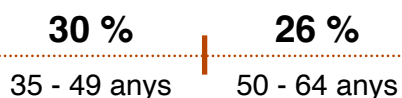
Respecte al gènere, més del 70 % del total de les vulneracions corresponen a dones amb discapacitat física i/o orgànica; en contraposició, el 22 % de les vulneracions identificades les han patit homes.

Gràfic 22

Vulneració del dret a l'habitatge per gènere

Més del 50 % de les vulneracions es concentren a la franja d'edat d'entre 35 i 64 anys, un 30 % dels 35 a 49 anys i un 26 % entre els 50 i 64 anys.

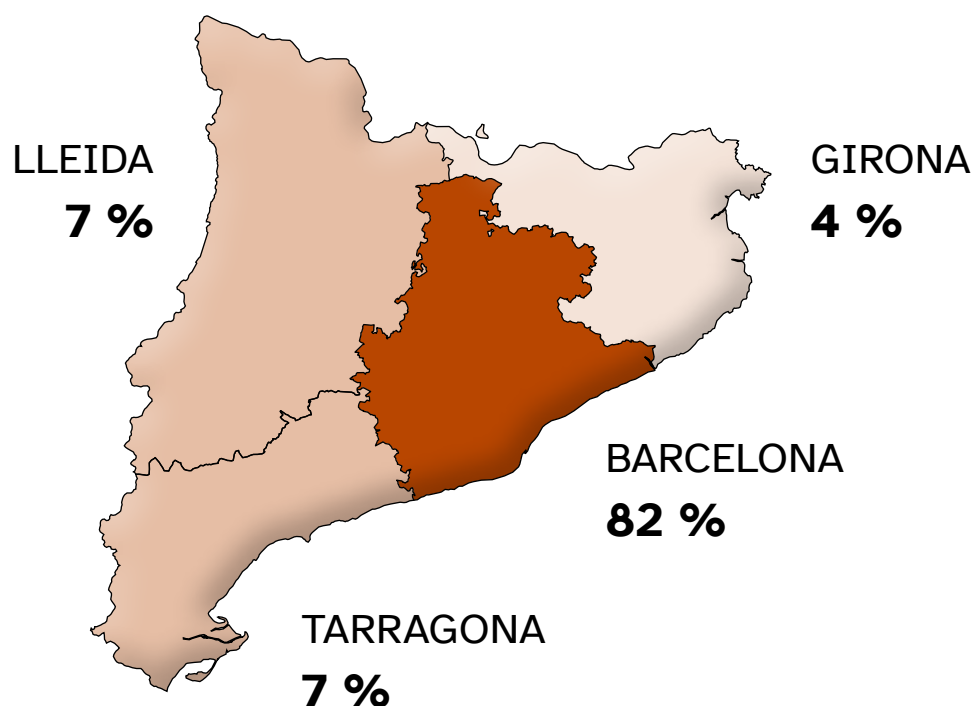
Durant el 2022, la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona (un 82 % del total).

La província que presenta un número més baix és Girona (4 %) i s'han registrat les mateixes dades per a Lleida i Tarragona, amb un 7 %.

Dintre de la província de Barcelona, el 95 % de les vulneracions del dret a l'habitatge s'han identificat a la comarca del Barcelonès, concretament a la ciutat de Barcelona.

Mapa 5

Vulneració del dret a l'habitatge per províncies

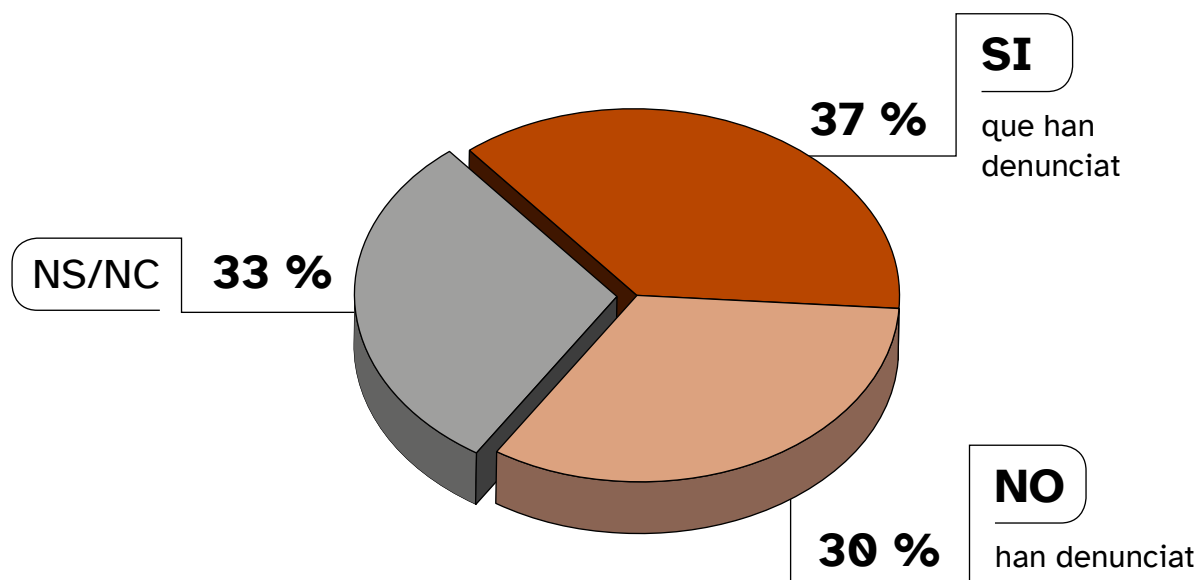

S'han denunciat les vulneracions del dret a l'habitatge?

El 37 % de les persones que han patit una vulneració del dret a l'habitatge durant el 2022 sí que han denunciat. Un 30 % no ho ha fet perquè, majoritàriament, creuen que no serveix de res iniciar un procés de denúncia.

Gràfic 23

Persones que han denunciat la vulneració del dret a l'habitatge

Més del 35 % de les persones no han denunciat perquè pensen que **no serveix per a res**

En primera persona. Què diu el focus grup?

El dret a l'habitatge presenta dificultats per a tota la ciutadania, però les persones amb discapacitat física i/o orgànica encara es veuen amb més traves per poder veure respectat aquest dret. Per una banda, existeix poca oferta d'habitatges adaptats i alguns d'ells s'anuncien com adaptats sense ser-ho:

"L'Ajuntament de Sant Andreu de la Barca va anunciar pisos de protecció oficial i adaptats i després es va desdir, tot i haver fet les publicacions."

"Mai parlen de les finestres. Estàs dins i no veus res. Això no és un pis adaptat. Una persona amb cadira de rodes hauria de poder veure igual que una persona que pot caminar."

"Els pisos de protecció oficial haurien d'estar ben adaptats, el meu el van haver d'adaptar a les meves necessitats. Si algun dia vull canviar de lloc de viure ho tindrè molt difícil."

"El mobles de cuina i de menjador haurien de ser baixos per poder accedir sense problemes. Són coses a millorar quan creen la cuina."

"La majoria dels habitatges econòmics no tenen adaptacions. Necessito fer jo la inversió."

"Necessito pagar perquè em portin la compra de més pes, ja que he de pujar 4 pisos perquè no hi ha ascensor a l'edifici on visc."

"L'habitatge és vital, si no pots sortir de casa també et limita."

- S'observen greus dificultats econòmiques i sovint les persones amb discapacitat física i/o orgànica no poden triar on volen viure:

"Tinc molts problemes per aconseguir habitatge, tinc una situació molt vulnerable. Veuen que em costarà molt trobar una feina per la meva discapacitat i pel meu origen, soc estranger."

"A la zona rural és molt difícil trobar habitatges adaptats. No n'hi ha. Les adaptacions són molt difícils d'assumir econòmicament. Jo vaig haver d'optar per comprar un petit terreny i construir una casa. Necessitava que el terreny fos pla per poder tenir mobilitat."

"No tenim l'oportunitat d'accedir com qualsevol persona. L'única manera que tens de viure és fent una cooperativa. A banda del sobrecost per al personal de suport, has de fer-te tu les adaptacions i és molt car."

"No hi ha pisos adaptats a la meva comarca ni de protecció oficial ni pisos de lliure mercat. Ara visc a Berga en un pis de protecció oficial que he pogut adaptar a les meves necessitats. A priori no era adaptat malgrat que la normativa ho exigia i la promoció deia que disposava de dos pisos adaptats, però no era així. El lavabo, per exemple, no és accessible segons normativa."

"El preu de l'habitatge m'impedeix poder tenir una vida independent."

- Superant la barrera de l'accés a l'habitatge, moltes persones es troben amb problemes amb la comunitat de propietaris, que sovint es mostren reticents a fer els canvis que la persona amb discapacitat física i/o orgànica requereix per poder veure respectat el seu dret a l'habitatge:

"Els meus familiars també volen que pugui accedir a la casa seva. La meva germana no ha pogut fer adaptació per problemes amb la comunitat de propietaris."

"Ara visc en un altre pis i sí que hem tingut, i de fet tenim, conflictes amb la comunitat per poder adaptar les zones comunes a la mobilitat de totes les persones."

"Visc en un quart pis sense ascensor. Quan em vaig trencar la cama, vaig estar quatre mesos sense poder sortir del pis. La comunitat no es posa d'acord per instal·lar un ascensor i una persona gran va estar cinc anys sense poder baixar al carrer."

- Amb aquestes traves, sovint conviuen els entrebancs burocràtics i la poca agilitat dels terminis de resolució que, plegats, suposen greus perjudicis per a la persona amb discapacitat:

"Hi ha persones que han esperat dos anys per poder canviar la banyera per plats de dutxa, quan ho tenien aprovat. A vegades les adaptacions no són àgils."

"En un edifici que tenia entresol, no hi havia porta d'ascensor perquè quedava entre dos pisos. Es va trigar anys a poder fer una porta de l'ascensor que anés directament a l'entresol."

"Al meu bloc de pisos volíem fer una rampa per facilitar l'accessibilitat d'una cadira de rodes. Vam tenir moltes dificultats burocràtiques per poder fer les obres. Vam trigar gairebé un any."

○ Per altra banda, s'observa una manca de consciència tant per part dels particulars com de la mateixa administració pública i els grups polítics; fet que alenteix la recerca i aplicació de millores urgents que es requereix en l'àmbit d'habitatge:

"S'haurien d'adaptar els pisos perquè mai saps què et pot passar. Pots caure i necessitar anar amb cadira de rodes, no cal tenir una discapacitat."

"Falta conscienciació per part de les persones que no tenen dificultats, no veuen la necessitat de fer algunes millores. Però quan aconseguim fer adaptacions, després la resta de la comunitat les agraeix."

"Veig moltes dificultats per solucionar-ho, és un tema de voluntat política i no n'hi ha. Tenim un problema molt greu d'habitatges".

On trobar més informació?

- Guia de finançament per adaptar l'espai comunitari de l'edifici i l'interior de l'habitatge. *Vegeu el pdf*
- Notícia d'ECOM fent ressò de la reclamació de l'aprovació urgent d'una Llei pel dret a l'habitatge, promogut des de la Crida a un Pacte per l'Habitatge. *Vegeu la notícia*
- Notícia d'ECOM reivindicant un pla específic pel dret a l'habitatge accessible, assequible i amb suports per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica dins el Pla territorial sectorial d'habitatge de Catalunya. *Vegeu la notícia*
- Taller d'assessorament col·lectiu d'ECOM: Ajuts de rehabilitació. *Vegeu el vídeo*
- Taller d'assessorament col·lectiu d'ECOM: Gestió i mediació per a l'adaptació de l'edifici. *Vegeu el vídeo*
- Taller d'assessorament col·lectiu d'ECOM: Les tecnologies de suport per a la llar. *Vegeu el vídeo*
- Taller d'assessorament col·lectiu d'ECOM: Cooperatives d'habitatge inclusiu. *Vegeu el vídeo*

2.6 Vulneració del dret a l'educació

Posicionament

Defensem el dret de les persones amb discapacitat física i/o orgànica a una educació inclusiva i de qualitat. El procés de normalització i inclusió de les persones amb discapacitat a la societat comença en la formació, aspecte fonamental per al ple desenvolupament personal i humà. Una escola inclusiva forma societats de convivència i de participació; aprendre junts contribueix a formar una societat inclusiva i de respecte a la diversitat.

Reivindiquem que l'administració pública adopti les mesures necessàries a fi de garantir l'escolarització dels infants i joves amb discapacitat dins del sistema d'ensenyament ordinari. **Apostem per un model d'escola inclusiva que garanteixi el dret a l'educació per a totes les franges d'edat, sense distinció, com un membre més de la comunitat a totes les etapes educatives (incloent-hi l'etapa de 0 a 3 anys i l'educació postobligatòria).** Cal que el plantejament pedagògic sigui obert, flexible i adaptat a la diversitat d'estils i ritmes d'aprenentatge,

de manera que els docents han de poder comptar amb una formació adequada i els acompanyaments necessaris per poder garantir una atenció a la diversitat, una igualtat d'oportunitats i una educació inclusiva i de qualitat.

En aquest sentit, **apostem per la progressiva transformació dels Centres d'Educació Especial en CEEPSIRS (Centres d'Educació Especial Proveïdors de Serveis i Recursos) a les escoles ordinàries, a fi d'aprofitar la seva expertesa i els seus professionals, optimitzant així recursos.** Mentre l'escola inclusiva i de qualitat no sigui una realitat generalitzada a tot Catalunya, reclamem el dret de les famílies a escollir el model d'escolarització per al seu fill/a i que els CEE tinguin els recursos necessaris, per continuar oferint els seus serveis amb la màxima eficiència i qualitat, com fins ara.

Legislació

Article 24 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Quines vulneracions hem detectat en matèria d'educació?

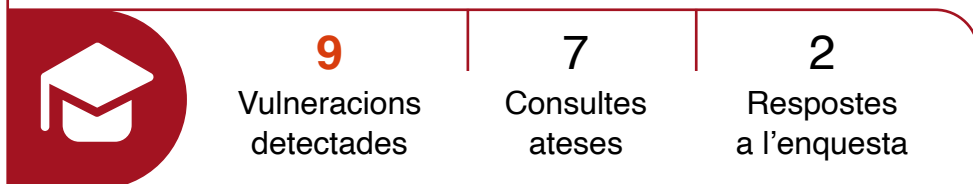
- Durant el 2022 hem fet aportacions al document d'indicadors del Pla de drets humans de Catalunya, referent de l'Objectiu 2 sobre el Dret a l'Educació i hem donat suport al moviment “Quererla es crearla” adherint-nos a la iniciativa per a la defensa de l'educació inclusiva i hem participat en la TAPSEI (Taula de Participació per un Sistema Educatiu Inclusiu) que ha creat el Departament d'Educació. També hem continuat reclamant fer efectiva la implementació i el desenvolupament complet del Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, perquè entenem necessari no només un increment de pressupost, sinó un acompanyament en el canvi de paradigma a una escola inclusiva de qualitat.
- En aquest sentit, reiterem que l'escola inclusiva és un model d'escola beneficiós per a tothom, no únicament per a l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE). L'escola inclusiva és la millor eina per acabar amb el fracàs escolar i poder tenir un sistema educatiu d'excel·lència. Malgrat això, alertem de la manca d'incidència social i conscienciació de drets, ja que massa sovint acaben sent només les famílies que tenen fills i filles amb discapacitat les que reivindiquen el dret que es garanteixi l'educació per a tots els infants i joves. Per tant, continua existint una manca de cultura inclusiva a les escoles i les famílies no gaudeixen del ple dret de decidir on volen que siguin escolaritzats els seus fills i filles.
- Per poder assolir el dret a una escola inclusiva, cal tenir present que la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat estableix altres drets que hi estan interrelacionats sobre els que durant el 2022 hem continuat treballant. Pel que fa al dret a la salut, hem reiterat les nostres reivindicacions sobre la implantació progressiva de la figura de la infermera escolar i comptar amb prou personal de suport (logopeda, fisioterapeuta, etc.) per a l'atenció educativa de l'alumnat amb necessitats educatives especials als centres ordinaris.

- També hem continuat reclamant la **necessitat de plans que garanteixin l'accessibilitat universal a tots els centres educatius de Catalunya**. D'altra banda, el dret a l'habilitació i rehabilitació també és rellevant per tal que les persones amb discapacitat puguin aconseguir i mantenir la màxima independència, la inclusió i participació plenes en tots els aspectes de la vida. S'entén necessari establir dispositius o fórmules que permetin acompanyar i comprovar quina resposta està donant cada escola, per esdevenir més inclusiva.
- **Fora de l'aula, també és necessària la igualtat d'oportunitats a l'hora de participar en activitats com l'espai de menjador, sortides escolars, colònies, esports, entre d'altres**. Encara que tots els infants i joves tenen dret a l'esport i al lleure, sovint manquen professionals especialitzats de suport a les activitats de fora de l'aula. Aquesta és una situació que també es viu dins l'aula, en la qual encara no hi ha suficients vetlladors.
- Aquesta necessitat de professionals ha d'anar acompanyada de la **importància que estiguin formats (el cos docent i el personal d'atenció directa) pel que fa tant a l'escola inclusiva i el model social de la discapacitat com a les metodologies d'atenció a la diversitat**. En aquest sentit, s'alerta que sovint no s'estan adaptant els currículums a les necessitats de l'alumnat i que hi continua havent un gran desconeixement de la **discapacitat física i/o orgànica**. D'aquí que s'entengui necessària la participació de les associacions de la discapacitat a l'esmentada Taula de Participació per un Sistema Educatiu Inclusiu (TAPSEI). Aquesta taula, creada el 2022 i integrada per representants de famílies, entitats, administracions implicades, alumnes i professorat, té com a objectiu impulsar la mirada inclusiva del sistema educatiu, amb la participació activa de la comunitat educativa.
- Així mateix, **l'escola inclusiva també hauria d'incorporar l'ampliació de la identificació de necessitats al món laboral per tal que l'educació vagi lligada amb una possibilitat futura i real de trobar feina**. I una vegada arribin els infants i joves a l'edat laboral, entenem també necessari poder garantir el dret a una formació contínua.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

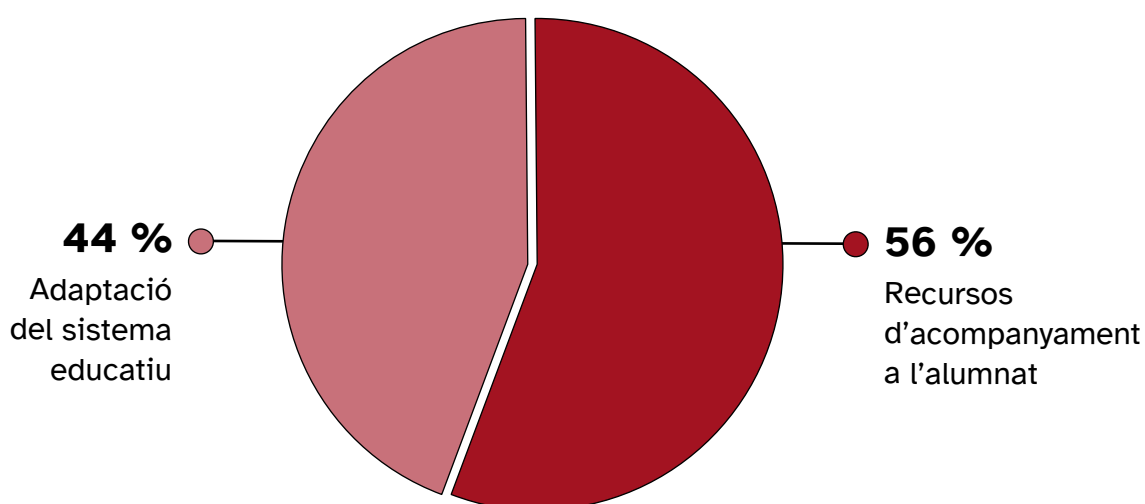

+ A aquestes xifres, cal afegir **3 vulneracions en matèria d'accessibilitat** recollides a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat.

Durant el 2022 s'han identificat un total de **9 vulneracions del dret a l'educació** a través de les 7 consultes ateses des d'ECOM i de les 2 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les dues principals **categories de vulneració** sobre el dret a l'educació són els recursos d'acompanyament a l'alumnat i l'adaptació del sistema educatiu.

Gràfic 24

Vulneració del dret a l'educació **per categories**

- Continuant la tendència de l'any passat, **els recursos d'acompanyament a l'alumnat és la categoria que presenta un percentatge més elevat de vulneracions durant 2022: el 56 %**. S'han detectat, principalment, la negació o el no oferiment d'hores suficients del servei de vetlladors/es escolars i de monitors/es per a activitats escolars. Aquest fet repercuteix en la manca d'atenció, suport i acompanyament a l'alumnat amb necessitats educatives especials (en els diferents nivells i centres educatius ordinaris), de manera que no els permet gaudir del dret a l'educació igual que la resta d'infants i adolescents que ocupen les aules. En aquests casos, algunes famílies mostraven el seu malestar amb l'escola perquè, malgrat que defensen i s'identifiquen amb l'escola inclusiva, a la pràctica no s'han adaptat a les necessitats de l'infant amb discapacitat i han desatès les preferències i demandes de les famílies, les quals no han trobat l'espai per poder expressar què necessitaven els seus fills i filles.
- **La resta de vulneracions es concentren en les adaptacions del sistema educatiu, amb el 44 %**, especialment per una manca d'adaptació dels currículums educatius (un cas feia referència a la manca d'adaptació en el treball de recerca) i de les activitats de lleure educatiu. A més, hi ha hagut alguns casos de negativa d'ús de mascaretes transparents per poder facilitar la comprensió i aprenentatge de l'alumnat.

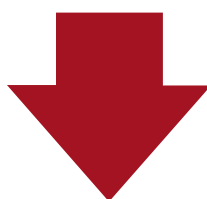
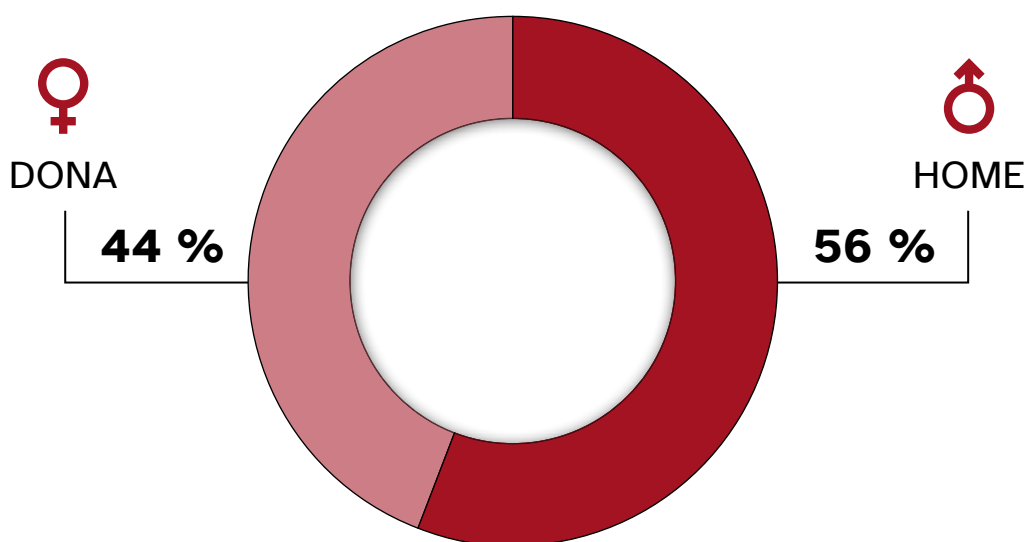
Havent assentat en quin àmbit s'han identificat un nombre més elevat de vulneracions, s'ha constatat que **el principal agent vulnerador del dret a l'educació ha estat l'Administració autonòmica (56 %)**. **El 44 % dels casos són actuacions del personal dels centres educatius. Aquestes vulneracions s'han produït totes elles en centres educatius públics o concertats.**

Respecte al gènere, el 56 % del total de les vulneracions corresponen al gènere masculí; en contraposició, el 44 % de les vulneracions identificades les ha patit el gènere femení.

Gràfic 25

Vulneració del dret a l'educació per gènere

El 67 % de les persones que han patit una vulneració en el dret a l'educació estaven cursant l'etapa educativa obligatòria.

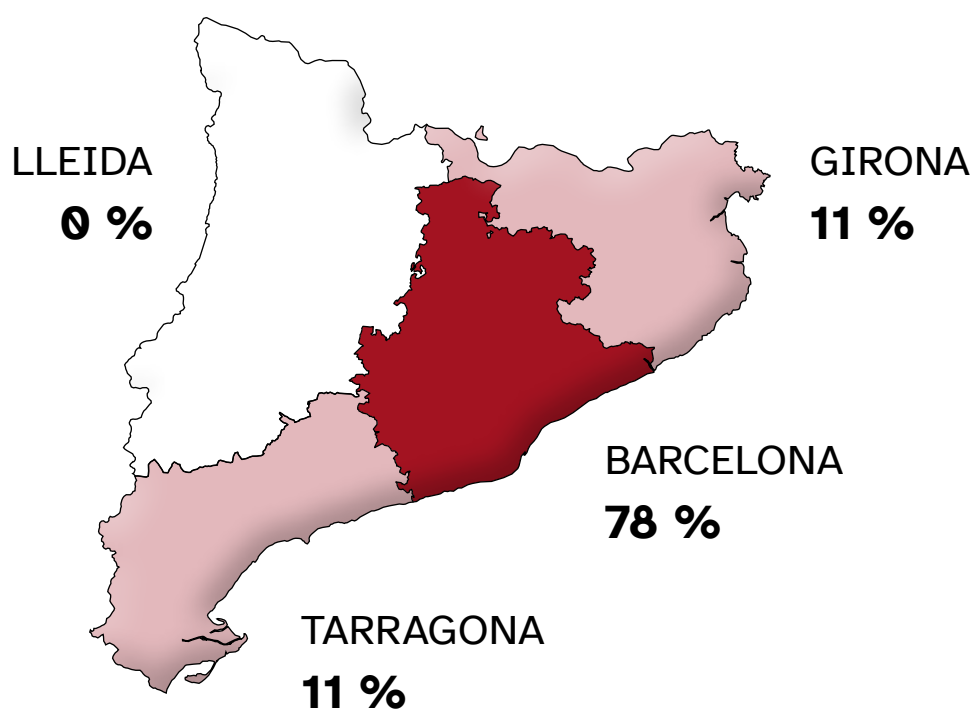

Durant el 2022, la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona (el 78 % del total); més avall, hi ha el mateix nombre de vulneracions a les províncies de Girona i Tarragona (11 %). No s'ha registrat cap cas a la província de Lleida.

Dintre de la província de Barcelona, el 57 % de les vulneracions es concentren a la comarca del Barcelonès, que presenta el 50 % a Barcelona ciutat i l'altre 50 % a la població de l'Hospitalet de Llobregat.

Mapa 6

Vulneració del dret a l'educació per províncies

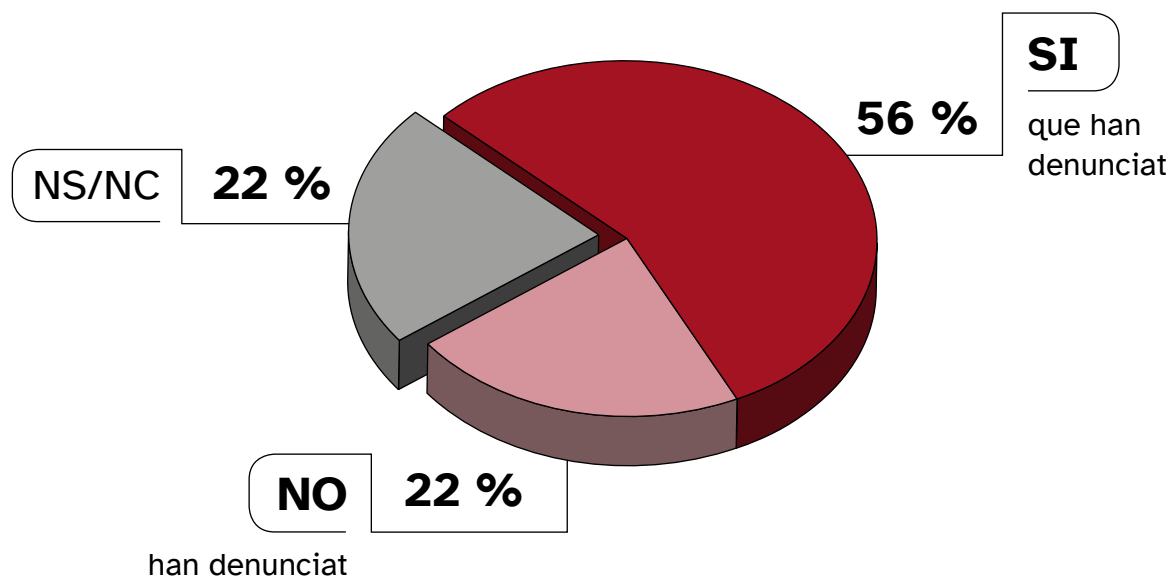

S'han denunciat les vulneracions del dret a l'educació?

El 56 % de les persones que han patit una vulneració del dret a l'educació durant el 2022 sí que ho han denunciat. D'altra banda, hi ha un 22% que no ho ha fet perquè creuen que no és útil, a part que consideren que el procés de denúncia és complicat.

Gràfic 26

Persones que han denunciat la vulneració del dret a l'educació

El 50 % de les persones no han denunciat perquè pensen que **no serveix per a res**.

L'altre 50 %, perquè consideren que **el procés de denúncia és complicat**.

En primera persona. Què diu el focus grup?)

Les persones amb discapacitat física i/o orgànica participants del focus grup van posar èmfasis en la manca d'adaptació dels centres educatius, així com en la desigualtat d'oportunitats per a l'alumnat que resideix a àrees rurals, que no veu respectat el seu dret a una educació de qualitat:

"Hi ha escoles ordinàries que estan adaptades a una discapacitat concreta, per exemple, una escola on tots els professors parlen el llenguatge de signes per poder comunicar-se amb el nen o els pares. Tots els nens que van a la mateixa classe al final aprenen el llenguatge de signes perquè totes les activitats es fan amb llenguatge oral i de signes i aquests nens no es queden aïllats. Però les escoles ordinàries no estan preparades per acollir tots els tipus de discapacitat. Per exemple, no totes les escoles tenen ascensor o lavabos adaptats per cadires de rodes."

"A la meua escola quan una noia que, arran d'una intervenció, va haver d'utilitzar una cadira de rodes, no van adaptar les escales i es va haver de canviar d'escola."

"Com que visc fora de Barcelona, tenia poc accés als estudis que volia ja que m'havia de desplaçar i no podia en aquells moments. No vaig poder estudiar la carrera universitària que volia."

"Accedir a estudis universitaris és complicat segons el territori on vius. Necessites un bon CV acadèmic per tenir una feina millor, però accedir a l'educació no sempre és fàcil perquè no hi ha les mateixes oportunitats, és el peix que es mossega la cua."

○ L'altre gran gruix de les experiències en primera persona que es van recollir recauen sobre la manca d'inclusió de les persones amb discapacitat i la necessitat de més consciència i coneixement, tant per part de l'alumnat com del mateix equip docent, per tal que no es donin situacions de discriminació:

"A l'escola jo era la gitana i quan no entrava en la provocació em deien la gitana del germà subnormal. Encara em fa mal i tinc 51 anys."

"Durant tres anys, tothom sabia que el meu fill patia bullying menys jo. Vaig moure cel i terra per portar-lo a psicòlegs. Fa un any que no vol saber res de nosaltres perquè diu que no vam fer res, ens culpa. Els professors ho saben, però deien que eren cosa de nens, que era normal. Va passar a una escola de Sabadell."

"Quan tenia 11 anys la meua mare va haver d'anar a l'escola per explicar que era diabètica i la professora va creure que el que volia és que se'm tractés millor i em va tractar malament, diferent, m'atacava. Pensava que si ho explicava als meus pares la situació aniria pitjor. Ja em sentia una preocupació pels meus pares i no volia ser una preocupació més."

"Teníem el paper de subnormals i no ens volien a les escoles. Vam haver de fer xantatge i la meua cosina va haver de repetir per estar amb mi. Vaig poder fer estudis universitaris perquè una veïna i un professor m'ajudaven amb el transport. A les zones rurals és molt difícil."

"Hi ha reticències per part del professorat quan sap que tindrà un alumne amb alguna necessitat específica."

"Les dificultats d'inclusió escolar augmenten a mesura que avancem en etapes educatives."

On trobar més informació?.....

- Notícia d'ECOM donant suport i adherint-se al moviment *Quererla es crearla*, reivindicant l'educació inclusiva. [Vegeu la notícia](#)

2.7 Vulneració del dret a la salut

Posicionament

Defensem un model biopsicosocial de la salut, és a dir, aquell que afronta les qüestions relatives a la salut tot atenent una combinació de factors biològics, psicològics (pensaments, emocions i conductes) i socials, en contrast amb el model reduccionista tradicional, que només té en compte el factor biològic. El model biopsicosocial entén que el benestar de la persona depèn de les tres dimensions: no es limita únicament a aspectes físics o biològics, sinó que considera la connexió entre el cos, la ment i el context per al tractament de les malalties, trastorns i discapacitats.

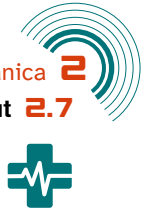
Advoquem per la promoció de la planificació centrada en la persona i en el seu empoderament, així com de la responsabilitat de la persona amb discapacitat física i/o orgànica, dins les seves possibilitats, vers el seu estat de salut i l'ús dels serveis assistencials i/o sanitaris.

Legislació

Article 25 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Article 26 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de salut?

- Durant el 2022, des d'ECOM hem continuat reclamant la necessitat d'enfortir i de repensar el sistema sanitari a Catalunya: cal una aposta clara, un augment de recursos i que **el sistema sanitari i sociosanitari avanci en el model d'atenció centrada en la persona/pacient (ACP) i que garanteixi la participació en primera persona en les polítiques sociosanitàries.**
- **Es reivindica més participació de les entitats de salut en les polítiques sociosanitàries i que hi hagi un interlocutor directe amb l'administració pública** per saber si les mesures funcionen, de manera que es reconegui la tasca de les entitats en matèria sanitària i existeixi una coordinació més gran entre elles, especialment pel que fa a la derivació als serveis d'acompanyament. Aquestes necessitats augmenten en el cas de les persones amb discapacitat orgànica, que, com que no és visible, comporta més obstacles a l'hora de reconèixer-la. Aquest fet deriva en dificultats socioeconòmiques i psicològiques que provoquen que moltes vegades trobin més problemes perquè se'ls reconegui la discapacitat i, en conseqüència, es dificulti la resposta a les seves necessitats en matèria de salut. Per tant, **és important incloure la discapacitat orgànica al mateix nivell que la resta de discapacitats en els protocols i els plans d'acció de l'administració pública.**
- En aquest sentit, s'alerta que existeix una manca de formació de professionals en atenció a la diversitat i especialment pel que fa a la simptomatologia no visible (discapacitat orgànica), en la qual és necessària la diferenciació entre la simptomatologia femenina i masculina. Cal formar els professionals de manera alineada amb la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat. I és rellevant continuar investigant amb la incorporació de la mirada i participació en primera persona i sense oblidar l'abordatge psicosocial.

- De fet, resulta imprescindible que el pacient conegui els seus drets per defensar-los davant l'àmbit sanitari i que existeixin canals de denúncia accessibles i clars. Cal també més coneixement de recursos i serveis, sovint dispersos pel territori i distribuïts de manera desigual. Això, juntament amb **la diversificació d'especialistes, dificulta arribar a un diagnòstic**. D'aquí que s'entengui rellevant l'existència dels gestors de casos com a figura referent que conegui perfectament cada cas i faci un abordatge integral, de la mateixa manera que ha d'existir un treball en xarxa amb l'àmbit social i comissions interdisciplinàries.
- Durant el 2022, també s'han continuat reivindicant solucions a les problemàtiques derivades de la covid-19, que s'han intensificat: la bretxa digital, el **col·lapse de l'atenció primària i els retards en els diagnòstics**, així com els problemes amb el transport sanitari. A banda de la necessitat de millora de protocols en l'acompanyament de les famílies i la manca d'atenció eficient en salut mental, la pandèmia ens ha dut a un escenari virtual que sovint no és el més idoni. **Davant la desaparició de la presencialitat en molts serveis, cal assegurar que les visites mèdiques que es duen a terme mitjançant atenció telefònica no perjudiquen els pacients** i que es manté la mateixa qualitat que si la visita fos presencial.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

16

Vulneracions detectades

16

Respostes a l'enquesta

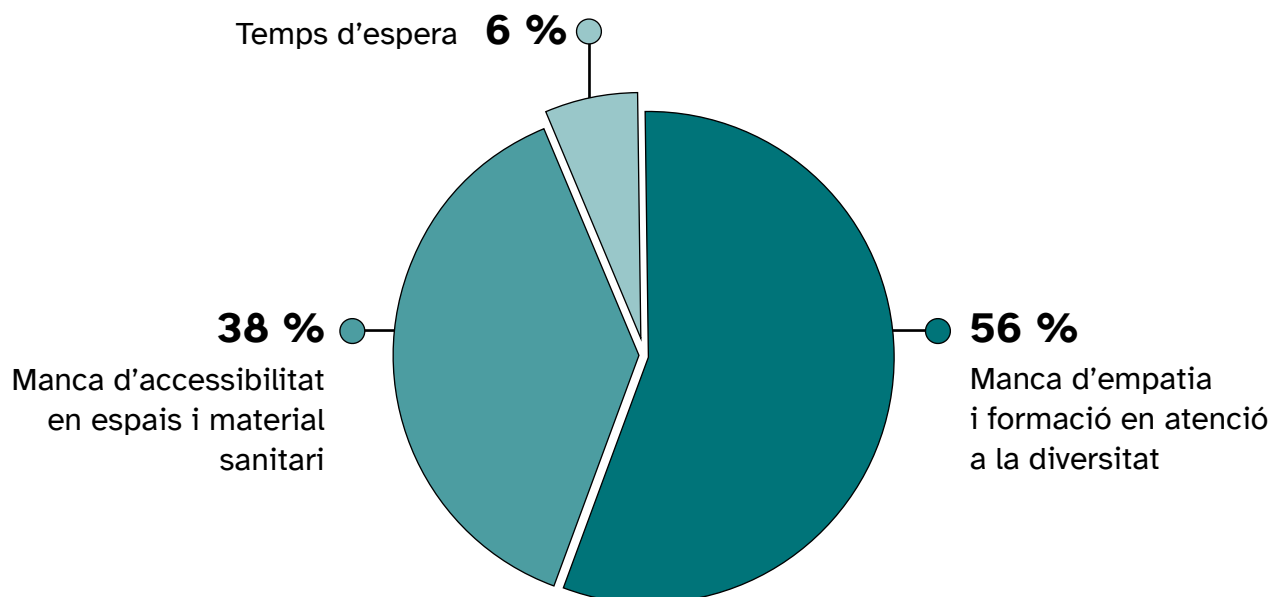

A aquestes xifres, **cal afegir 1 vulneració en matèria d'accessibilitat** recollida a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat.

Durant el 2022 s'han identificat un total de **16 vulneracions del dret a la salut** a través de l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són la manca d'empatia i formació en atenció a la diversitat, la manca d'accessibilitat a espais i material sanitari, així com els temps d'espera.

Gràfic 27

Vulneració del dret a la salut **per categories**

- A diferència de 2021, **durant 2022 s'observa un augment significatiu de la manca d'empatia i formació en atenció a la diversitat, fet que suposa la categoria que presenta un percentatge més elevat, amb el 56 %**. Les vulneracions en el tracte amb el pacient, per la manca d'informació i coneixement o de sensibilització sobre la discapacitat, afecten el manteniment d'un sistema sanitari universal, accessible i equitatiu; especialment envers les persones amb discapacitat física i/o orgànica. N'hi ha algunes que han manifestat que no han sentit empatia per part del professional que les atenia (fins i tot, les han qüestionat quan han explicat com es trobaven), ni coneixement específic sobre la seva discapacitat i les seves necessitats en matèria de salut. A més, també s'han denunciat casos on no s'ha permès entrar amb una acompanyant (quan ho requereixen les seves necessitats), la qual cosa ha provocat que la persona se senti sola i desorientada dintre de la instal·lació sanitària.
- La segona categoria que presenta un gruix més important de les vulneracions és la **manca d'accessibilitat a les instal·lacions, serveis i materials sanitaris (38 %)**. En aquesta categoria hem inclòs les vulneracions referents a la manca d'accessibilitat del sistema sanitari en general, perquè no s'adequa a les necessitats de les persones amb discapacitat física i/o orgànica, en tant que l'entorn, els productes i els serveis no donen resposta a tota la diversitat de la població. A la pràctica, el sistema sanitari encara té barreres que provoquen un sentiment de discriminació i tracte diferencial de les persones amb discapacitat en relació amb la resta de la ciutadania.

- En aquest sentit, hem registrat diferents denúncies de persones que pateixen electrohipersensibilitat i que manifestaven que no podien accedir als hospitals i centres de salut per la quantitat de radiacions electromagnètiques, la utilització de xarxes wifi i l'existència d'aparells elèctrics netejats amb productes químics; i no se'ls dona cap solució alternativa (com ara ser visitades en el domicili en comptes d'haver de desplaçar-se fins al centre de salut). Així mateix, un any més són contínues les queixes de pacients que denuncien la manca d'equipament adaptat tal com lliteres, bàscules, grues de transferències o aparells d'exploració.
- Finalment, la categoria amb un nombre més petit de vulneracions ha estat la relacionada amb els dilatats **temps d'espera (6 %)**, que tenen a veure amb el temps que passa des que es demana una cita mèdica fins que es rep l'atenció al centre de salut.

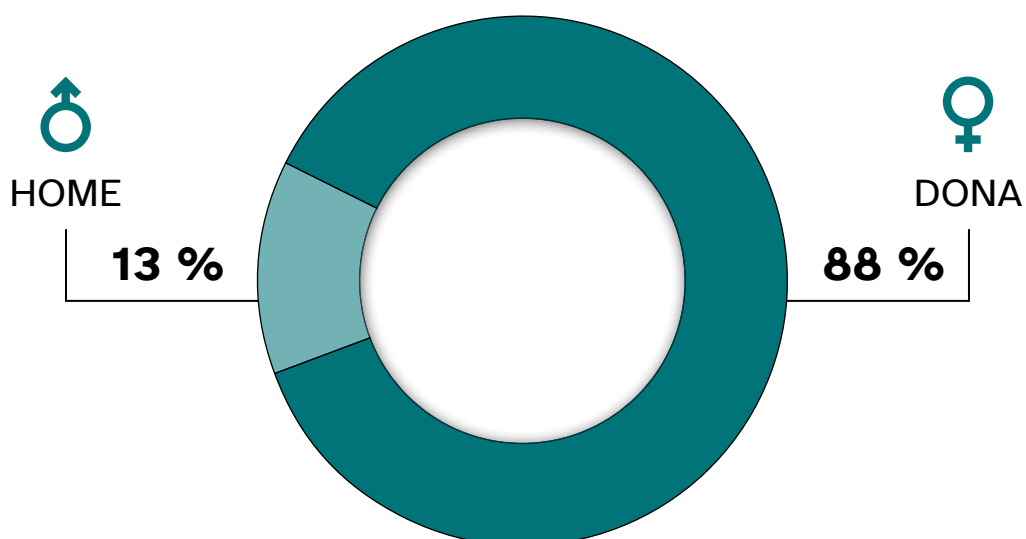
S'ha constatat que **els agents vulneradors del dret a la salut han estat, per parts iguals, l'Administració autonòmica (50 %) i el personal de centres sanitaris públics (50 %)**. I **totes les vulneracions recollides (100 %) s'han produït a centres sanitaris públics**.

Respecte al gènere, el 88 % del total de les vulneracions corresponen a dones amb discapacitat física i/o orgànica; en contraposició al 13 % de les vulneracions identificades que han patit homes.

Gràfic 28

Vulneració del dret a la salut per gènere

El 56 % de les vulneracions es concentren a la franja d'edat d'entre 50 i 64 anys.

56 %

50 - 64 anys

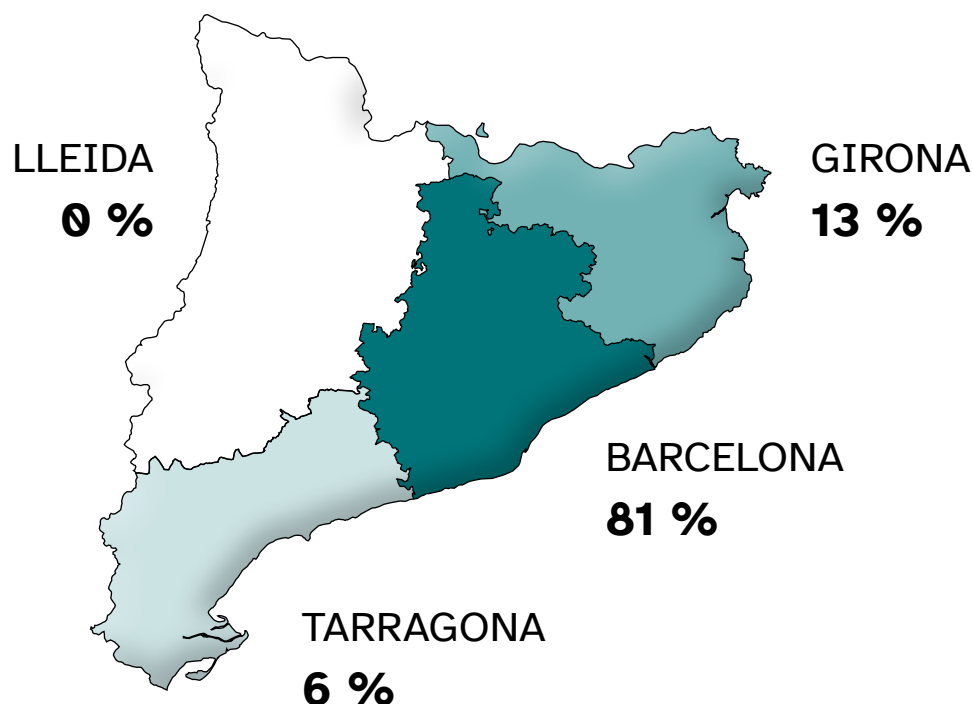

Durant el 2022, la província de Catalunya en què s'han identificat més vulneracions del dret a la salut ha estat **Barcelona, amb el 81 %**, seguida de Girona, amb el 13%, i Tarragona amb el 6%. No s'ha registrat cap vulneració procedent de la província de Lleida.

Dintre de la província de Barcelona, el 69 % de les vulneracions es concentren a la comarca del Barcelonès, **el 89 % a la ciutat de Barcelona.**

Mapa 7

Vulneració del dret a la salut **per províncies**

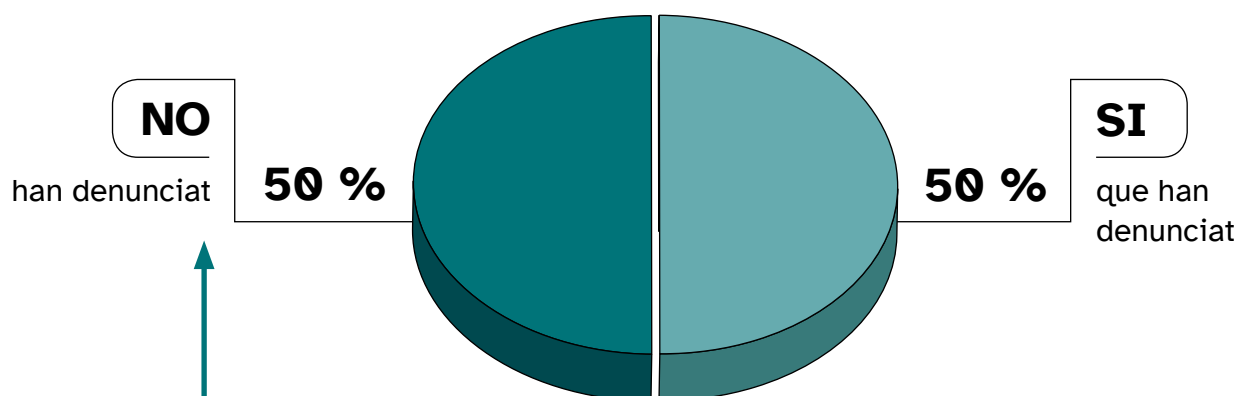

S'han denunciat les vulneracions del dret a la salut?

Durant el 2022 veiem que hi ha el mateix percentatge de persones que no han denunciat la vulneració en el dret a la salut que les que sí han denunciat (un 50 % en els dos casos).

Gràfic 29

Persones que han denunciat la vulneració del dret a la salut

El 63 % de les persones no han denunciat perquè pensen que **no serveix per a res.**

En primera persona. Què diu el focus grup?

- Durant el 2022 vam fer dues sessions de reflexió sobre les polítiques sociosanitàries -a les quals vam convidar les nostres entitats federades expertes en temes de salut-. Les reflexions que es mostren a continuació són fruit d'aquest espai de treball conjunt. S'ha posat de manifest que cal més coneixement de la discapacitat per atendre amb més eficiència i empatia la diversitat existent:

"La sobrecàrrega dels professionals ha portat a una falta d'amabilitat i acompanyament."

"En el cas de moltes malalties, sobretot les minoritàries, hi ha un retard en el diagnòstic."

- Així mateix, si bé el desbordament viscut per la covid-19 ha anat disminuint, s'observa que les llistes d'espera continuen sent més llargues del que requereixen les necessitats de les persones amb discapacitat:

"Les visites a metges especialistes són excessivament distanciades en el temps, molt superiors al que es feia pre pandèmia."

- En aquesta realitat cal destacar també que el format virtual encara perdura i no sempre s'entén com el més idoni:

"La telemedicina o atenció telefònica hauria de ser una millora per evitar els desplaçaments, però alhora no resol moltes de les situacions o problemes de salut perquè no hi ha una atenció personalitzada."

○ D'altra banda, de nou es té la creença que no s'estan facilitant les eines adequades per abordar la salut mental, i es veuen insuficients els recursos existents:

"S'ha venut que es destinen molts recursos a salut mental, però a la pràctica no ha estat així. En els CAP hi ha atenció psicològica, però no d'intervenció, sinó de prevenció i és clarament insuficient."

"El servei de psicologia dels CAP no està donant l'abast i l'acompanyament no és tan bo que s'esperaria. No poden fer el tractament psicològic necessari."

2.8 Vulneració del dret al treball

Posicionament

- **Defensem el dret al treball de les persones amb discapacitat física i/o orgànica, en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania**, entès com el dret a tenir l'oportunitat de guanyar-se la vida mitjançant una feina escollida o acceptada lliurement en un mercat i un entorn laboral obert, inclusiu i accessible.
- Si bé l'accés a la feina és fonamental per a l'autonomia i la independència econòmica, **per a les persones amb discapacitat és també una via de promoció de la dignitat i la inclusió social**.
- Creient necessàries polítiques que donin valor a l'aportació laboral i productivitat de les persones amb discapacitat, **prioritzem la seva ocupació al mercat de treball ordinari per afavorir el procés de normalització i inclusió social**. Tanmateix, també reconeixem el rol del mercat de treball protegit d'iniciativa social com una alternativa necessària i adequada per a algunes persones, d'acord amb les seves necessitats sempre i quan es garanteixi el principi d'equitat, igualtat i qualitat en el lloc de treball.

Legislació

Article 27 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de treball?

- Davant les condicions laborals precàries i les situacions d'empobriment en augment, durant el 2022 **hem continuat alertant sobre la manca de polítiques actives d'ocupació i reclamant protegir els llocs de treball de les persones amb discapacitat física i/o orgànica**. Dades de l'INE (Institut Nacional d'Estadística), corresponents a l'exercici 2022, mostren que la taxa d'activitat de les persones amb discapacitat era del 34,6% (40,4 punts per sota de la mitjana de les persones que no tenen cap tipus de discapacitat).
- També hem continuat demanant que els serveis d'inclusió laboral per a persones amb discapacitat es considerin com a serveis especialitzats de la cartera de serveis. Aquest fet permetria que es financessin a través de concertació per tal de garantir l'estabilitat a les entitats gestores d'aquests serveis, amb subvencions menys burocràtiques i més adaptades a les necessitats reals de les persones. Igualment, hem incidit en la importància que, més enllà de garantir la sostenibilitat i l'enfortiment dels serveis que treballen per la inclusió laboral de les persones amb discapacitat a l'empresa ordinària, **el Govern impulsi línies de suport al teixit empresarial i productiu per tal que es pugui mantenir l'ocupació i perquè es generin nous llocs de treball**.
- Si bé és cert que hi ha hagut una reforma laboral, a priori, no s'està vivint com una millora significativa en el sector, ja que s'han vist agreujades les problemàtiques amb les jornades laborals. El fet que només una empresa estigui fent ús de la bonificació, comporta que si la persona amb discapacitat necessita una altra feina, sovint acaba sent un treball no regulat. Com a conseqüència, suposa indemnitzacions més baixes davant un possible acomiadament. A més a més, en casos que la persona no té reconegut el 33% de la discapacitat, la bonificació no s'aplica.

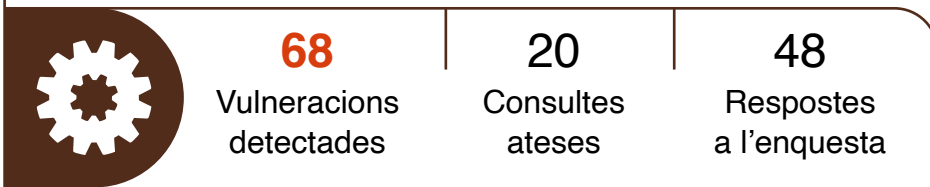
- D'altra banda, posem en relleu que **cal repensar el model existent respecte a l'adaptació dels llocs de feina**, ja que, sovint, aquesta despesa i recerca de recursos per poder treballar en igualtat de condicions que la resta de l'equip laboral acaba recaient sobre la persona amb discapacitat. A aquesta problemàtica s'afegeixen les dificultats en mobilitat i transport que viuen les persones amb discapacitat física i/o orgànica, atès que, a vegades, arribar a la feina és complicat per la manca d'oferta de transport públic (tal com hem detallat en l'apartat dedicat a aquest àmbit).
- Així mateix, tenint en compte l'actual context de crisi econòmica que estem vivint, des d'ECOM **s'alerta de l'augment de situacions d'empobriment per part de les persones amb discapacitat** (siguin persones en actiu o en atur); existeixen necessitats bàsiques d'alimentació i habitatge a les quals no sempre es poden fer front (recordem que la mitjana del greuge comparatiu econòmic és d'entre 17.700 i 41.200 euros anuals, segons un estudi publicat per l'Ajuntament de Barcelona el 2019). Hem de posar de manifest que aquestes situacions de pobresa també estan sent viscudes pels mateixos equips professionals que atenen les persones amb discapacitat. Aquest greuge econòmic s'està fent especialment visible a l'hora d'accedir a la jubilació anticipada -que no sempre pot ser una elecció-, ja que la persona es veu obligada a continuar treballant perquè hi ha una necessitat econòmica al darrere. Tampoc cal oblidar la bretxa salarial entre homes i dones, situada en el 13,7% segons dades de l'Observatori Estatal de la Discapacitat, i l'economia submergida que segueix existint.

- **Pel que fa al SEPE (Servei Estatal Públic de Treball) i les Oficines de Treball de la Generalitat (OTG), hem reivindicat novament aquest any que és necessària la seva modernització per tal que es garanteixi l'accés a les prestacions econòmiques** sense que aquestes es vegin compromeses en cap moment; és necessària una administració centrada en les persones, que les acompanyi d'acord amb el seu projecte vital. Així mateix, davant la problemàtica respecte a les compatibilitats de la feina amb les prestacions d'incapacitat laboral permanent de la Seguretat Social, **continua fent falta una revisió en el procediment per tal de facilitar la transició i compatibilitat amb l'exercici d'una activitat professional remunerada.**
- Pel que fa als tràmits amb l'administració, **alertem que es perden prestacions per la demora en les llistes d'espera dels serveis de valoració i orientació**, així com la manca d'informació de quins passos cal fer per a cada tràmit, i com i quan s'emetrà la resolució, que ha de ser aquesta accessible i entenedora. **Reivindiquem l'ús d'un llenguatge clar, la necessària interoperativitat de dades entre les diferents administracions i un circuit específic per a professionals del sector social que fan acompanyaments en els tràmits, així com la necessitat de garantir l'accessibilitat en tots els sentits** (web accessible, contingut entenedor...). Així mateix, s'alerta de les dificultats per obtenir el certificat digital, cada vegada més necessari per a qualsevol tràmit, sent la bretxa digital i els processos poc entenedors factors de risc.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

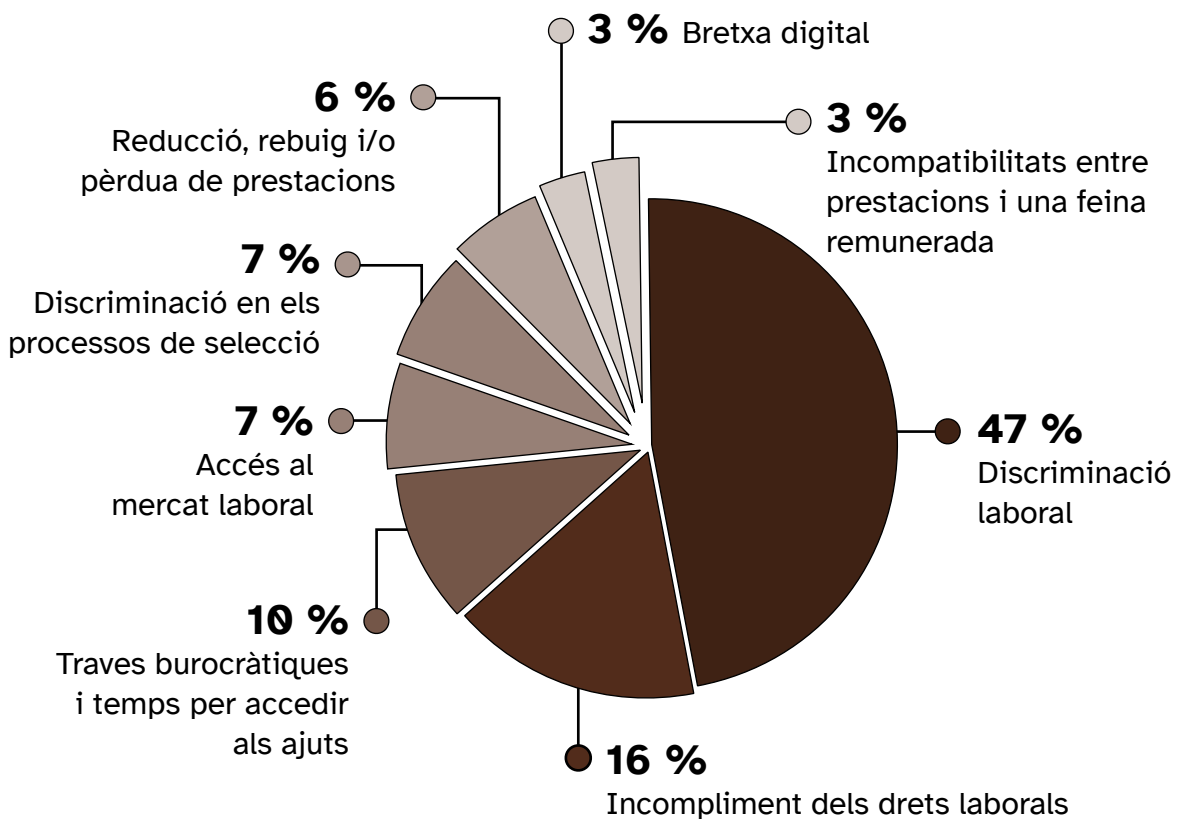

A aquestes xifres, cal afegir 1 vulneració en matèria d'accessibilitat recollida a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat.

Durant el 2022 s'han identificat un total de **68 vulneracions del dret al treball** a través de les 20 consultes ateses des d'ECOM i de les 48 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** sobre el dret al treball són:

Gràfic 30

Vulneració del dret al treball per categories

- A diferència del 2021, **durant el 2022 la categoria que ha presentat un percentatge més elevat ha estat la discriminació laboral, amb el 47 %**. Aquestes vulneracions es vinculen a la discriminació per la discapacitat de la persona i a les pressions per dur a terme diferents feines i complir certs objectius sense tenir en compte les necessitats i les adaptacions del lloc de feina que necessita la persona treballadora. També han identificat diferències de tracte respecte a la resta de persones que no tenen discapacitat: expressades verbalment (com ara haver de sentir que ets “un mig treballador” per no poder fer algunes tasques per requerir un esforç físic) i la diferència a l'hora de valorar la feina i les intervencions entre les persones amb discapacitat física i/o orgànica i la resta del personal.
- **La segona categoria que presenta un percentatge més elevat és l'incompliment dels drets laborals, amb el 16 %**. Principalment, conseqüència de la manca d'adaptació dels espais de treball, a la imposició de condicions laborals precàries (que van en detriment de les necessitats de la persona) i a l'incompliment de la quota legal de reserva en les oposicions o altres proves d'accés a les administracions públiques.
- **El 10 % del total de vulneracions s'identifiquen amb traves burocràtiques i temps per accedir als ajuts**. En aquest sentit, moltes persones s'han queixat de dificultats per tramitar baixes i incapacitats laborals -atès que els processos han estat excessivament lents-, fins i tot, algunes vegades s'han identificat errors per part de l'empresa que no ho havia gestionat correctament. En aquesta categoria també hem inclòs queixes de persones que no sabien si tenien dret a l'atur, a un subsidi extraordinari o bé havien de reactivar la pensió no contributiva i els ha estat impossible trobar una resposta per part de l'administració.

- D'altra banda, **tant l'accés al mercat laboral com la discriminació en els processos de selecció presenten el 7 % de les vulneracions**. La falta d'ofertes i no poder arribar a presentar-se a cap entrevista suposa una greu problemàtica d'accés al mercat laboral amb què conviuen les persones amb discapacitat. Les persones que superen aquesta primera barrera s'han de veure immerses en processos de selecció on no sempre són valorades en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania i sovint no superen les fases de selecció quan la persona que els entrevista s'assabenta de la discapacitat. Des de les empreses, generalment per falta de coneixement i conscienciació, es continua pensant que tenir una persona treballadora amb discapacitat suposa alts costos i problemes de gestió (es prejutja que agafaran baixes de manera recurrent). A més, quan la discapacitat s'uneix al gènere, a l'edat o a l'origen, s'incrementa la possibilitat de patir una vulneració en l'àmbit laboral.
- **El 6 % del total de vulneracions es donen amb la reducció, rebuig i/o pèrdua de prestacions. Les dues categories que recullen un percentatge més petit són la bretxa digital (3 %) i les incompatibilitats entre prestacions i una feina remunerada (3 %)**. Aquests fets aboquen les persones amb discapacitat a situacions de vulnerabilitat per tractar de mantenir un nivell de vida adequat. Pel que fa al rebuig de prestacions, té a veure amb persones a les quals s'havia denegat una incapacitat laboral permanent. Les vulneracions en relació amb la bretxa digital fan referència a entorns no accessibles per poder demanar prestacions.

- Finalment, un any més veiem com hi ha persones que continuen manifestant la seva preocupació i malestar **per no tenir informació suficient sobre la compatibilitat entre ser beneficiària d'una prestació i dur a terme una feina remunerada.**

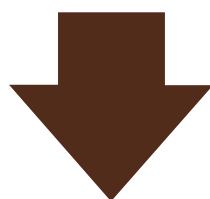
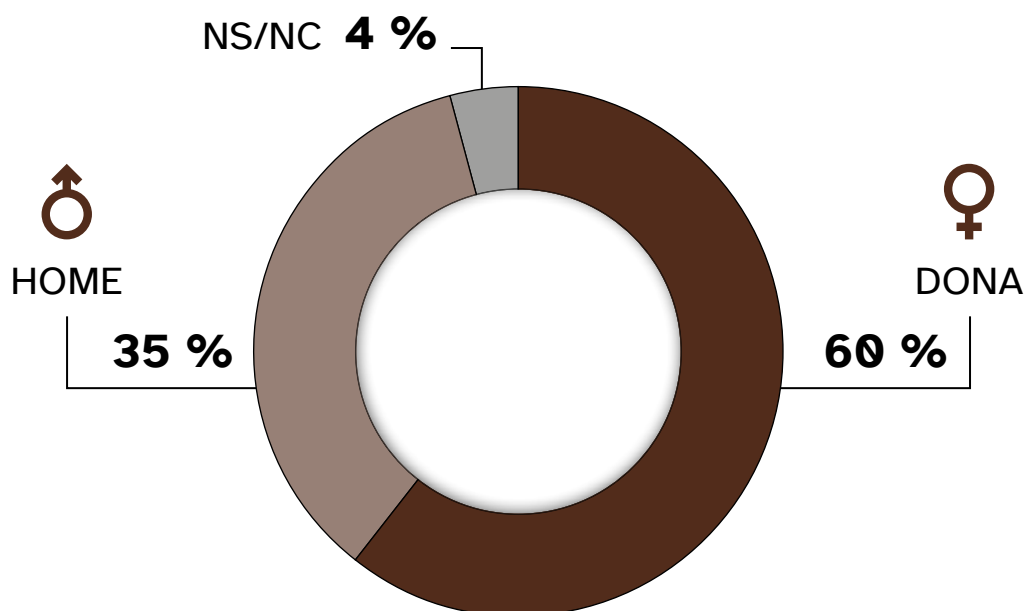
Havent assentat en quin àmbit s'han identificat un nombre de vulneracions més elevat, s'ha constatat que **el principal agent vulnerador del dret al treball és el personal de l'empresa privada** (entenen empresa com aquells espais on es duu a terme una activitat professional, així com prestacions de béns i serveis) **amb el 68 %, seguit del 15 % de l'Administració estatal. El 74 % d'aquestes vulneracions s'han produït als llocs de feina.**

Respecte al gènere, el 60 % del total de les vulneracions corresponen a dones amb discapacitat física i/o orgànica; en contraposició, el 35 % de les vulneracions identificades les han patit homes.

Gràfic 31

Vulneració del dret al treball per gènere

El 46 % de les vulneracions es concentren a la franja d'edat d'entre 35 i 49 anys, seguides del 43 % de la franja d'edat d'entre 50 i 64 anys.

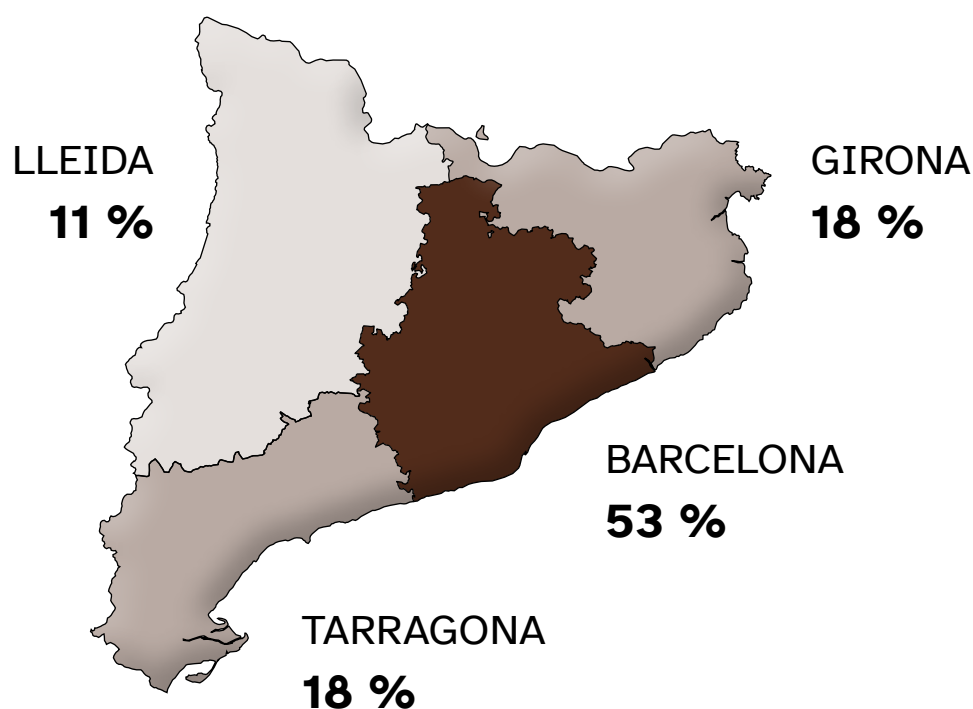
○ Durant el 2022, **la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona (un 53 % del total).**

Hi ha el mateix nombre de vulneracions a les províncies de Girona i Tarragona (18%) i és Lleida la que recull el percentatge més baix, amb un 11%.

Dintre de la província de Barcelona, les vulneracions es concentren a les comarques del Barcelonès (36%) i al Vallès Occidental (25%). **El 69 % de vulneracions del Barcelonès s'han identificat a la ciutat de Barcelona.**

► **Mapa 8**

Vulneració del dret al treball **per províncies**

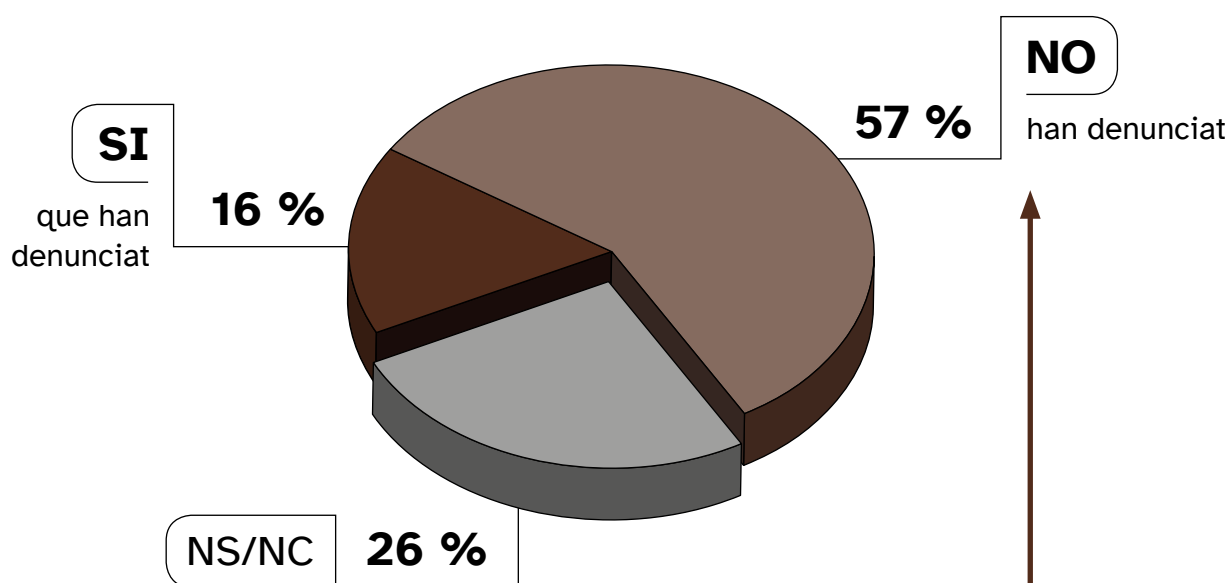

S'han denunciat les vulneracions del dret al treball?

El 57 % de les persones que han patit una vulneració del dret al treball durant el 2022 no ho han denunciat, sent el principal motiu la creença de que no serveix per a res iniciar un procés de denúncia.

Gràfic 32

Persones que han denunciat la vulneració del dret al treball

El 56 % de les persones no han denunciat perquè pensen que no serveix per a res.

En primera persona. Què diu el focus grup?

És una realitat que l'accés al mercat laboral suposa dificultats més importants per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica. La manca d'ofertes i els entrebancs als processos de selecció fan visible una manca de coneixement i conscienciació generalitzada envers la discapacitat:

"Per aconseguir una feina vaig haver de passar més requisits que altres aspirants."

"Soc complidora, ni el meu TOC ni les meves lesions m'ho treuen. Quan poso 43% de discapacitat al meu currículum, ho llegeixen i automàticament quedés descartada."

"Normalment quan envio el CV no poso que tinc una discapacitat, ho dic a l'entrevista. En un cas em van anul.lar l'entrevista quan ho vaig comentar."

"La meua discapacitat no és visible (és orgànica) i en un procés de selecció em van dir que no es creien que tenia una discapacitat."

"Quan vaig acabar la carrera universitària i vaig començar a buscar feina, vaig tenir dubtes sobre si posar-ho o no al currículum i al final vaig decidir no indicar la discapacitat perquè vaig pensar que era una cosa que no tenien per què saber. És visible perquè tinc paràlisis cerebral del 87% però vaig pensar que no calia saber-ho."

"Quan vaig estar treballant per a una empresa, soc traductora, em van dir que hauria d'haver informat que tenia discapacitat. Però són coses personals, tinc altres coses a posar al currículum."

"Tinc discapacitat, tinc 69 anys i m'han marginat per treballar. Vaig deixar de buscar feina iestic fent voluntariat, això és el que m'ha fet tornar a sentir-me útil."

"Vaig entregar el meu CV, però ni tan sols em van donar l'oportunitat de fer l'entrevista. Una treballadora d'aquella empresa em va dir que no em van trucar perquè pensaven que agafaria baixes laborals constantment per tenir discapacitat."

⊙ Aquestes dificultats inicials conviuen amb situacions de discriminació una vegada s'està dins del lloc de feina, perquè s'experimenten tractes diferenciats respecte a la resta del personal i tampoc no es compleixen els requisits d'adaptació que necessiten certs llocs de feina. Qüestions que s'incrementen quan les persones són d'origen divers i tenen edats avançades:

"Al principi tot molt bonic, però després cada dia que passa et demanen més i més i coses que saben que no pots fer. L'empresa no s'adapta als teus coneixements, només als seus interessos."

"Tinc una discapacitat orgànica, amb això vull dir que si jo no ho dic no és visible a cop d'ull. Quan he anat a buscar feina sempre ho he comentat i sempre hi ha hagut un abans i un després. Des del moment que ho saben em tracten com si fos menys professional o més fluixa. Com si no pogués fer la meva feina correctament."

"Sembla que quan es contracta una persona amb discapacitat se li fa un favor i li proposen unes condicions menys favorables."

"Les exigències del lloc de feina no s'ajusten a la realitat de la persona. En el cas de persones que tenim una discapacitat i som migrades tenim dificultats afegides, quan per exemple no coneixem tant l'idioma."

⊙ Així mateix, la insuficiència dels imports de certes prestacions i l'incompliment dels drets laborals són altres qüestions que preocupen les persones amb discapacitat física i/o orgànica:

"S'hauria de fer un seguiment a les empreses quan contracten persones amb discapacitat. I per sorpresa."

"Vaig tenir un accident laboral per mala praxi de l'empresa. Vaig denunciar a l'empresa, però vaig haver de marxar tot i que tenia raó. Vaig arribar a la mútua amb cadira de rodes, em vaig quedar tres mesos sense poder caminar i vaig haver de marxar de l'empresa amb una mà davant i l'altra darrere. No tenia cap lloc a on anar a informar-me i aracom ara no he trobat una feina on em valorin."

"31 anys cotitzats i rebo només uns 400 euros. És indignant!"

"El percentatge de places reservades a la funció pública no sempre es garanteix i a vegades el que es fa és que contracten serveis a centres especials de treball i amb això ja diuen que compleixen la normativa."

"A vegades poden agafar persones que tenen una discapacitat més lleu en comptes de persones amb discat més severa i amb això ja diuen que compleixen amb la quota de reserva. No donen prioritat a graus més elevats."

On trobar més informació?

- Notícia d'ECOM del dia 1 de maig reivindicant el dret a decidir de les persones amb discapacitat física i/o orgànica sobre la seva vida laboral. *Vegeu la notícia*
- Notícia d'ECOM informant de la renovació, un any més, de la seva participació en el programa d'inclusió laboral INCOPORA. *Vegeu la notícia*

2.9 Vulneració del **dret a un nivell de vida adequat i protecció social**

Posicionament

Defensem el dret de les persones amb discapacitat física i/o orgànica a gaudir d'un nivell de vida adequat i de la protecció social, de manera que puguin **accedir en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania als recursos i prestacions de la xarxa de serveis socials de responsabilitat pública.**

Reivindiquem que les polítiques socials, així com els serveis que se'n deriven, s'adaptin a les característiques i necessitats de les persones i, per això, apostem per l'evolució cap a una planificació dels serveis socials centrada en la persona. Cal promoure les potencialitats de cadascú i que permeti o possibiliti la participació activa de la persona amb discapacitat usuària del servei (com a màxima coneixedora de les seves necessitats) en la seva concepció i definició.

Legislació

Article 28 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de protecció social?

- El 2022 ha continuat marcat per les conseqüències derivades de la pandèmia de la covid-19, però també per altres factors geopolítics i econòmics que han **tensionat encara més la situació socioeconòmica de les persones amb discapacitat física i/o orgànica; dificultant l'accés a un nivell de vida adequat (que inclou alimentació, vestit i habitatge adequats)**. Recordem, com hem comentat en apartats anteriors, que la mitjana del greuge comparatiu econòmic és d'entre 17.700 i 41.200 euros anuals -segons un estudi publicat per l'Ajuntament de Barcelona el 2019-, fet que aboca les persones amb discapacitat a un risc de vulnerabilitat més elevat que la població sense discapacitat.
- I és que, tal com apunta l'Informe sobre l'estat de la pobresa, elaborat per la Xarxa Europea de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social a Espanya, el 32,5% de les persones amb discapacitat (això significa pràcticament una de cada tres), es trobava en risc de pobresa o d'exclusió, en 2019, un percentatge més alt que el de la població sense cap tipus de discapacitat.
- D'altra banda, **ens trobem amb una altra necessitat històrica: la dificultat d'accedir a la informació i recursos. La bretxa digital (i sovint la rigidesa del sistema i la seva complexitat) continua sent un factor de risc** davant la digitalització de les administracions i, en aquest sentit, hem reclamat que aquesta garanteixi plenament l'accessibilitat. A això cal sumar que, des de la pandèmia, s'ha dificultat molt l'accés de les persones a l'atenció de les diferents administracions, i això suposa un sentiment d'indefensió i abandonament.

- Per altra banda, **cal sumar-hi que durant 2022 s'ha mantingut el greu col·lapse que està afectant tant a la sol·licitud del reconeixement i/o revisió del grau de discapacitat com a les valoracions de reconeixement de la situació de dependència.** Tenint en compte que aquests són dos tràmits administratius necessaris i imprescindibles per accedir als serveis, equipaments i recursos per a persones amb discapacitat física i/o orgànica, és una mancança greu, ja que afecta directament al dret d'un nivell de vida adequat i protecció social.
- És igualment greu que durant el 2022 no es publicués la convocatòria de les Prestacions d'Atenció Social (PUA) per a persones amb discapacitat (va ajornar-se'n la publicació fins a 2023) i que moltes sol·licituds de l'exercici 2021 encara no s'haguessin resolt un any després.
- Així mateix, **continuem reivindicant una atenció integrada social i sanitària.** Com venint dient fa molt de temps, cal avançar definitivament en la construcció d'un model d'atenció integrada social i sanitària a Catalunya, per tal que es concreti el treball que ja s'ha anat fent sobre aquesta matèria els darrers anys. És a dir, és necessari implantar definitivament un model d'atenció sociosanitària, amb els recursos –professionals i materials– necessaris per adaptar-los a les situacions concretes que viuen les persones amb discapacitat.
- Per acabar, **cal que en la revisió de la Cartera de Serveis Socials (que portem anys reclamant) es tinguin en compte les especificitats de la discapacitat orgànica.** Caldrà valorar si s'incorporen també aquestes necessitats en el nou barem del grau de discapacitat (aprovat l'octubre de 2022 i en aplicació des d'abril de 2023), així com l'impacte que tindrà la implementació d'aquest nou barem entre les persones amb discapacitat.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

20

Vulneracions
detectades

8

Consultes
ateses

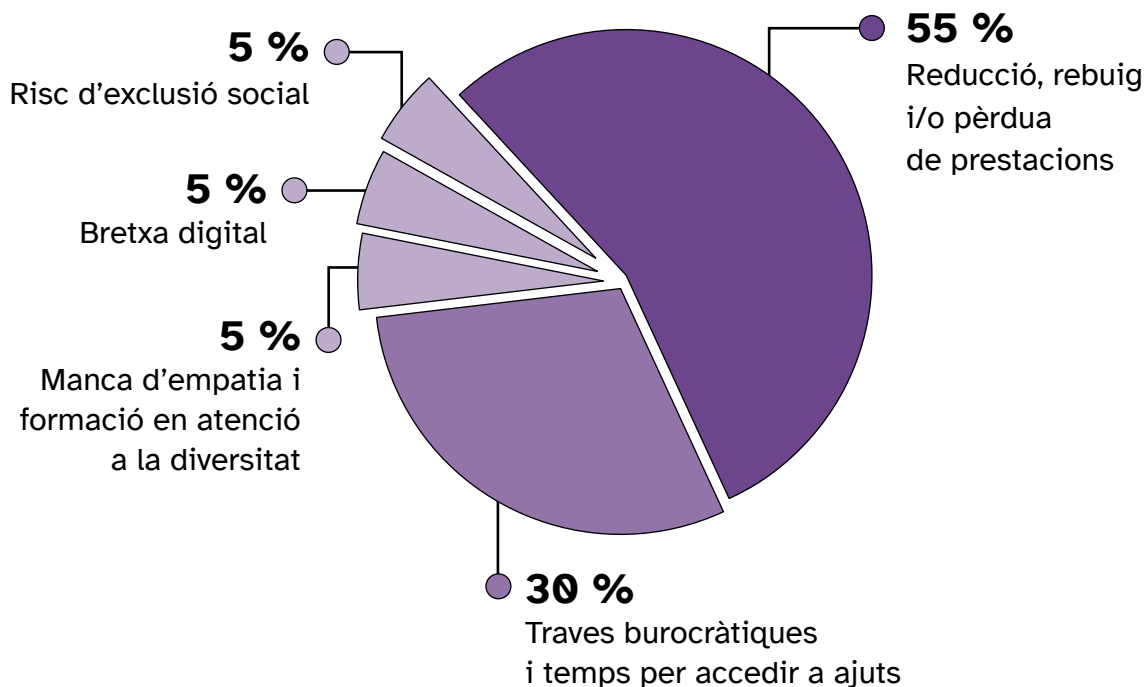
12

Respostes
a l'enquesta

Durant el 2022 s'han identificat un total de **20 vulneracions del dret a un nivell de vida adequat i protecció social** a través de les 8 consultes ateses des d'ECOM i de les 12 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són:

Gràfic 33

Vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social **per categories**

- Seguint la tendència de 2021, **durant el 2022 la categoria que presenta un nombre més elevat de vulneracions (el 55 % de les xifres totals) ha estat la reducció, rebuig i/o pèrdua de prestacions. Juntament amb les traves burocràtiques i temps per accedir a ajuts (30 %) superen el 80 %.** Les vulneracions estan principalment relacionades amb les dificultats de conèixer quins requisits d'accés hi ha per a cada prestació, els motius de denegació, així com la tramitació dels recursos corresponents davant una resposta desestimàtoria per part de l'administració pública. La percepció de l'excessiva burocràcia i de la inexistència de protocols comuns de resolució de sol·licituds de prestacions se sumen a aquests factors.
- En la primera categoria (reducció, rebuig i/o pèrdua de prestacions) hem inclòs aquelles situacions en les quals, sent l'administració la que ha comès un error quantificant una prestació, ha demanat a la persona beneficiària que la retornés en un termini molt curt de temps. Aquest fet suposa haver de fer front cada mes a una quantitat molt elevada (per la seva situació econòmica). Tenint en compte que es tractava d'un ajut per a persones en situació de vulnerabilitat, costa pensar que malgrat ser un error de l'administració, es demanés retornar aquesta elevada quantitat mensualment, sense considerar els limitats ingressos de la família i els perjudicis que podia provocar en el nucli familiar.
- Referent a les traves burocràtiques, tornem a posar èmfasi en situacions -que també hem denunciat en altres apartats- que es tradueixen en fets com que l'administració demana que algú altre signi per la persona amb discapacitat (quan aquesta no pot fer servir la rúbrica tradicional), per sol·licitar, per exemple, les prestacions d'atenció social (PUA) per a persones amb discapacitat.

- Aquests fets tornen a posar en relleu com l'administració, que és qui ha de garantir la protecció social de les persones que es troben en situació de vulnerabilitat, és percebuda per aquestes mateixes com una administració poc flexible, allunyada de l'objectiu de garantir un nivell de vida adequat a la ciutadania, i que actua únicament com a ens fiscalitzador.
- Aquestes dificultats van acompanyades de **la bretxa digital i el risc d'exclusió social, obtenint ambdues categories un percentatge del 5 % de les vulneracions recollides.** En aquest sentit, es detecta una relació directa entre l'accés a una prestació i el risc d'exclusió social. El greuge comparatiu traslladat a l'elevat cost de vida de les persones amb discapacitat física i/o orgànica suposa més vulneracions que per a la resta de la ciutadania, ja que moltes manifesten que les quantitats percebudes no són suficients per poder assolir un nivell de vida adequat. Així mateix, la bretxa digital (present també en altres apartats de l'informe) continua provocant desigualtats entre les persones amb discapacitat, perquè bé no disposen dels dispositius adients, no els saben fer servir o bé perquè el contingut web no és accessible.
- D'altra banda, **l'altre 5 % correspon a la manca d'empatia i formació en atenció a la diversitat** de les persones que atenen els serveis de protecció social. Com ja hem vist en altres drets, es posa de manifest que no hi ha suficient consciència ni coneixement de què és i què implica la discapacitat.

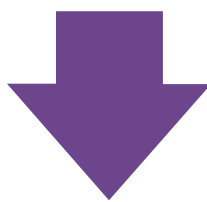
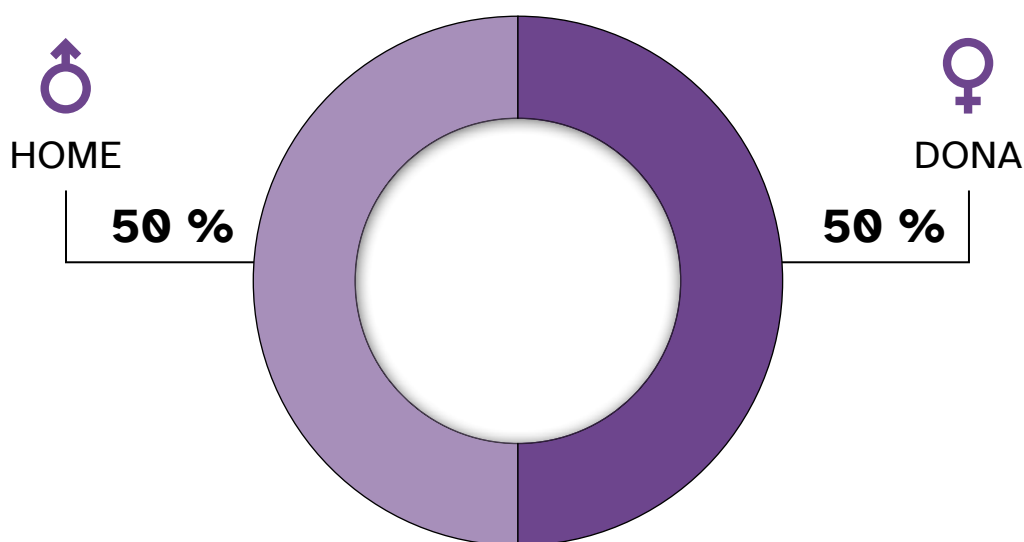
Havent analitzat en quin àmbit s'han identificat un nombre més important de vulneracions, s'ha constatat que **el principal agent vulnerador del dret a un nivell de vida adequat i de protecció social ha estat l'Administració autonòmica, amb el 75 %. Aquestes vulneracions s'han produït totes, el 100 %, en oficines d'atenció al públic i serveis públics.** S'entén per aquestes oficines tant les que ofereixen atenció presencial com les pàgines web i plataformes virtuals que permeten fer els tràmits de manera telemàtica.

Respecte al gènere, **tant homes com dones presenten les mateixes xifres: el 50 % del total de les vulneracions.**

Gràfic 34

Vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social **per gènere**

El 55 % de les vulneracions es concentren a la franja d'edat d'entre 50 i 64 anys.

55 %
50 - 64 anys

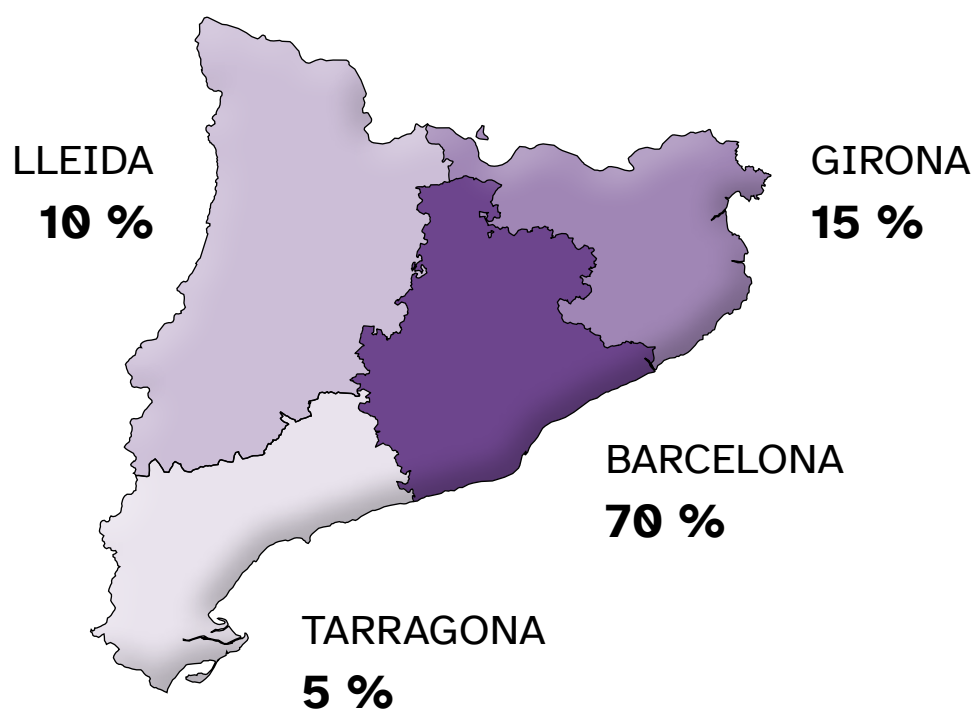

Durant el 2022, la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona, el 70 %, seguida de Girona, amb el 15%; Lleida, el 10% i Tarragona, amb el nombre més baix, el 5%.

Dintre de la província de Barcelona, el 57% de les vulneracions es concentren a la comarca del Barcelonès i el 88% de vulneracions s'han identificat a la ciutat de Barcelona.

Mapa 9

Vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social per províncies

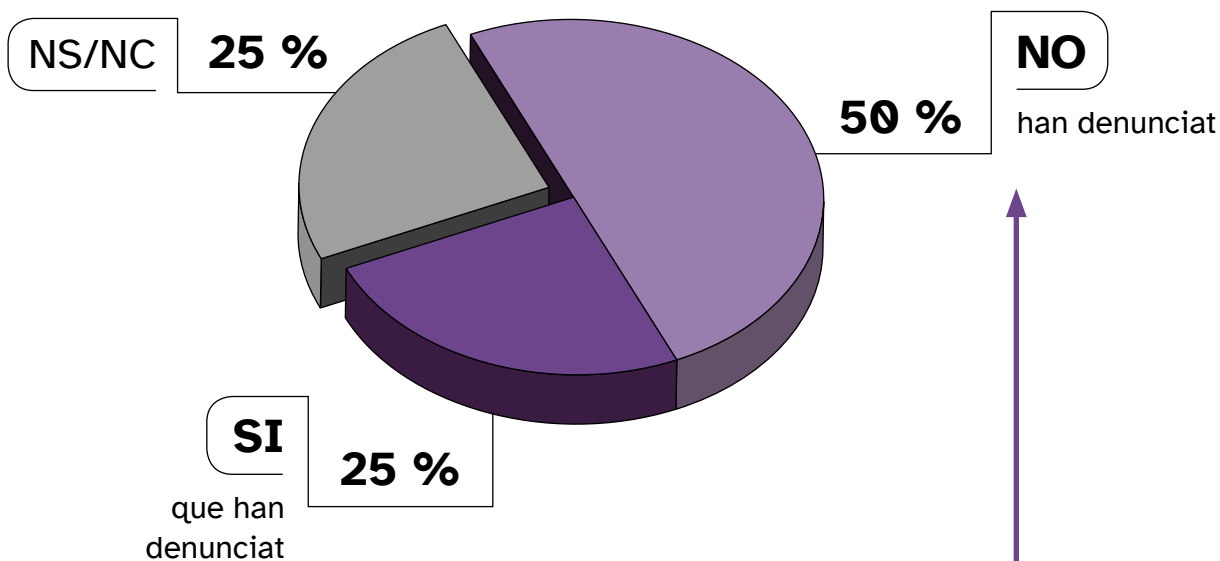

S'han denunciat les vulneracions del dret a un nivell de vida adequat i protecció social?

El 50 % de les persones que han patit una vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social durant el 2022 no ho han denunciat, principalment perquè creuen que no serveix per res.

Gràfic 35

Persones que han denunciat la vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social

El 40 % de les persones que no han denunciat pensen que **no serveix per a res** i el 20 % per trobar el **procés de denúncia complicat**.

En primera persona. Què diu el focus grup?

El focus grup ha posat èmfasi en el fet que no es tenen en compte les especificitats de ser una persona amb discapacitat: ni en els recursos (els imports obtinguts sovint són insuficients per a un nivell de vida adequat) ni en la seva gestió (per a certs tràmits es requereix presencialitat, tot i tractar-se de persones amb mobilitat reduïda):

"En molts dels ajuts o prestacions encara no s'ha incorporat el greuge econòmic que suposa tenir una discapacitat."

"Em volien deixar la teleassistència per cobrar-me-la sense poder utilitzar-la perquè no puc pulsar cap botó."

"Quan necessites suports tècnics, els ajuts econòmics no acaben de servir: si tens un cert nivell econòmic no te'n donen; i si ho fan, el que et donen no serveix perquè no pots pagar la resta."

"A sobre de no trobar-nos bé, hem d'anar físicament als llocs per fer les gestions."

"Amb les dificultats que tenim per la mobilitat, simplement per renovar la targeta de discapacitat t'has de presentar físicament a una finestreta."

⊙ Aquesta inadequació de recursos conviu amb una manca d'informació accessible i veraç, de manera que les persones amb discapacitat física i/o orgànica es troben amb greus traves burocràtiques:

"Em van donar la invalidesa just després de la covid-19, m'he trobat molt perduda, sense informació i amb cita prèvia a tot arreu amb molta demora."

"Em va ajudar una amiga perquè no és fàcil trobar per internet a quines ajudes puc accedir. I no és un procés ràpid."

"Vull accedir a unes ajudes Next Generation per millores habitacionals i els impresos són molt complexos. Encara no sé si les tinc aprovades."

"Els que no podem signar, ens tenen una mica abandonats. Em fan cobrar la pensió pel banc i em diuen que necessito un autoritzat. A la gent que no podem signar ens anul·len totalment."

⊙ A aquestes dificultats, cal afegir els llargs temps de gestió que sovint les persones amb discapacitat física i/o orgànica es veuen obligades a patir, la qual cosa comporta greus perjudicis per la seva qualitat de vida:

"Encara no m'han contestat a les ajudes que vaig demanar l'any 2021."

"Pel tràmit de la meva discapacitat orgànica van trigar 15 mesos i el tribunal mèdic era molt dur. Em feia la sensació que pensaven que anava a fer comèdia."

2.10 Vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives

Posicionament

Defensem el dret de les persones amb discapacitat física i/o orgànica **a la participació en la vida cultural, de lleure i esportiva en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania.**

Defensem la promoció dels mitjans adients per a la plena inclusió social de les persones amb discapacitat en tots els àmbits de la societat. Per això, **reivindiquem l'accés als recursos necessaris per poder gaudir d'activitats lúdiques, culturals, de lleure i esportives.**

Legislació

Article 30 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Articles 5.1. i 10 de la Llei 11/2009, de 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de participació en activitats culturals, de lleure i esportives?

- Durant el 2022 hem continuat detectant que **moltes de les instal·lacions culturals, de lleure i esportives continuen sense garantir el compliment de la legislació en matèria d'accessibilitat i atenció a la diversitat**, de manera que les persones amb discapacitat física i/o orgànica no poden participar en aquestes activitats en igualtat de condicions que la resta de la població.
- Com ja hem comentat en l'apartat dedicat a les vulneracions del dret a l'accessibilitat, aquest any, hem observat, per exemple, importants manques d'accessibilitat i atenció a la diversitat a les Festes de la Mercè celebrades a Barcelona el passat mes de setembre: d'una banda, les persones espectadores van ser relegades a espais reservats de poca visibilitat (sovint ocupats per persones sense discapacitat); i de l'altra, l'atenció del personal que havia de facilitar informació i suport no va ser l'adequada. Aquesta desigualtat, com denunciàvem, també s'ha fet palesa quan les persones amb discapacitat eren membres de companyies que actuaven a les festes; aquestes persones han necessitat ajuda d'unes altres per pujar als escenaris, que no comptaven amb rampes accessibles. Tot plegat va provocar que fos vulnerada la seva autonomia.
- Per aquest motiu, **hem continuat reivindicant que les activitats culturals, de lleure i esportives garanteixin la participació de les persones amb discapacitat**, tot proporcionant el personal i els productes de suport necessaris en tot l'espai (en una instal·lació esportiva, per exemple, no és suficient disposar d'una piscina accessible si la resta de l'equipament no ho és).

- **També hem estat treballant perquè la programació dels centres cívics i culturals del territori sigui inclusiva i que tothom que vulgui pugui participar en les activitats que s'ofereixen en els diferents equipaments de pobles i ciutats.** Cal garantir l'adequació de les activitats a les necessitats de les persones. Entenem que aquests espais són una bona opció per poder gaudir d'activitats culturals, de lleure i esportives, no només perquè ofereixen preus més assequibles, sinó perquè fomenten la participació en la comunitat. Pel que fa a l'accés a la cultura, iniciatives com Apropa Cultura -que té com a objectiu millorar la vida de les persones en situació de vulnerabilitat a través de la cultura- són iniciatives molt necessàries, encara que actualment s'han de demanar a través d'una entitat social i no de manera individual.
- D'altra banda, **el lleure inclusiu dels infants i joves encara no és una realitat a tot Catalunya.** Si bé en època d'estiu es fan més visibles les mancances (en colònies i casals d'estiu), també durant la resta de l'any s'alerta que sovint els mateixos espais que utilitzen els esplais i caus no són accessibles; alhora, a vegades, les monitores i els monitors desconeixen com gestionar el suport als infants i joves amb necessitats específiques. Cal tenir en compte també el dret a l'oci dels joves -franja d'edat que sovint és la gran oblidada-, per als quals és molt difícil trobar una oferta d'activitats adaptades a la seva edat i preferències.
- **Pel que fa a l'esport, s'entén com a necessari com a part important per millorar la salut física, emocional i psicològica de les persones amb discapacitat.** D'aquí que hàgim publicat al nostre canal de Youtube quatre vídeos més AFA en casa (pràctica d'activitat física adaptada) d'exercicis físics per fer des de la llar. Així mateix, **s'ha continuat reivindicant la figura de l'auxiliar de vestidor** -que només existeix a Barcelona- i que està pensat especialment per a aquelles persones que no puguin fer el canvi de muda al vestidor de forma autònoma i/o que necessiten acompanyament en els desplaçaments al centre i/o de suport per a les transferències, així com si és necessari suport en la realització de l'activitat.

- D'altra banda, volem reivindicar que les persones amb discapacitat no només poden o han de ser beneficiàries d'activitats, sinó que **també poden participar duent a terme activitats de sensibilització per conscienciar sobre la importància de la inclusió i l'accessibilitat de tothom**. Un exemple pioner és la participació a través del voluntariat inclusiu, pel qual ECOM ha estat premiada el 2022 amb el programa Voluntariat sense barreres i la creació d'un punt de voluntariat especialitzat en diversitat i discapacitat anomenat InDret.
- Finalment, **continuem veient la necessitat de formar en atenció a la diversitat tots els agents implicats en la planificació i realització de les activitats culturals, esportives, de lleure, turístiques i altres d'atenció directa**. Aquesta formació és bàsica per garantir que no es vulneren els drets de les persones amb discapacitat, per fer un bon acompanyament i per facilitar que puguin participar en aquestes activitats en igualtat de condicions. A més, cal que estiguin previstes les seves necessitats en els protocols d'atenció.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

11

Vulneracions detectades

3

Consultes ateses

8

Respostes a l'enquesta

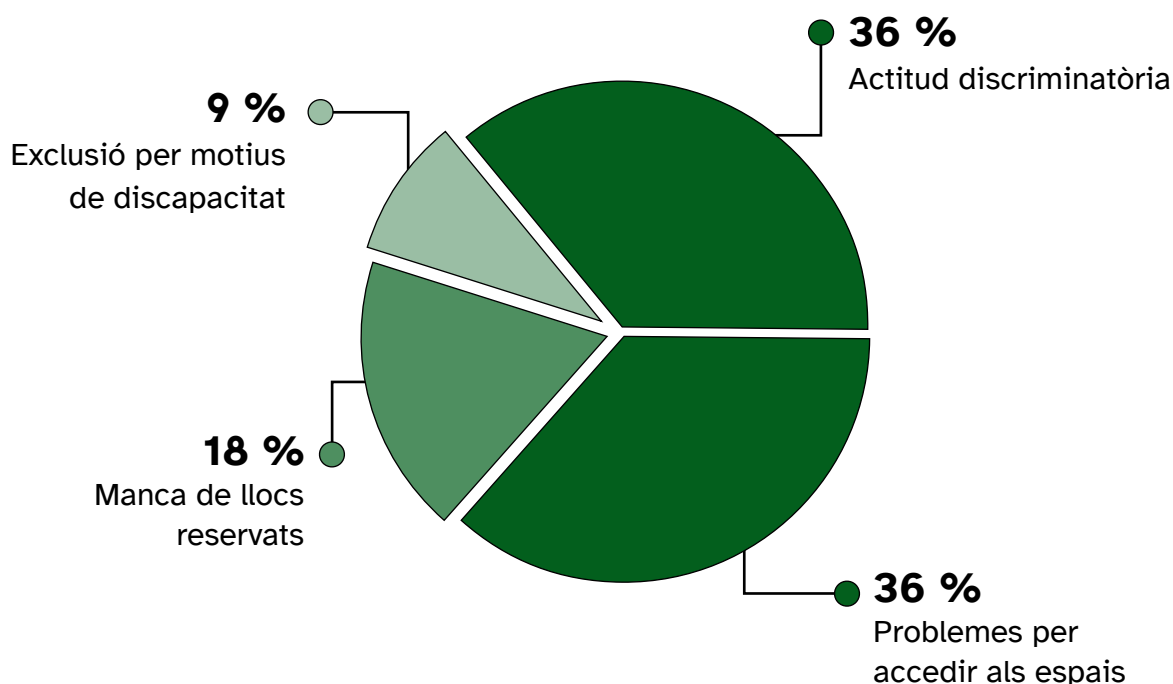

A aquestes xifres, **cal afegir 6 vulneracions en matèria d'accessibilitat** recollides a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat.

Durant el 2022 s'han identificat un total d'**11 vulneracions del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives** a través de les 3 consultes ateses des d'ECOM i de les 8 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals categories de vulneració són:

Gràfic 36

Vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives **per categories**

- Durant el 2022, **l'actitud discriminatòria (36 %) i els problemes per accedir als espais (també 36 %) són les categories que presenten un nombre més elevat de vulneracions.** Es constata una manca de coneixement i consciència envers la discapacitat física i/o orgànica, que deriva en situacions on la infraestructura no està adaptada (equipaments esportius que no compten amb productes de suport: grues de transferència o cadires hidràuliques. I si en disposen, fa temps que estan espatllades, per tant, perquè no tenen el manteniment garantit). A vegades, s'impedeix l'entrada a persones que necessiten un suport físic per caminar de manera autònoma. Una de les vulneracions feia referència, per exemple, a no permetre l'entrada a un local d'oci a una persona que utilitzava un bastó per caminar. Aquesta impossibilitat d'accedir en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania a les activitats culturals, de lleure o esportives ha suposat el gruix de les vulneracions en aquest àmbit.
- **El percentatge del 18 % fa referència a la manca de llocs reservats.** Sovint no n'hi ha o bé la visibilitat és mínima. Això és el que va passar a les últimes Festes de la Mercè a Barcelona, durant les quals persones amb mobilitat reduïda que van voler assistir a un concert van denunciar que la part reservada no garantia la visibilitat de l'acte. A més, l'atenció per part de la persona encarregada de gestionar aquest espai va ser molt qüestionable, perquè no va donar resposta a les necessitats de les persones amb discapacitat.
- També s'observa que, generalment, si hi ha llocs reservats, són per a la persona usuària de cadira de rodes i un acompanyant, fet que no permet que la persona amb discapacitat pugui gaudir de les activitats d'oci amb la resta del grup amb el qual assisteix.

- **La categoria amb un percentatge més petit (9 %) guarda relació amb l'exclusió per motius de discapacitat**, vinculada específicament a actuacions on s'ha produït l'expulsió "indirecta" d'activitats a persones amb sensibilitat química a certs productes tòxics utilitzats, com ara per la neteja de les piscines públiques; a més a més, no se'ls ha donat cap mena d'alternativa per tal que poguessin fer ús de les instal·lacions.

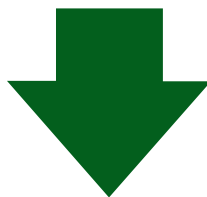
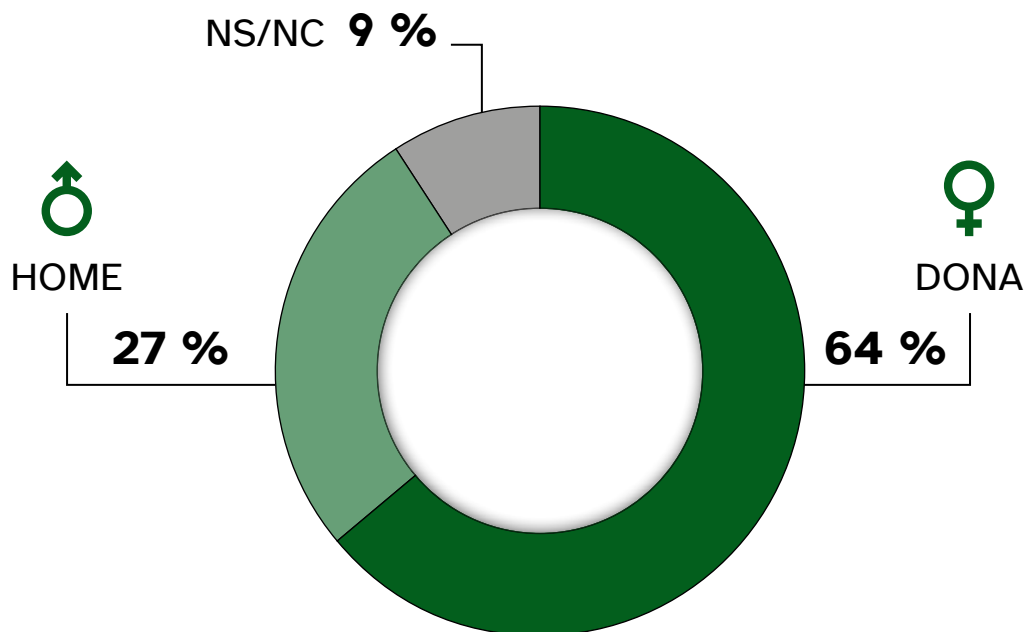
S'ha detectat que **el principal agent vulnerador del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives, ha estat el personal d'empresa privada, amb un 73 %** (entenent empresa com aquells espais en què es duu a terme una activitat professional, així com prestacions de béns i serveis). **Més del 50 % d'aquestes vulneracions s'han produït a centres de lleure, culturals i esportius privats.** El 27% dels casos s'han produït en aquests mateixos centres, però de titularitat pública.

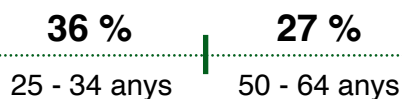
Respecte al gènere, el 64 % del total de les vulneracions corresponen a dones amb discapacitat física i/o orgànica; en contraposició, el 27 % de les vulneracions identificades que han patit homes.

Gràfic 37

Vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives **per gènere**

El 36 % de les vulneracions les han patit persones d'entre 25 i 34 anys, mentre que a la franja d'entre 50 i 64 anys ha estat el 27 %.

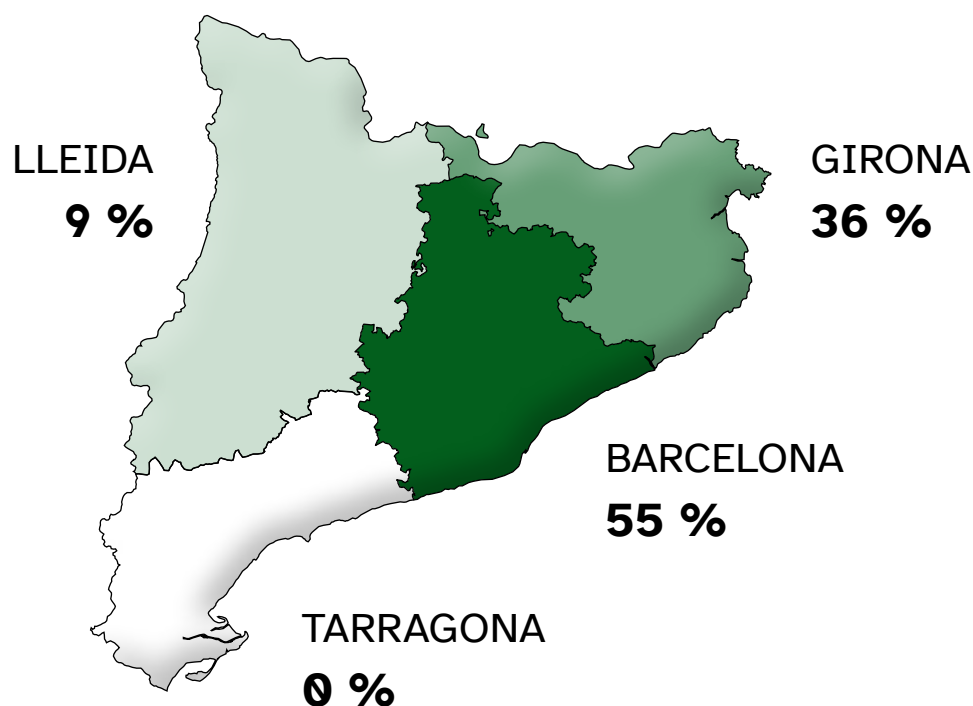

Durant el 2022, la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona (55 %), seguida de Girona amb el 36% i de Lleida amb el 9%. No s'ha registrat cap cas provinent de la província de Tarragona.

La totalitat de les vulneracions detectades a la província de Barcelona se situen a la comarca del Barcelonès (100%) i el 83% a la ciutat de Barcelona.

Mapa 10

Vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives **per províncies**

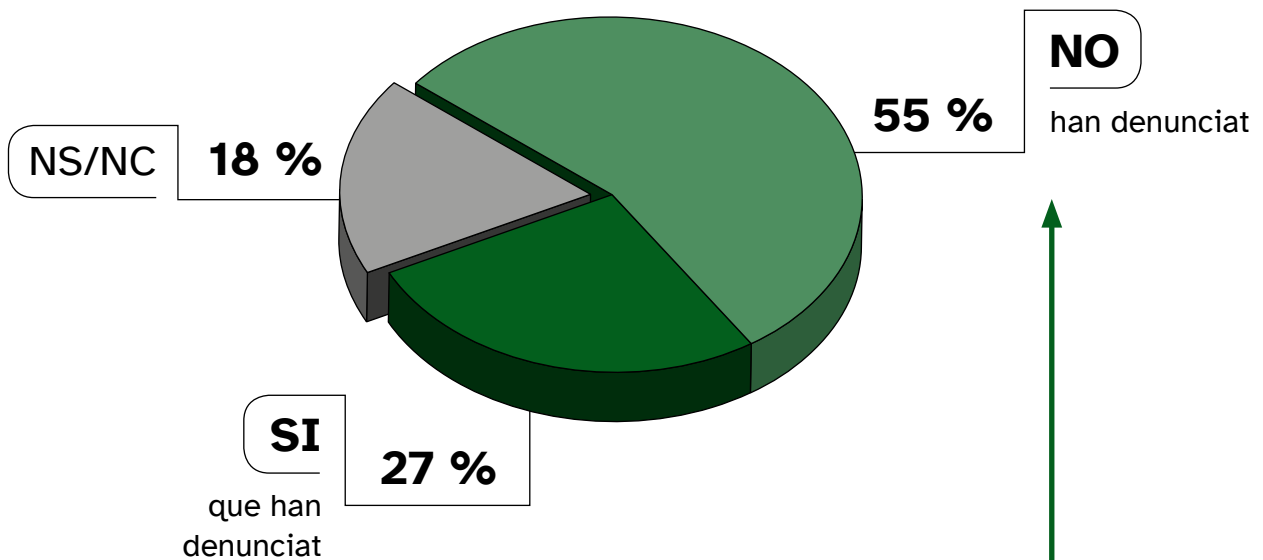

S'han denunciat les vulneracions del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives?

El 55 % de les persones que durant el 2022 han patit una vulneració del dret a la participació en activitats culturals, de lleure i esportives no ho han denunciat, perquè creuen que no serveix per a res iniciar un procés de denúncia.

Gràfic 38

Persones que han denunciat la vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives

El 33 % de les persones no han denunciat perquè pensen que **no serveix per a res**.

En primera persona. Què diu el focus grup?

- Les persones amb discapacitat física i/o orgànica viuen constantment problemàtiques per poder accedir a les activitats culturals, de lleure i esportives. Sovint falta d'oferta i no hi ha els suports ni infraestructures adequats -especialment a les zones rurals-, sumat a les situacions de discriminació i exclusió que algunes persones han de patir:

"Hi ha necessitat d'ampliar les opcions d'activitats físiques adaptades i activitats lúdiques inclusives."

"Em van negar anar a la piscina. Als lavabos adaptats havien posat grups de nens. No m'ho van solucionar i vaig haver d'anar a un altre centre."

"Als hotels no sempre et donen habitacions adaptades, per exemple, et donen habitacions amb banyera."

"Vaig anar al teatre. No puc estar molta estona dreta parada a la cua. Vaig ensenyar el meu carnet de valoració de la discapacitat i no em van deixar passar abans perquè no em veien res físic i em van fer tornar a la cua."

"Volia anar a pilates. Em van posar impediments: si et fas mal, etc. Em van dir que em farien una prova individual, però encara no m'han trucat. Ja fa 2 mesos."

"Jugo a escacs. No hi cap monitor. Me l'he de buscar jo perquè pugui moure les peces per mi."

"Quan el meu fill era petit, al cinema hi havia sales que no estaven adaptades i jo no podia entrar. Ens havíem de tornar a casa i el meu fill s'enfadava. Tres pel·lícules d'estrena i les tres en sales no adaptades."

"En viure en un poble, a Sant Andreu de la Barca, el poliesportiu abans no estava adaptat, ara sí."

Per facilitar l'accés a les activitats culturals, de lleure i esportives -i poder gaudir-ne en igualtat de condicions que la resta de la població-, les persones amb discapacitat física i/o orgànica reclamen: d'una banda, donar a l'oci la importància que es mereix (tenint en compte els beneficis directes que té en la salut) i, de l'altra, que una informació prèvia i una gestió adequada dels llocs reservats suposaria un avenç rellevant per gaudir d'aquest dret. Es torna a constatar que, més enllà de les actituds discriminatòries que es donen, és principalment la manca de coneixement i conscienciació la que frena les millores que fàcilment es podrien implementar:

"Els metges em van dir que no podia fer esport, repòs absolut i ja no em vaig preocupar. Però quan vaig arribar a la majoria d'edat, realment com més em movia millor em trobava."

"Als espais culturals has de fer una gimcana pel google maps per intentar esbrinar si hi podràs accedir. Tampoc saps si tenen aparcaments reservats per a persones amb mobilitat reduïda."

"Als espais d'oci no sempre hi ha les indicacions d'accessibilitat."

"Al teatre o al mateix Liceu tens llocs assignats que no sempre són els que tenen millor visibilitat."

"Als concerts només em deixen passar amb un acompanyant. Si vaig amb un grup d'amics, ells han de seure en un altre lloc i no poden estar amb mi."

"Al teatre hem d'anar a llocs separats si vas amb una persona amb mobilitat reduïda. Sembla que estiguis demanant favors. S'hauria de solucionar. Per què ho fan així? No hi ha explicació lògica."

On trobar més informació?

- Notícia d'ECOM rebent el primer Premi Voluntariat 2022 (Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya) amb el programa Voluntariat sense barreres. *Vegeu la notícia*
- Notícia d'ECOM informant de la renovació del conveni de col·laboració amb l'Agència Catalana de la Joventut per afavorir l'ús dels albergs de la XANASCAT per part de les persones amb discapacitat física i /o orgànica. *Vegeu la notícia*
- Notícia d'ECOM posant en marxa un Punt de Voluntariat especialitzat en diversitat i discapacitat. *Vegeu la notícia*
- Notícia d'ECOM impartint un cicle de formacions sobre voluntariat inclusiu. *Vegeu la notícia*
- Notícia d'ECOM sobre el Sant Jordi Divers. *Vegeu la notícia*
- Regenerem-Ciutat Viva: Taula rodona *Estrategias para un mismo objetivo: ¡Queremos jugar y ser parte!* *Vegeu el vídeo*
- AFA a casa (pràctica d'activitat física adaptada):
 - Treball de força general I. *Vegeu el vídeo*
 - Treball de força general II. *Vegeu el vídeo*
 - Rutina d'estiraments. *Vegeu el vídeo*
 - Rutina de treball aeròbic II. *Vegeu el vídeo*

La infradenúncia continua sent una problemàtica que invisibilitza les vulneracions que pateixen les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

- **La no denúncia de les situacions de discriminació i de les vulneracions de drets suposa una trava per poder identificar la totalitat de persones amb discapacitat que no veuen reconeguts els seus drets**, així com determinar els llocs on es produeixen aquestes vulneracions i quins són els principals agents vulneradors.
- Així mateix, sense la denúncia és molt difícil visibilitzar i conscienciar sobre les vulneracions que pateixen les persones amb discapacitat i **establir polítiques preventives que permetin fer front a les vulneracions i discriminacions per motius de discapacitat**.
- De les consultes ateses per ECOM i l'enquesta de vulneracions realitzada -que sumen un total de 290 vulneracions identificades- **133 vulneracions no van ser denunciades, en contraposició a 103 que sí ho van ser** (de la resta de les 54 vulneracions no tenim la informació).
- Per tant, si tenim en compte únicament el nombre de les persones de les que sabem si van presentar o no una denúncia, podem dir que **el 56 % de les vulneracions no es van denunciar**.

SI

que han denunciat

103

Vulneracions

NO

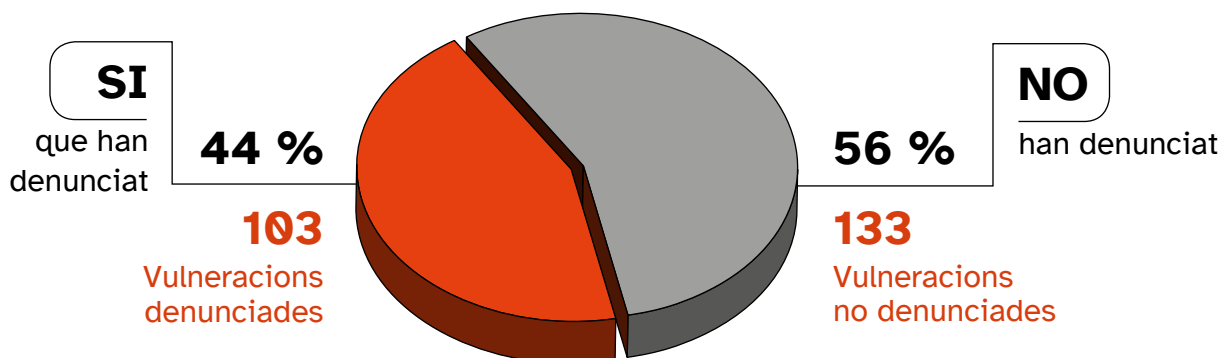
han denunciat

133

Vulneracions

Gràfic 39

Infradenúncies de vulneracions detectades

En el cas de les vulneracions que sí es van denunciar, aquests van ser els canals utilitzats:

Taula 4

Canals de denúncia utilitzats

Canal	%
Administració municipal	36 %
Full de reclamació genèric (privats-públics)	17 %
Administració autonòmica	12 %
Entitats de defensa dels drets	11 %
ECOM	6 %
Entitats socials/ONG	6 %
Administració estatal	4 %
Cossos de seguretat/Polícia Local/Mossos d'Esquadra	3 %
Empresa/Sindicats	3 %
Jutjats	1 %
NS/NC	2 %

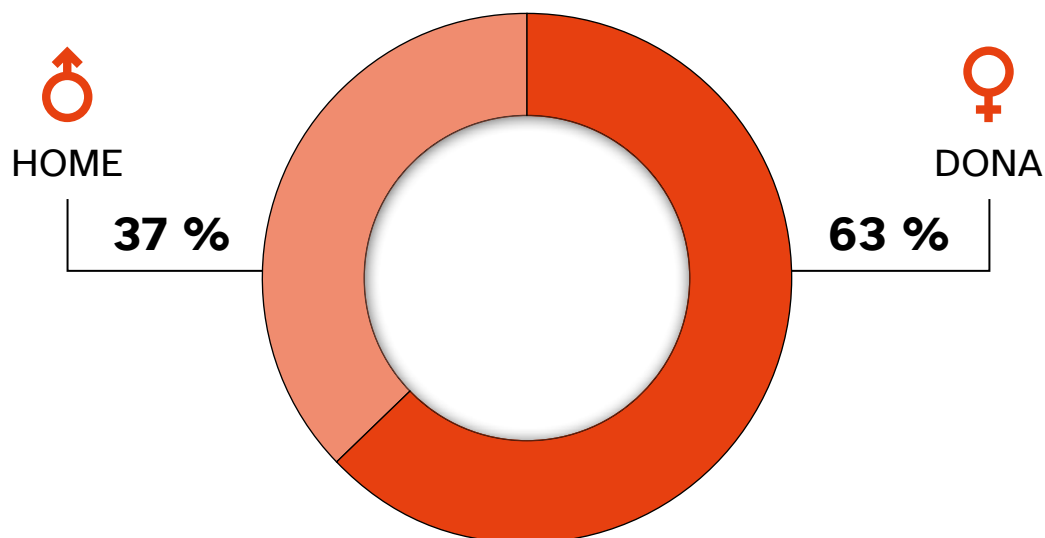
A continuació, hem analitzat el perfil, tant de les persones que han denunciat una vulneració de drets com de les que no ho han fet. Per fer-ho, hem analitzat per separat les 4 variables de les que disposem: gènere, edat, nivell d'estudis i província de procedència.

La infradenúncia per gènere

Si analitzem quin ha estat el gènere que majoritàriament ha denunciat (partint de les 103 vulneracions que han estat denunciades), trobem que han estat **les dones en un 63 % respecte als homes, que ho han fet en un 37 %**.

Gràfic 40

La infradenúncia per gènere

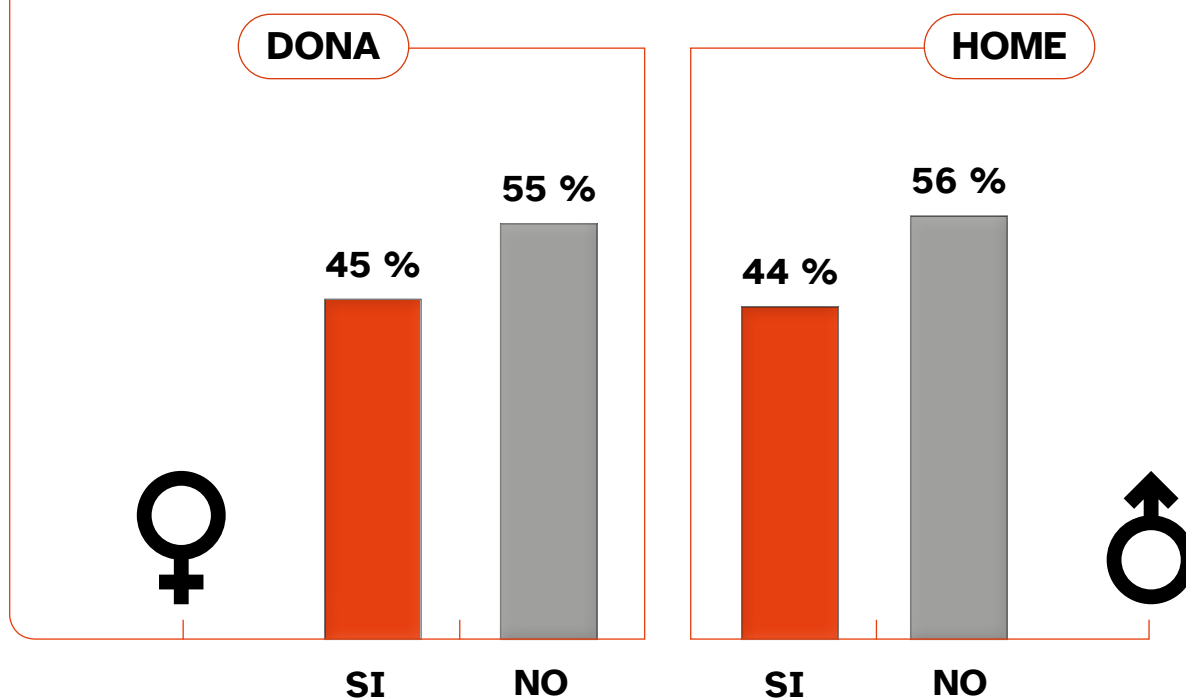

- Ara bé, si analitzem les dades tenint en compte, d'una banda, només el gènere femení i, de l'altra, el gènere masculí (per saber quin gènere ha denunciat més), podem observar que pràcticament, els percentatges són els mateixos.

Aquestes dades són diferents de les extretes en el RADAR ECOM 2021, ja que si bé les dones eren les que més vulneracions havien patit (60,7%), en proporció denunciaven menys que els homes (les dones ho feien en el 41,8% dels casos i els homes en el 51,5%). Per tant, podem dir que la tendència el 2022 ha variat pel que fa al percentatge de dones i homes que denunciïn, perquè és pràcticament idèntic.

▶ **Gràfic 41**
Comparativa per gènere

- **SI** que va denunciar
- **NO** va denunciar

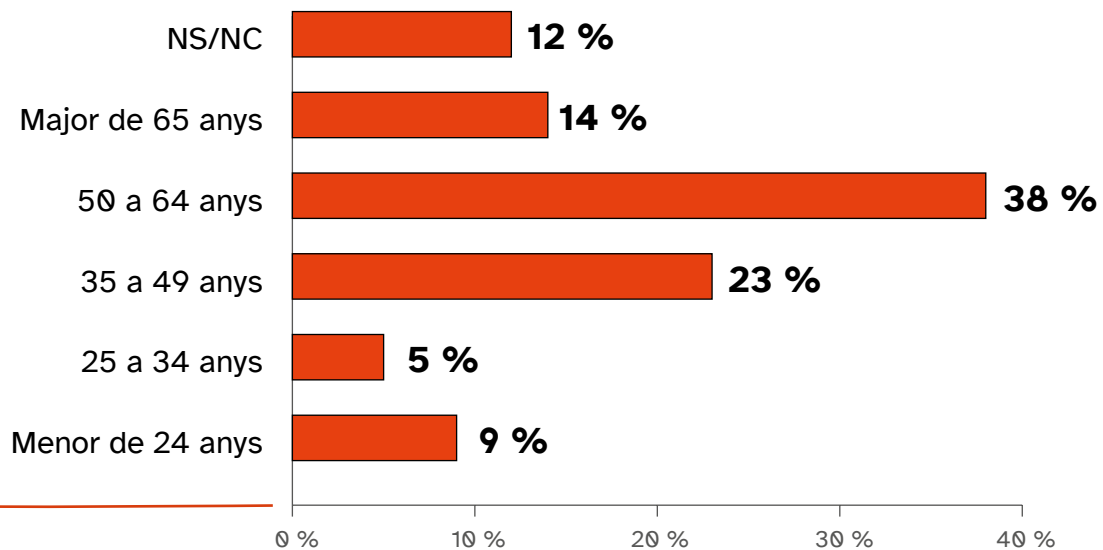

La infradenúncia per edat

Si partim de les 103 vulneracions que han estat denunciades i les analitzem a partir de les franges d'edat de les persones que les han patit, podem observar com **la majoria de persones que han denunciat tenien entre 50 i 64 anys (38 %)**.

Gràfic 42

La infradenúncia per edat

- No obstant això, hem volgut saber quina ha estat, en proporció, la franja d'edat que ha presentat més denúncies.

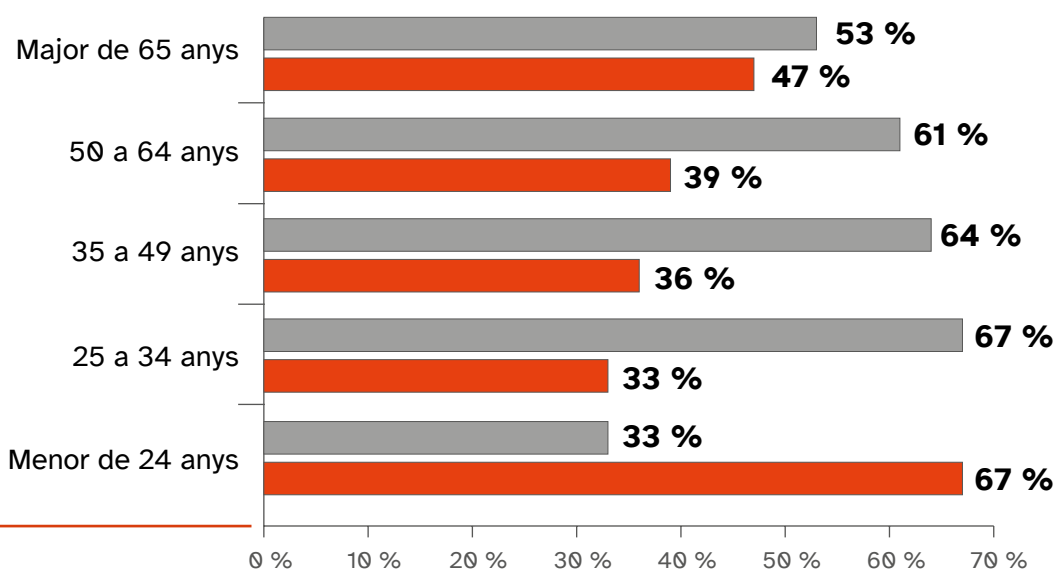
En el gràfic veiem com, en proporció, les vulneracions patides per les persones en franges d'edat en els extrems (menys de 24 anys i més de 65 anys) són les que més s'han denunciat. Cal dir que respecte als menors de 24 anys, i tenint en compte que en aquesta franja hi ha menors d'edat, una part de les denúncies han estat realitzades pels seus responsables legals. Si consultem les dades de 2021, la franja d'edat de menys de 24 anys també va ser la que més va denunciar en proporció amb la resta de franges.

Gràfic 43

Comparativa per edat

- **SI** que va denunciar

- **NO** va denunciar

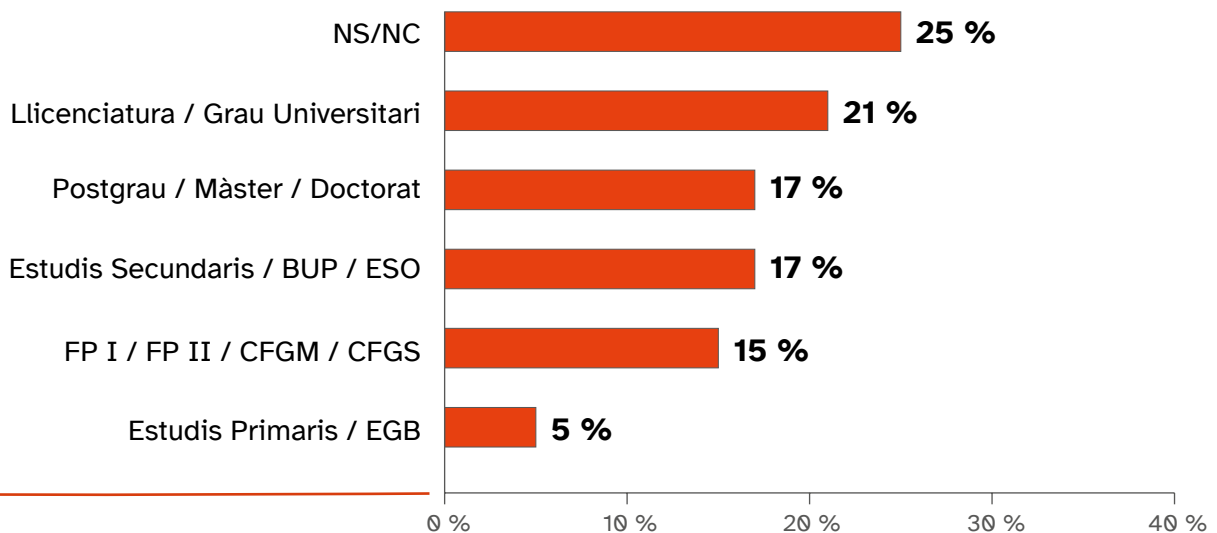
La infradenúncia per nivell d'estudis

Referent al nivell d'estudis de la persona que ha patit una vulneració, identifiquem que **les persones amb estudis superiors són les que han denunciat més.**

Aquestes dades ens obren la pregunta de si hi ha una relació directa entre el nivell educatiu i denunciar que s'ha patit una vulneració de drets; i si el fet de tenir nivells educatius alts pot implicar que es tinguin més coneixements sobre els drets i que, en conseqüència, es denunciïn en un grau més elevat les vulneracions que es pateixen.

Gràfic 44

La infradenúncia per nivell d'estudis

Igual que hem fet amb les variables de gènere i edat, hem volgut comprovar quines han estat les franges d'estudis que més han denunciat. Com es pot observar, no hi ha variació respecte a les dades globals, veient que, un cop més, les persones amb nivells educatius alts són les que, en proporció, més han denunciat.

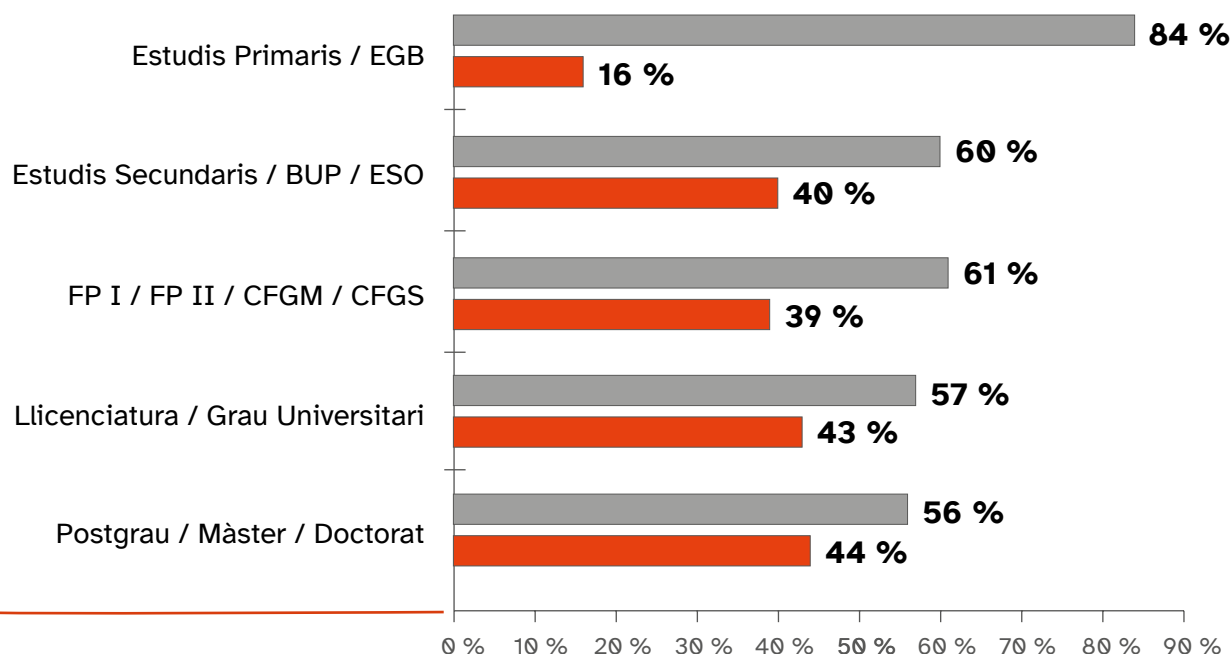
L'any passat les dades variaven en tant que el grup de persones que no tenien estudis finalitzats era el grup (juntament amb el de les persones que disposaven d'estudis de postgrau, màster o doctorat) que més havien denunciat les vulneracions patides.

Gràfic 45

Comparativa per nivell d'estudis

● **SI** que va denunciar

● **NO** va denunciar

La infradenúncia per procedència

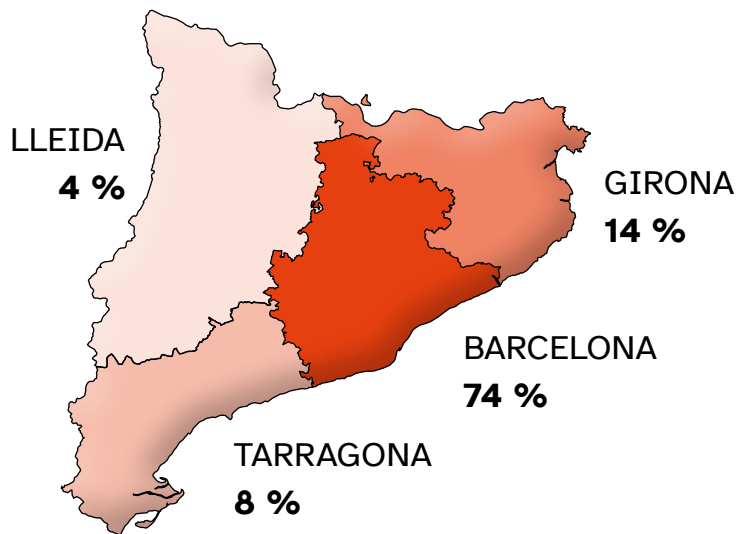
Finalment, pel que fa a l'àmbit geogràfic, **Barcelona és la província que encapçala un percentatge més elevat de persones que han denunciat la vulneració que han patit.**

Si analitzem quines han estat les províncies que més i menys han denunciat, comprovem que Barcelona ha estat l'única província en què el nombre de persones que ha denunciat ha superat les que no ho han fet (malgrat que únicament per un 4 % de diferència).

L'any passat, Barcelona i Girona van ser les províncies que, proporcionalment, més denúncies registraven; en contraposició a Lleida i Tarragona, que eren les que menys.

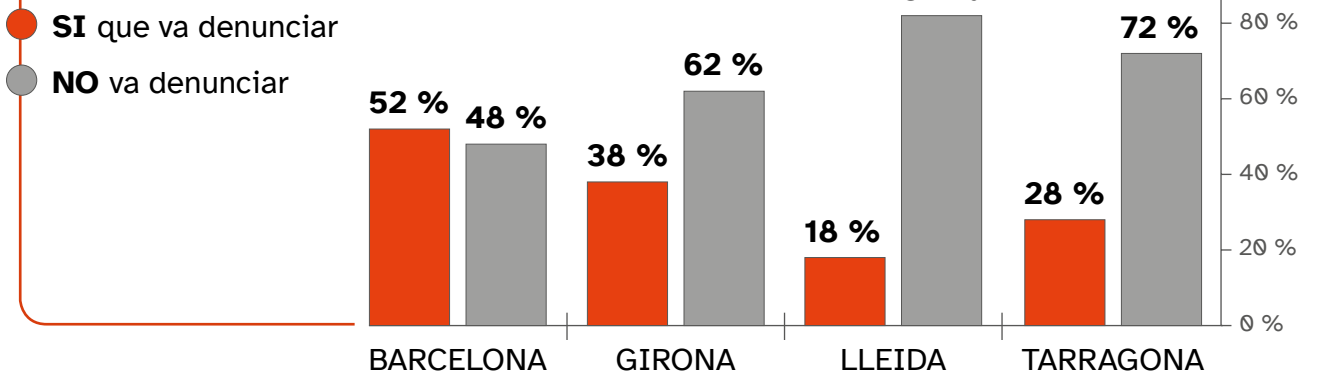
Mapa 11

La infradenúncia per per procedència

Gràfic 46

Comparativa per procedència

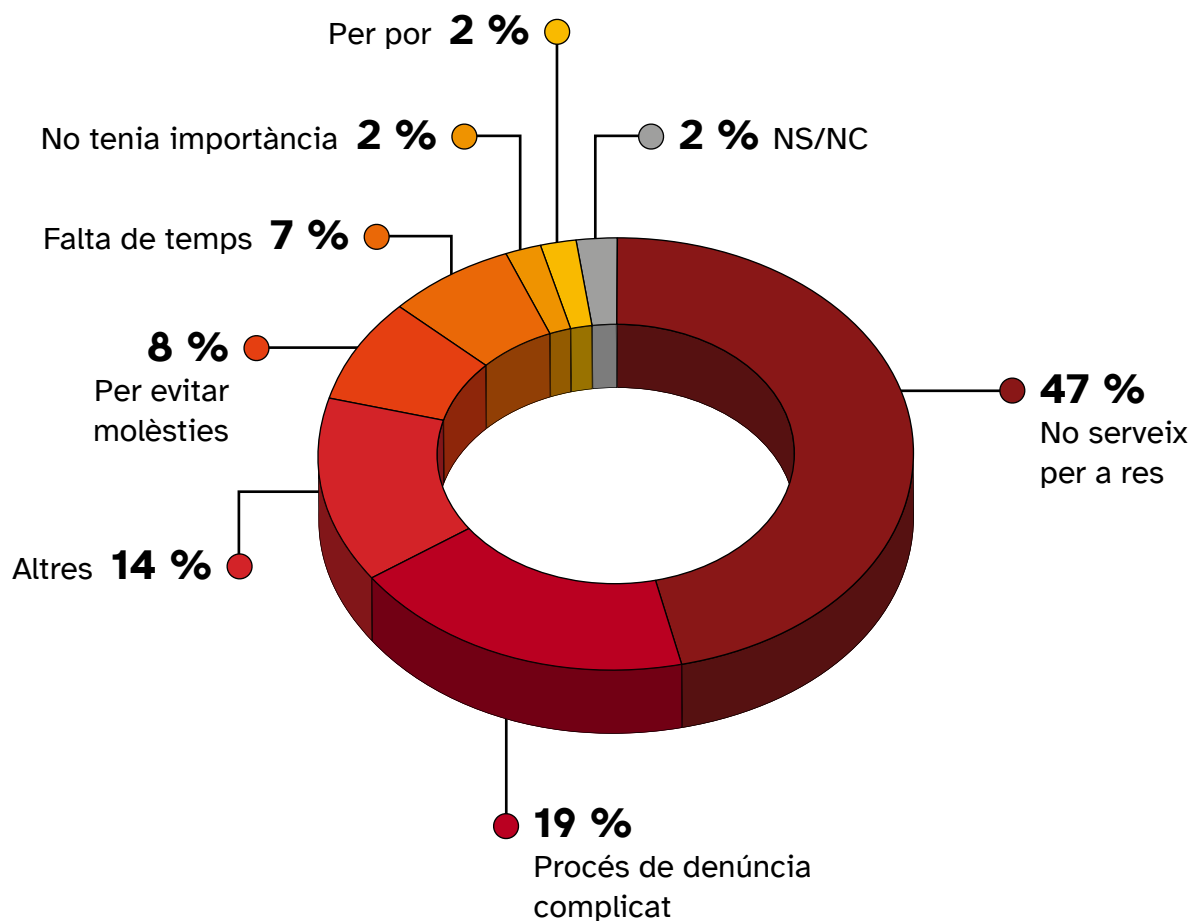

Les causes que han motivat la infradenúncia

Les causes per les quals una persona que és víctima d'una vulneració ha decidit no denunciar-la, han estat diverses. En aquest cas, l'enquesta de vulneracions ens permetia identificar els motius que portaven les persones amb discapacitat a no fer la denúncia de la vulneració i, per tant, no visibilitzar-la.

Gràfic 47

Causes de la infradenúncia

- Respecte les 133 vulneracions que no es van denunciar, **el 47 % de les persones van manifestar que no ho van fer perquè no servia per a res** (les dades del RADAR de la passada edició ens mostren que per segon any consecutiu aquest ha estat el principal motiu de la no denúncia).
- Seguidament, **els motius del 19 % de persones va ser que el procés de denúncia era complicat**. En percentatges més petits trobem motius com: per evitar molèsties (8%), la falta de temps (7%) i, finalment, compartint percentatge, perquè no tenia importància o per por (2% cadascun).
- Pel que fa al motiu més nombrós: no serveix per a res (47%), ens pot indicar que les persones **no perceben el procés de denúncia com un procés important per donar una resposta a la situació viscuda, reparar el dany i visibilitzar aquesta vulneració**. Entenem preocupant que quasi la meitat de les persones que han optat per no denunciar la vulneració mostrin aquesta desafecció amb el sistema de denúncia, possiblement per experiències anteriors (viscudes directament o indirectament) de forma no satisfactòria i que han fet que no es percebi com a útil denunciar la vulneració patida.
- El segon motiu amb el percentatge més alt: procés de denúncia complicat (19%), ens pot indicar que les persones **tenen un cert desconeixement sobre els canals per portar a terme una denúncia** o bé que, quan ho han fet altres vegades, els tràmits han estat complexos i han desistit de tornar-ho a intentar.
- Altres motius com evitar molèsties o que no tenia importància ens fa interpretar que les persones **poden arribar a percebre i a integrar la vulneració com un fet normalitzat en el seu dia a dia**.

En primera persona. Què diu el focus grup?)

Per tal d'analitzar més a fons la problemàtica de la infradenúncia, vam dedicar un dels focus grup a aprofundir en aquesta problemàtica.

Quant als **motius pels quals les persones amb discapacitat física i/o orgànica no denuncien**, les persones participants en el focus grup van concloure el següent:

Desconeixement dels drets i els canals de denúncia:

Hi ha una manca generalitzada de coneixement respecte quins són els drets que tenen reconeguts les persones amb discapacitat física i/o orgànica i quan es considera que existeix una vulneració de drets. Vam fer una dinàmica per preguntar a les assistents en quin grau creien que les persones amb discapacitat coneixien els seus drets (puntuant de 0 a 10, el resultat va ser de 4). D'altra banda, es desconeixen quins canals de denúncia existeixen per visibilitzar aquestes vulneracions.

Poques esperances que tingui efecte i individualització de la vulneració:

Els temps de resposta i la sensació que la situació no millorarà és també un motiu per no denunciar. Cal tenir present que:

"El dia a dia de les persones amb discapacitat no és fàcil. Sovint han de batallar per molts temes. No tenen temps ni energia per denunciar."

⦿ D'altra banda, sovint les persones amb discapacitat creuen que no se solucionarà la situació en el termini que ho necessiten i no preveuen els beneficis que suposaria aquella acció per a altres persones que estan o estaran en la mateixa situació:

"Moltes vegades lluites per una cosa que no repercutirà en la teva pròpia persona. El teu fill creix i no veus els resultats, com per exemple respecte als parcs infantils accessibles. La gent ho viu de manera individual."

Dificultat per accedir als canals de denúncia:

A més de desconèixer a quins canals de denúncia adreçar-se, per a moltes persones amb discapacitat física i/o orgànica els és difícil accedir, ja que la majoria de gestions són telemàtiques i, tal com hem analitzat en diferents apartats de l'informe, la bretxa digital és encara una evidència que dificulta aquest accés.

Els procediments són complexos i llargs:

Sovint les persones amb discapacitat necessiten suport pels procediments de denúncia. En aquest sentit, cal tenir present el cost econòmic que suposen algunes denúncies (contractar un advocat, procurador, etc.), que suposen una càrrega extra que no totes les persones poden assumir atès el greuge comparatiu que ja pateixen en l'àmbit econòmic respecte a la resta de la ciutadania. També cal tenir en compte que denunciar "obliga" a reviure les situacions de vulnerabilitat.

El no encoratjament de l'entorn i les pròpies limitacions de la discapacitat:

A vegades les persones properes no encoratgen a la denúncia, sinó que normalitzen les situacions:

"Els familiars o el tutor et treuen el pes o importància del que estàs explicant, del que t'està passant."

"Et fan creure que la teva realitat està distorsionada."

També existeixen les limitacions de la pròpia discapacitat:

"No saber expressar l'abús a causa de la limitació de la pròpia discapacitat, no saber expressar els sentiments: és una limitació molt gran."

Por a denunciar per les conseqüències que pot esdevenir:

D'una banda, la por a perdre el servei que tens:

"Por a perdre el poc que tens i tant t'ha costat. Per exemple, només tenim un taxi, si el denunciem ens quedem sense servei."

De l'altra, la por a ser etiquetat i visualitzar-se:

"Por per les conseqüències amb la persona a denunciar (pot ser un familiar, veí o cuidador). La gent valora què és allò que no vol perdre (família, etc.) perquè al final som dependents d'algú que ens ajuda."

○ Davant aquestes causes identificades, el focus grup va proposar que **es podrien implementar aquestes millores:**

Per part de les entitats socials referents en matèria discapacitat física i/o orgànica:

"Informar millor les nostres persones sòcies que podem ser útils acompanyant-les en el procés de denúncia."

"Acompanyar més i millor en els tràmits de denúncia."

"Fer espais i grups per gestionar-ho i també per treballar l'empoderament i suport entre iguals."

"Promoure la cocreació de recursos per aprendre juntes i fer incidència política."

"Col.laborar amb despatxos jurídics i centres psicològics per rebaixar despeses a les persones que volen denunciar i dotar-los de les eines necessàries i de qualitat per dur-ho a terme."

Per part de l'administració: unificar els canals de denúncia i que es posin a l'abast de les persones formes fàcils d'accedir i denunciar, ja que no totes les persones amb discapacitat estan associades a una entitat per rebre suport.

A treballar conjuntament entre l'administració i les entitats referents en discapacitat: tasques de conscienciació, formació, informació i difusió:

"Que els Ajuntaments facin divulgació mitjançant els regidors o treballadors de salut i accessibilitat perquè ells puguin informar."

"Difondre la informació en números i estadístiques per crear impacte i conscienciació."

"Tenir accés als resultats de les vulneracions denunciades per demostrar-ne la utilitat."

"Fer difusió d'exemples de queixes i tallers de defensa de drets."

"Divulgar informació en lectura fàcil i visual a centres mèdics."

"Pancartes informant dels drets i canals de denúncia dins del transport col·lectiu."

On trobar més informació?

- #LosDerechosADebate: La infradenuncia una problemática que invisibiliza las vulneraciones. *Vegeu el vídeo*

L'Informe **RAJAR ecom 2022** combina l'anàlisi quantitativa amb l'anàlisi qualitativa. Aquesta metodologia mixta ens ha permès explorar i avaluar diferents nivells d'informació, amplificar la perspectiva d'estudi i aprofundir en els diferents problemes que hem detectat en la diagnosi. D'aquesta manera hem pogut extreure les conclusions següents:

● Nombre de situacions de vulneracions detectades

Durant el 2022 vam rebre i atendre 821 consultes. D'aquestes, 84 estaven vinculades a vulneracions de drets. D'altra banda, vam elaborar una enquesta per detectar les vulneracions dels drets produïdes durant l'any i que havien afectat la població amb discapacitat física i/o orgànica a Catalunya. Vam rebre 376 respostes, de les quals van resultar 206 vulneracions. Per tant, **entre les consultes ateses per ECOM i les respostes a través de l'enquesta, hem detectat 290 vulneracions de drets produïdes durant el 2022.**

● Perfil de les persones que han patit una vulneració

El 61 % de les persones que ens han reportat una vulneració de drets durant el 2022 eren dones. A més, el 66 % del total de vulneracions les han patit persones que pertanyien a les franges d'edat d'entre 35 i 64 anys. Dades pràcticament idèntiques a les de 2021.

En relació amb la procedència, **un 67 % eren persones residents de la província de Barcelona.** Aquesta dada podria estar condicionada per les zones d'actuació d'ECOM, principalment ubicades en aquesta província i, en concret, a la ciutat de Barcelona i la seva àrea metropolitana. Amb tot, en relació amb el 2021, s'ha incrementat el nombre de persones que procedien de les províncies de Girona, Lleida i Tarragona.

Pel que fa al nivell d'estudis, **les persones que ens han reportat una vulneració eren en gran part persones amb nivells educatius alts,** com també va passar l'any anterior, malgrat que, el 2022, en percentatges més petits.

● Principals agents vulneradors de drets

Durant el 2022, de les vulneracions detectades, **el 59 % tenia l'administració pública com a principal agent vulnerador.**

En segona posició, trobem les empreses i entitats privades, amb el 32 %; seguit pels particulars, amb el 8 %.

Aquestes dades no varien gaire respecte a les de 2021, que també situaven l'administració pública com el principal agent vulnerador de drets; les empreses i entitats privades es trobaven en segon lloc, i els particulars, en tercer.

● Principals llocs on s'ha produït la vulneració

Els principals àmbits on s'han produït vulneracions de drets són els espais i instal·lacions públics, que concentren més de la meitat dels casos (57 %). Els espais privats, per la seva banda, han aglutinat el 43 %. Entre els llocs específics on més vulneracions s'han produït trobem les oficines d'atenció al públic i serveis de titularitat pública (20 %) -entenem per aquests espais els edificis d'atenció presencial i també les diferents pàgines web i plataformes telemàtiques existents-, seguits pels llocs de feina (18 %) i els espais públics: carrers, places, platges... (14 %).

De nou, aquestes dades no varien gaire respecte a les de 2021, quan més de la meitat dels llocs on s'havia produït una vulneració feia referència a l'àmbit públic.

● Els tres drets més vulnerats

El dret més vulnerat durant el 2022 ha estat el dret a l'accessibilitat, amb el 24 % dels casos registrats. Seguidament, amb molt poca diferència, trobem la vulneració al dret al treball, amb el 23 %. El dret a la mobilitat i al transport es troba a la tercera posició, amb el 19 %. Tots tres sumen el 66 % dels casos de vulneració de drets detectats durant el 2022.

Si fem una comparativa amb els drets vulnerats en els anys 2020 i 2021, veiem que el dret més vulnerat el 2020 (el dret al treball) i el més vulnerat el 2021 (el dret a l'accessibilitat) han estat també els dos principals drets vulnerats durant el 2022.

La vulneració del **dret a l'accessibilitat**

24 %
dels casos identificats

El dret a l'accessibilitat és el dret que recull un nombre més elevat de vulneracions durant el 2022. Seguint la tendència de 2021, **l'urbanisme i els espais públics, així com l'edificació general (junts suposen el 71 % de les vulneracions reportades) són les categories que presenten més vulneracions**. Les barreres arquitectòniques, presents en els espais públics (carrers, parcs, places, etc.) i la manca dels productes de suport necessaris per adaptar de manera correcta la infraestructura dels edificis públics i privats, han continuat dificultant la lliure mobilitat de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Durant el 2022 hem continuat fent aportacions al decret del futur codi d'accessibilitat de Catalunya -del qual continuem reclamant l'aprovació-, que haurà de desplegar la Llei d'accessibilitat aprovada el 2014.

 El principal agent vulnerador del dret a l'accessibilitat ha estat l'administració local (44 %) i aquestes vulneracions s'han produït majoritàriament als espais públics (34 %) i als mercats i comerços (21 %, percentatge que ha suposat un increment del 14 % respecte de 2021).

 En relació al gènere, el 61 % del total de les vulneracions les han patit dones amb discapacitat física i/o orgànica.

La vulneració del **dret al treball**

23 %
dels casos identificats

El dret al treball és el segon dret més vulnerat durant el 2022. **El 47 % de les vulneracions fan referència a situacions de discriminació laboral per motius de discapacitat** i a pressions per realitzar diferents tasques i complir certs objectius sense tenir en compte les adaptacions de l'organització del treball que necessita la persona amb discapacitat. Així mateix, s'han identificat diferències de tracte respecte a la resta de la plantilla, la que no té discapacitat.

La segona categoria que presenta un percentatge més elevat és l'incompliment dels drets laborals (16 %).

Principalment, són la manca d'adaptació dels espais de treball, la imposició de condicions laborals precàries (sense tenir en compte les necessitats físiques de la persona) i l'incompliment de la quota legal de reserva en les oposicions o altres proves d'accés a les administracions públiques.

- **El principal agent vulnerador del dret al treball ha estat l'empresa privada, amb el 68 %. El 74 % del total de vulneracions recollides s'han produït als llocs de feina.**
- **Respecte el gènere, les dones han patit el 60 % de les vulneracions identificades.**

La vulneració del **dret a la mobilitat i al transport**

19 %
dels casos identificats

Referent al tercer dret on més vulneracions hem detectat, dret a la mobilitat i al transport, **els problemes d'accés a la xarxa de transport (40 %) i l'aparcament reservat (22 %) són les categories que presenten un nombre més elevat de vulneracions el 2022.** Continua sent constant la impossibilitat d'accedir a les estacions i mitjans de transport, especialment pel que fa als autobusos. Aquestes dificultats es veuen incrementades en l'àmbit del transport rural-provincial.

Quant a l'aparcament reservat, les queixes més nombroses són les que tenen a veure amb persones sense cap discapacitat que fan ús d'aquestes places de manera inadequada. Així mateix, també hem rebut queixes referents a multes per haver estacionat en llocs on legalment sí que es permet fer-ho quan es disposa de la targeta d'aparcament.

 El principal agent vulnerador del dret a la mobilitat i al transport ha estat l'administració autonòmica (38 %). Aquestes vulneracions s'han produït majoritàriament a les estacions o mitjans de transport públics (47 %).

 Respecte el gènere, de nou les dones han patit més del 50 % de les vulneracions identificades.

La vulneració del **dret a l'habitatge**

9 %

dels casos identificats

Les vulneracions del dret a l'habitatge suposen el 9 % de les detectades. Durant el 2022 **se n'han identificat moltes de vinculades als problemes amb la comunitat de propietaris (37 %), seguides del problema de l'accés a l'habitatge (33 %)**. Concretament, els fets que han generat més vulneracions són les actuacions i reformes d'accessibilitat dels espais comuns a les comunitats de veïns. Els principals motius de controvèrsia són la falta de voluntat de la comunitat d'accedir a fer-se càrrec del cost que li pertoca o, directament, no voler incorporar en l'ordre del dia de les reunions de la comunitat un punt per poder-ho tractar amb la resta de persones propietàries. El fet de no disposar de zones comunes accessibles s'ha traduït en la impossibilitat de poder sortir de casa, en alguns casos, durant més de dos anys.

A aquesta realitat cal sumar la manca d'una oferta d'habitatge accessible, assequible i amb suports. Les principals dificultats denunciades han estat la falta d'informació clara i accessible sobre l'oferta d'habitatges (especialment en modalitat de lloguer); la inexistència d'habitatge de lloguer social i el llarg temps d'espera des que sol·licites un habitatge protegit fins que reps alguna resposta per part de l'oficina d'habitatge.

 El principal agent vulnerador del dret a l'habitatge ha estat l'administració local (41 %) i les comunitats de veïns ocupen el segon lloc (33 %). El 96 % d'aquestes vulneracions s'han produït al mateix habitatge o bé als espais comuns de les comunitats de veïns.

 Més del 70 % del total de les vulneracions identificades corresponen a dones amb discapacitat física i/o orgànica.

La vulneració del **dret un nivell de vida adequat i protecció social**

7 %

dels casos identificats

Seguint la tendència de 2021, **durant el 2022 la categoria que presenta més casos de vulneració (55 %) ha estat la reducció, rebuig i/o pèrdua de prestacions, juntament amb les traves burocràtiques i temps per accedir a ajuts (30 %)**. Les vulneracions estan principalment relacionades amb les dificultats de conèixer quins requisits d'accés hi ha per a cada prestació, els motius de denegació i com tramitar els recursos corresponents davant una resposta desestimària de l'administració pública. La percepció de l'excessiva burocràcia i de la inexistència de protocols comuns de resolució de sol·licituds de prestacions se sumen a aquests factors.

Durant el 2022 s'ha mantingut el greu col·lapse que està afectant tant la sol·licitud del reconeixement i/o revisió del grau de discapacitat com les valoracions de reconeixement de la situació de dependència. I és igualment greu que durant el 2022 no es publicués la convocatòria de les Prestacions d'Atenció Social (PUA) per a persones amb discapacitat (va ajornar-se'n la publicació fins a 2023) i que moltes sol·licituds de l'exercici 2021 encara no s'haguessin resolt un any després.

 El principal agent vulnerador del dret a un nivell de vida adequat i de protecció social ha estat l'administració autonòmica (75 %). Aquestes vulneracions s'han produït completament (100 %) en oficines d'atenció al públic i serveis públics.

 Respecte el gènere, **tant homes com dones presenten els mateixos percentatges (50 %)**.

La vulneració del **dret a la salut**

6 %
dels casos identificats

El dret a la salut ha estat el sisè dret més vulnerat durant el 2022. A diferència de 2021, **s'observa un significatiu augment de la manca d'empatia i formació en atenció a la diversitat, fet que suposa que sigui la categoria que presenta un percentatge més alt (56 %).**

Les vulneracions en el tracte amb el pacient, per la manca d'informació i coneixement o de sensibilització sobre la discapacitat, afecten el manteniment d'un sistema sanitari universal, accessible i equitatiu, especialment envers les persones amb discapacitat física i/o orgànica. N'hi ha que han manifestat que no han sentit empatia per part del professional que les atenia (fins i tot, les han qüestionat quan han explicat com es trobaven), ni coneixement específic sobre la seva discapacitat i les seves necessitats en matèria de salut. A més, també s'han denunciat casos on no s'ha permès entrar amb una acompanyant (quan ho requerien les seves necessitats), la qual cosa ha provocat que la persona se sentís sola i desorientada dintre de la instal·lació sanitària.

- **Els agents vulneradors del dret a la salut han estat, per parts iguals, l'administració autonòmica (50 %) i el personal de centres sanitaris públics (50 %). Totes les vulneracions recollides s'han produït a centres sanitaris públics.**
- **Respecte al gènere, un 88 % del total de les vulneracions identificades corresponen a dones amb discapacitat física i/o orgànica.**

La vulneració del **dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat**

5 %
dels casos identificats

Pel que fa a les vulneracions del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat, trobem que **els recursos per a la vida independent és la categoria que presenta un nombre més elevat de vulneracions (57 %)**. La principal causa de vulneració és que, tot i disposar de la figura de l'assistent personal, les hores que es cobreixen són totalment insuficients per poder viure de manera independent i dur a terme un projecte de vida autònom. En paral·lel, es torna a observar el desconeixement -per part de l'administració- d'aquesta figura i el seu funcionament i aplicació.

Destaquen també les discriminacions en l'accés a diferents serveis (21 %) perquè no tenen en compte les adaptacions necessàries perquè la persona amb discapacitat pugui fer tràmits de manera autònoma. Aquestes vulneracions es tradueixen en fets com que l'administració, per exemple, demani que una altra persona signi per la persona amb discapacitat (en cas que aquesta no pugui fer servir la rúbrica tradicional).

 Durant el 2022, les vulneracions del dret a viure de manera independent i a ser inclòs en la comunitat han estat produïdes per dos principals agents vulneradors. **Tant l'administració autonòmica com el personal d'empresa privada recullen el mateix nombre de vulneracions (36 %)**. El 57 % d'aquestes vulneracions s'han produït en oficines públiques d'atenció a la ciutadania i serveis públics.

 El 50 % de les vulneracions les han patit dones amb discapacitat física i/o orgànica.

La vulneració del **dret a la participació en activitats culturals, de lleure i esportives**

4 %
dels casos identificats

Les vulneracions del dret a la participació en activitats culturals, de lleure i esportives ocupen la penúltima posició dels drets més vulnerats durant el 2022. **L'actitud discriminatòria (36 %) i els problemes per accedir als espais (36 %) són les categories que presenten més vulneracions.**

Es constata una manca de coneixement i consciència envers la discapacitat física i/o orgànica, que deriva en situacions on la infraestructura no està adaptada (equipaments esportius que no compten amb productes de suport: grues de transferència o cadires hidràuliques. I si en disposen, fa temps que estan espatllades perquè tenen el manteniment adequat). També hem detectat situacions on no s'han admès a locals d'oci persones que utilitzaven productes de suport per al seu desplaçament.

 El principal agent vulnerador del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives ha estat el personal d'empresa privada (73 %). Més del 50 % d'aquestes vulneracions s'han produït a centres de lleure, culturals i esportius privats.

 Respecte el gènere, un 64 % del total de les vulneracions identificades corresponen a dones amb discapacitat física i/o orgànica.

La vulneració del **dret a l'educació**

3 %
dels casos identificats

El dret a l'educació ocupa l'última posició dels drets més vulnerats. Seguint la tendència del 2021, **els recursos d'acompanyament a l'alumnat és la categoria que presenta un percentatge més elevat de vulneracions durant el 2022 (56 %).**

S'han detectat, principalment, la negació o la falta d'oferiment d'hores suficients del servei de vetlladors/es escolars i de monitoratge per a activitats escolars. Aquest fet repercuteix en la manca d'atenció, suport i acompanyament a l'alumnat amb necessitats educatives especials (en els diferents nivells i centres educatius ordinaris), de manera que no els permet gaudir del dret a l'educació igual que la resta d'infants i adolescents que ocupen les aules. En aquests casos, algunes famílies mostraven el seu malestar amb l'escola perquè, malgrat que defensava i s'identificava amb l'escola inclusiva, a la pràctica no s'ha adaptat a les necessitats de l'infant amb discapacitat; a més, han desatès les preferències i demandes de les famílies, les quals no han trobat l'espai per poder expressar què necessitaven els seus fills i filles.

 El principal agent vulnerador del dret a l'educació ha estat l'administració autonòmica (56 %) i totes les vulneracions identificades (100 %) s'han produït en centres educatius públics o concertats.

 En aquest cas, un 56 % del total de les vulneracions les han patit homes (especialment nens) amb discapacitat física i/o orgànica.

La infradenúncia i les seves causes

La infradenúncia continua sent una problemàtica que invisibilitza les vulneracions que pateixen les persones amb discapacitat física i/o orgànica. L'absència de denúncia de les situacions de discriminació i de les vulneracions de drets suposa una trava per poder identificar la totalitat de persones amb discapacitat que no veuen reconeguts els seus drets, així com determinar els llocs on es produeixen aquestes vulneracions i quins són els agents vulneradors principals.

De les consultes ateses per ECOM i l'enquesta de vulneracions -que sumen 290 vulneracions identificades- **133 vulneracions no van ser denunciades, en contraposició a 103 que sí ho que van ser** (de la resta de les 54 vulneracions no tenim la informació corresponent). Per tant, si tenim en compte únicament el nombre de les persones de les que sabem si van presentar o no una denúncia, podem dir que el 56 % de les vulneracions no es van denunciar.

Si analitzem quin ha estat el gènere que majoritàriament ha denunciat (partint de les 103 vulneracions que han estat denunciades), trobem que han estat les dones en un 63% respecte als homes, que ho han fet en un 37%. Ara bé, si analitzem les dades tenint en compte, d'una banda, només el gènere femení i, de l'altra, el gènere masculí (per saber quin gènere ha denunciat més), podem observar que pràcticament, els percentatges són els mateixos (el 45% de les dones que han patit una vulneració l'han denunciat, en el cas dels homes és el 44%).

Aquestes dades varien de les extrems en el RADAR ECOM 2021, ja que si bé les dones eren les que més vulneracions havien patit, en proporció denunciaven menys que els homes (les dones ho feien el 41,8% dels casos i els homes el 51,5%). Per tant, podem dir que la tendència el 2022 ha variat quant al percentatge de dones i homes que denunciaven, perquè és pràcticament idèntic.

Referent a l'edat de les persones que han denunciat, veiem que, en proporció, les vulneracions patides per les persones de menys de 24 anys i majors de 65 anys, són les que més s'han denunciat. Pel que fa al nivell d'estudis, les persones amb nivells educatius alts són les que, en proporció, més han denunciat. I si ens fixem en la província de procedència, comprovem que Barcelona ha estat l'única província on el nombre de persones que ha denunciat ha superat les que ho han fet.

Les causes per les quals una persona que és víctima d'una vulneració hagi decidit no denunciar-la han estat diverses. **Respecte a les 133 vulneracions que no es van denunciar, el 47 % de les persones van manifestar que no ho van fer perquè no servia per a res** (les dades del RADAR de la passada edició ens mostren que per segon any consecutiu aquest ha estat el principal motiu de no denunciar). Aquesta dada ens pot indicar que les persones no perceben el procés de denúncia com un fet important per donar una resposta a la situació viscuda, reparar el dany i visibilitzar aquesta vulneració.

Seguidament, el motiu del 19% de persones va ser que el procés de denúncia era complicat. En percentatges menors trobem motius com ara evitar molèsties (8%), falta de temps (7%) i, finalment i compartint percentatge, perquè no tenia importància o per por (2% cadascun).

Reptes i recomanacions

Un cop detectades i visibilitzades les vulneracions de drets que s'han produït durant el 2022, proposem un seguit de reptes i de recomanacions que han de marcar les línies d'actuació per prevenir situacions de vulneracions i garantir els drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica:

Reptes transversals

- Les dades segueixen la tendència de l'any passat i cal tenir en compte que, durant el 2022, el 59% de les vulneracions detectades tenien com a principal agent vulnerador l'administració pública; a més, en la majoria dels casos els llocs on s'havien produït les vulneracions havien estat de l'àmbit públic (espais i instal·lacions públics). Per tot plegat, **continuem reclamant que les polítiques públiques es concebin des de la perspectiva de la diversitat i amb una mirada interseccional, incorporant la discapacitat de manera transversal a tots els àmbits per prevenir situacions de vulneracions.**
- Així mateix, **és necessari revisar i modificar tota la normativa autonòmica per adaptar-la al marc normatiu instaurat amb la ratificació per part de l'Estat espanyol de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.** D'aquesta manera, es facilitarà la prevenció i l'eliminació de tot tipus de discriminació cap a les persones amb discapacitat i es disposarà de mesures d'acció positiva per aconseguir el màxim grau d'inclusió de les persones amb discapacitat i les seves famílies.
- És important **impulsar polítiques de gènere que siguin transversals i tinguin en compte les necessitats, demandes i característiques de les dones i nenes amb discapacitat**, incloent en la recollida de dades, els indicadors de dona i discapacitat per poder valorar l'impacte de les actuacions en aquest col·lectiu i els seus drets.
- S'ha de **garantir la participació de les persones amb discapacitat física i/o orgànica, i de les entitats que les representen, en la construcció i implementació de les polítiques i estratègies públiques**, per tal de garantir que aquestes tenen en compte les necessitats de les persones amb discapacitat.

Reptes en l'accessibilitat

- Per garantir el dret a l'accessibilitat (el dret més vulnerat durant el 2022), és urgent **aprovar el decret del futur codi d'accessibilitat de Catalunya, del qual continuem reclamant l'aprovació- porta 7 anys d'endarreriment- i que haurà de desplegar la Llei d'accessibilitat aprovada el 2014**. Així mateix, en el moment de la seva aprovació tots els agents implicats (persones, entitats, administracions, proveïdors de serveis...) hauran d'estar degudament informats dels continguts i de les novetats (mitjançant formacions, exposicions, resolució de consultes...). Les entitats representants de les persones amb discapacitat podem col·laborar en aquesta tasca informativa per assegurar-ne l'aplicació correcta. Per la seva banda, l'administració n'ha de garantir el seguiment, el control i, si escau, les sancions a les infraccions comeses en matèria d'accessibilitat.
- D'altra banda, atès que l'administració local ha estat el principal agent vulnerador d'aquest dret (44%), s'ha de **garantir la incorporació dels criteris d'accessibilitat universal, com a mínim els paràmetres legalment establerts, de manera coordinada amb tots els plans sectorials** que impulsin i executin els municipis: plans d'accessibilitat, de mobilitat, d'habitatge, de lleure, de cultura, d'usos... Amb aquest objectiu, cal un calendari d'execució vinculat a una memòria econòmica i un protocol de manteniment dels elements, així com del seguiment i control de la nova construcció, i de les reformes als edificis públics i els locals comercials.
- Tenint en compte que el 21% de les vulneracions han tingut lloc en mercats i comerços, per la manca d'accessibilitat d'aquests establiments -percentatge que ha suposat un increment del 14% respecte de l'any passat- **hem de treballar conjuntament amb les associacions i gremis de comerciants del territori per poder visibilitzar aquesta desigualtat i unir esforços**. Aquesta tasca s'ha de dur a terme juntament amb l'administració pública, per trobar solucions que ajudin a revertir aquesta problemàtica i amb la finalitat de promoure l'accés als comerços de proximitat en igualtat de condicions.

Reptes en el treball

- L'informe d'enguany evidencia que quasi la meitat de les vulneracions del dret al treball feien referència a situacions de discriminació laboral per motius de discapacitat, en les quals l'empresa actua com a principal agent vulnerador (68%). Per aquest motiu, **és necessari acompanyar i assessorar la persona treballadora, perquè pugui fer la denúncia a través dels canals corresponents i s'apliqui, si escau, el règim sancionador a l'empresa.**
- **Així mateix, els esforços també han d'anar adreçats a les empreses, per tal que coneguin la legislació que estan obligades a complir en relació amb l'ocupació de les persones amb discapacitat. Per tant, cal crear campanyes de sensibilització i conscienciació, així com acompanyaments i assessoraments específics** a les empreses, per tal de garantir el dret al treball en igualtat de condicions. Hem de recordar que durant el 2022 el 74% de les vulneracions en aquest dret s'han produït als llocs de feina.
- En relació amb la responsabilitat que té l'administració de garantir el dret al treball de les persones amb discapacitat física i/o orgànica, **cal continuar demanant una aposta clara per fomentar la creació de llocs de treball de qualitat amb els suports que cada persona requereixi.** En aquest sentit, és necessari vetllar pel compliment de la quota legal del 2% de persones amb discapacitat; per la reserva corresponent de places d'accés a la funció pública i per l'accés de les persones amb discapacitat a les diferents polítiques actives d'ocupació, impulsades o executades per l'administració.

Reptes en la mobilitat i el transport

- Atès que l'administració autonòmica ha estat qui majoritàriament ha vulnerat el dret a la mobilitat i al transport i que aquesta vulneració s'ha produït pràcticament en la meitat dels casos a les estacions o mitjans de transport públics, **cal una aposta clara per un sistema de transport accessible, assequible i segur, que permeti a les persones amb discapacitat gaudir d'una mobilitat sostenible, accessible i equitativa, erradicant les desigualtats territorials.**
- **S'ha d'assegurar la cadena d'accessibilitat del sistema de transport (informació, serveis, estacions, vehicles, sistemes de validació...) i el seu manteniment** que, en cap cas, ha d'estar subjecta a una limitació de recursos. Així mateix, s'ha de garantir la coordinació entre els agents implicats en aquesta cadena d'accessibilitat.
- Considerant que l'11 % de les vulneracions feien referència a actituds discriminatòries -principalment pel mal tracte rebut per conductors d'autobusos i per part d'alguns passatgers del transport públic-, **és necessari seguir fomentant, com ja venim fent fa temps, campanyes de conscienciació i formació en la diversitat, tant pel que fa a la societat en general com al personal dels operadors de transport en particular.**

Reptes en l'habitatge

- Durant el 2022, un dels principals agents vulneradors del dret a l'habitatge ha estat l'administració local (41 %). Per aquest motiu, veiem necessària **la implementació de plans locals d'habitatge municipal, de manera transversal amb altres plans com el de la discapacitat o el d'accessibilitat municipal, per tal de detectar i respondre a les necessitats de les persones amb discapacitat amb programes específics** com ara l'ampliació del parc d'habitatge públic i privat assequible; així com l'ampliació del pressupost dedicat a la rehabilitació del parc existent -específicament en actuacions d'accessibilitat- i les reserves d'habitatge accessible (tant en la nova construcció com en l'adquisició de parc ja existent).
- En relació amb el segon agent vulnerador d'aquest dret, les comunitats de veïns (33%), cal que aquestes **coneguin la legislació que han de complir en matèria d'accessibilitat i facin les obres necessàries per garantir la mobilitat de tot el veïnat per les zones comunes, i l'entrada i sortida de la llar, en igualtat de condicions**. En aquest sentit, veiem necessària la col·laboració amb col·legis professionals -com el d'administració de finques-, així com amb la mateixa administració, per tal de donar suport tècnic a les comunitats de veïns i desenvolupar serveis com la mediació, per trobar solucions que beneficiïn totes les parts implicades.
- Finalment, des de les entitats que defensem el dret a l'habitatge, haurem d'estar molt atentes per **comprovar si la implementació de la nova llei estatal d'habitatge té un impacte real i efectiu sobre els drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica**.

Reptes en el sistema de protecció social

- Cal tenir en compte que l'administració autonòmica ha actuat en el 75% dels casos com a agent vulnerador del dret a un nivell de vida adequat i protecció social, i que moltes denúncies estaven relacionades amb la dificultat d'accedir a la informació i atenció, amb les traves burocràtiques i el temps per accedir a ajuts. Per tant, **és necessari replantejar l'organització de l'administració per tal que aquesta garanteixi la protecció social i esdevingui una administració oberta, accessible i que s'adapti a les necessitats de les persones a les quals ha de garantir aquesta protecció social, entre elles, les persones amb discapacitat.**
- És necessari tenir present **el greuge econòmic comparatiu de cost de vida de les persones amb discapacitat -evidenciat i quantificat en l'estudi realitzat per l'Ajuntament de Barcelona- en la disposició de les prestacions i ajudes dirigides a les persones amb discapacitat física i/o orgànica** (s'estableix que la mitjana del greuge comparatiu econòmic és d'entre 17.700 i 41.200 euros anuals).
- **S'han de reduir les llistes d'espera que estan afectant tant a la sol·licitud del reconeixement i/o revisió del grau de discapacitat com a les valoracions de reconeixement de la situació de dependència**, ja que limita que les persones amb discapacitat física i/o orgànica puguin accedir als serveis, equipaments i recursos que necessiten. En aquest sentit, cal valorar com s'implementa el nou barem pel reconeixement del grau de discapacitat (aprovat l'octubre de 2022 i en aplicació des d'abril de 2023), així com l'impacte que tindrà entre les persones amb discapacitat.

Reptes en la salut

- Durant el 2022, els agents vulneradors del dret a la salut han estat, per parts iguals, l'administració autonòmica i el personal de centres sanitaris públics, i s'observa un significatiu augment de queixes en relació amb la manca d'empatia i formació en atenció a la diversitat. Per aquest motiu, **és imprescindible formar en atenció a la diversitat i en el coneixement dels drets de les persones amb discapacitat -en tant que usuàries del sistema sanitari- tots els agents implicats en la planificació i els serveis d'atenció directa de l'àmbit de la salut.**
- Com que la segona categoria que ha presentat un gruix més important de les vulneracions ha estat la manca d'accessibilitat a les instal·lacions, serveis i materials sanitaris, cal **vetllar perquè tots els equipaments sanitaris siguin accessibles, en l'accés, en l'interior i en les instal·lacions i materials (lliteres, bàscules, aparells d'exploració...).**
- **És necessària una participació més gran de les entitats de salut a les polítiques sociosanitàries i que hi hagi un interlocutor directe amb l'administració pública** que reconegui la tasca de les entitats en matèria sanitària i afavoreixi més coordinació entre elles, especialment pel que fa a la derivació a serveis especialitzats.
- **Quant a la discapacitat orgànica, és important incloure-la al mateix nivell que la resta de discapacitats en els protocols i els plans d'acció de l'administració pública.** En aquest sentit, es recomana incrementar la formació dels professionals de salut en atenció a la discapacitat orgànica.
- Davant la desaparició de la presencialitat en molts serveis, **cal assegurar que les visites mèdiques que es fan mitjançant atenció telefònica no perjudica les persones usuàries** i que es manté la mateixa qualitat que si la visita fos presencial.

Reptes per viure de forma independent i ser inclòs en la comunitat

- És necessari revisar els models d'atenció de les persones amb discapacitat física i/o orgànica per **promoure un veritable model d'atenció comunitària centrat en la persona, que pugui comptar amb suports suficients i efectius -que li garanteixi desenvolupar el seu propi projecte de vida en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania- i que li permeti escollir com i on vol viure, tal com promou la Convenció abans esmentada.**
- És urgent **aprovar el decret que ha de regular l'assistència personal a Catalunya, de manera que pugui garantir el dret a la vida independent de les persones amb discapacitat física i/o orgànica** (seguint els mandats que estableix l'observació general 5, de l'article 19, de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat). Recordem que més del 57% les vulneracions produïdes en aquest dret feien referència la manca de recursos per a la vida independent.
- **Referent a la figura de l'assistent personal, cal desplegar-la a nivell estatal, respectant el número d'hores que la persona necessita per poder fer una vida independent, i sense copagament** (seguint també els mandats que estableix l'observació general 5, de l'article 19, de la Convenció). Així com repensar el model en el sentit que la persona amb discapacitat sigui l'agent principal i es garanteixi la seva autodeterminació en relació a tot allò que té a veure amb la gestió del seu servei. Això implicarà vetllar per tal que no es desvirtui la figura (requisits de les entitats prestadores) i possibilitats d'autogestió en la formació d'aquest professional. És prioritari seguir el **model formatiu de 50 hores establert pel CERMI (Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat) i legitimar l'expertesa de la persona amb discapacitat com a formadora principal en l'assistència personal.**

Reptes en la participació en activitats culturals, de lleure i esportives

- S'ha de garantir que totes les dimensions de la vida cultural, **les activitats recreatives i l'esport són accessibles per a tothom en tot el seu procés, es compta amb els suports necessaris perquè les persones amb discapacitat puguin gaudir-ne en igualtat d'oportunitats**, executen correctament el protocol de manteniment exigible per llei i estan promogudes degudament perquè tothom se'n pugui beneficiar.
- **És necessari fomentar que la programació dels centres cívics i culturals del territori sigui inclusiva i que tothom que vulgui pugui participar en les activitats que s'ofereixen en els diferents equipaments de pobles i ciutats.** En aquest sentit, s'ha de garantir l'adequació de les activitats a les necessitats de les persones i donar-los els suports personals que siguin necessaris per a la seva realització. Entenem que aquests espais són una bona opció per poder gaudir d'activitats culturals, de lleure i esportives, no només perquè ofereixen preus més assequibles, sinó perquè fomenten la participació en la comunitat.
- Tenint en compte que el 73% de les vulneracions han estat produïdes pel personal d'empresa privada, és imprescindible **formar aquest personal que intervé en el disseny, gestió, realització, informació i suport de les activitats culturals, de lleure i esportives en atenció a la diversitat.**

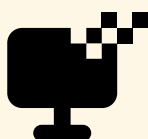
Reptes en l'educació

- **Continuem reclamant fer efectiva la implementació i el complet desenvolupament del Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.** Per tant, cal incrementar el pressupost destinat al seu desplegament i comptar amb la participació de tots els agents de la comunitat educativa i les entitats de persones amb discapacitat per tal de garantir el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats a tot l'alumnat.
- Considerant que els recursos d'acompanyament a l'alumnat és la categoria que ha presentat un nombre més elevat de vulneracions en el dret a l'educació (56%), **és necessari garantir l'accés al servei de vetlladors/es escolars, atès que moltes de les vulneracions detectades han estat en relació amb la negació o la manca d'oferiment d'hores suficients del servei per a activitats escolars.** Aquest fet ha repercutit en la manca d'atenció, suport i acompanyament a l'alumnat amb necessitats educatives especials (en els diferents nivells i centres educatius ordinaris).
- Cal tenir present **la importància d'avaluar com es gestionen els recursos per assegurar que aquests permeten la màxima inclusió de l'alumnat amb necessitats educatives especials** a la seva aula i entre el grup d'iguals. A més, **s'ha d'avançar en plans que garanteixin l'accessibilitat universal a tots els centres educatius de Catalunya.**
- Atès que sovint no s'estan adaptant els currículums a les necessitats de l'alumnat i continua havent-hi un gran desconeixement de la discapacitat (tant física com orgànica), **és necessari que els i les professionals (tant el cos docent com el personal d'atenció directa) estiguin formades respecte a l'escola inclusiva i el model social de la discapacitat, així com sobre les metodologies d'atenció a la diversitat.**

Reptes en la formació en atenció a la diversitat

- El personal d'atenció directa ha estat un dels agents vulneradors durant el 2022 -moltes vegades per manca de coneixement envers la discapacitat física i/o orgànica-. Per evitar que es produeixin discriminacions **és necessari desenvolupar plans de formació i acompanyar en l'atenció a la diversitat tots els agents implicats en la planificació i realització de les activitats i serveis d'atenció directa: serveis socials, educatius, sanitaris, de transport, culturals, esportius, de lleure, turístics i altres d'atenció directa.**

Reptes en la transformació digital

- És necessari seguir reclamant que les persones amb discapacitat física i/o orgànica puguin accedir als mitjans tecnològics -i reforçar la capacitació en l'ús de les noves tecnologies- i minimitzar així l'impacte que hi té la bretxa digital, per tal que no quedin excloses de la transformació digital que viu la nostra societat en tots els àmbits i assegurar que el que és digital sigui accessible, assequible i tingui en compte la diversitat humana. Així mateix, **és molt important l'ús d'un llenguatge clar, la intercomunicació de dades entre les diferents administracions i un circuit específic per a professionals del sector social que fan acompanyaments en els tràmits.**

Reptes en la lluita contra la infradenúncia

- El 56% de les vulneracions no van ser denunciades i el 47% de les persones van manifestar que no ho van fer perquè no serveix per a res. Per tant, es fa palesa la necessitat d'informar, orientar i acompanyar les persones amb discapacitat física i/o orgànica sobre el reconeixement legislatiu dels seus drets, **la importància de la denúncia i l'autodefensa i el coneixement dels canals per denunciar les vulneracions dels drets**, amb l'objectiu de reduir la infradenúncia i visibilitzar les situacions de vulneracions que pateixen les persones amb discapacitat en el seu dia a dia.
- **És necessari comprovar que les eines i canals de denúncia existents donen una resposta adequada i efectiva a les persones que han estat víctimes d'una vulneració, i que el procés de denúncia és àgil i accessible** ja que, segons el present informe, el 19% de persones que no van denunciar la vulneració que van patir no ho van fer perquè el procés de denúncia era complicat.

Bibliografia consultada

AJUNTAMENT DE BARCELONA

- **Estudi** sobre el greuge econòmic de les persones amb discapacitat de la ciutat de Barcelona. 2019.
- **Informe** de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona. 2022.

EAPN ESPANYA

- EAPN Espanya. **Informes** sobre l'estat de la pobresa. Seguiment de l'indicador de pobresa i exclusió social a Espanya.

ECOM

- **Enquesta** sobre les vulneracions de drets detectades al 2022 (376 respostes, 206 vulneracions identificades). 2023.
- **Guia pràctica** per a la defensa dels drets de les persones amb discapacitat física. 2019.

GENERALITAT DE CATALUNYA

- Generalitat de Catalunya. Departament de Drets Socials. **Estadística** sobre el nombre de persones amb discapacitat a Catalunya a l'any 2022. 2023.

INSTITUT NACIONAL D'ESTADÍSTICA

- **Nota de premsa** del 14 de desembre de 2022 referent a les dades sobre l'ocupació de les persones amb discapacitat a l'any 2021. 2022.

Notes de premsa

generades per ECOM el 2022

- **ECOM alerta** que calen mesures urgents per prevenir que no incrementi l'exclusió social de les persones amb discapacitat física i/o orgànica en l'actual escenari socioeconòmic.
- **Reivindiquem incorporar** en els processos de transformació urbana la perspectiva de gènere interseccional i la infància amb discapacitat.
- **Reivindiquem bicicletes** per a tothom i equitat territorial en les connexions accessibles en el transport públic.
- **ECOM reivindica** que es garanteixi el dret al joc inclusiu dels infants i famílies amb discapacitat física i/o orgànica a tots els municipis de Catalunya.
- **Reivindiquem un pla** específic pel dret a l'habitatge accessible, assequible i amb suports per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica dins el Pla Territorial Sectorial d'Habitatge de Catalunya.
- **Reivindiquem el dret** a decidir de les persones amb discapacitat física i/o orgànica sobre la seva vida laboral.
- **ECOM crea** una formació online adreçada a famílies amb fills o filles amb discapacitat per acompanyar-les en la defensa de l'exercici dels seus drets.

Disponibles a: <https://www.ecom.cat/ca/actualitat/sala-de-premsa>

Notícies

generades per ECOM el 2022

- **ECOM trasllada** a l'alcaldeessa Ada Colau les necessitats més urgents de les persones amb discapacitat física i/o orgànica que resideixen a la ciutat de Barcelona per poder dur a terme una vida independent.
- **ECOM reivindica**, davant el regidor d'Infància, Joventut, Persones Grans i Persones amb Discapacitat i el gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat: les persones usuàries demanen que desaparegui la llista d'espera per accedir al Servei d'Assistència Personal Municipal de l'Ajuntament de Barcelona que cogestiona.
- **El cicle virtual d'ECOM *ECOMobilitza't***, sobre la mobilitat accessible als pobles i a les ciutats, reconegut pel Ministerio de Transición Ecológica y Reto Demográfico com a bona pràctica.
- **Formem** a més de 200 agents d'estació de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) en matèria de diversitat i atenció a persones amb discapacitat.
- **Participem** a la Setmana Europea de la Mobilitat Sostenible amb un cicle de webinars i grups de treball per continuar avançant en la mobilitat sostenible i accessible.
- **ECOM reivindica un pla** específic pel dret a l'habitatge accessible, assequible i amb suports per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica dins el Pla Territorial Sectorial d'Habitatge de Catalunya.
- **Fem ressò** de la reclamació de l'aprovació urgent d'una Llei pel Dret a l'Habitatge, promogut des de la Crida a un Pacte per l'Habitatge.

Notícies

generades per ECOM el 2022

- **ECOM dona suport** i s'adhereix al moviment *Quererla es crearla*, reivindicant l'educació inclusiva.
- **El dia 1 de maig reivindiquem** el dret a decidir de les persones amb discapacitat física i/o orgànica sobre la seva vida laboral.
- **Informem** del treball en xarxa amb el Casal dels Infants i Mujeres Pa'lante per millorar les oportunitats laborals de col·lectius en risc d'exclusió social a través de l'assistència personal.
- **Renovem** el conveni de col·laboració amb l'Agència Catalana de la Joventut per afavorir l'ús dels albergs de la XANASCAT per part de les persones amb discapacitat física i /o orgànica.
- **ECOM posa en marxa** un Punt de Voluntariat especialitzat en diversitat i discapacitat.
- **ECOM rep** el primer Premi Voluntariat 2022 (Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya) amb el programa Voluntariat sense barreres.
- **Impartim** un cicle de formacions sobre voluntariat inclusiu.
- **ECOM organitza** un Sant Jordi Divers.

Disponibles a: <https://www.ecom.cat/ca/actualitat/noticies>

Recursos audiovisuals

generats per ECOM el 2022

- **Cicle de webinars *Regenerem-Ciutat Viva*** que planteja la necessitat de tenir en compte la infància i la perspectiva de gènere i les cures en l'activisme pel dret a l'accessibilitat.
Disponible a: <https://www.youtube.com/@entitatecomdiscapacitat/videos>
- **Regenerem-Ciutat Viva: Estrategias para un mismo objetivo: ¡Queremos jugar y ser parte!**
Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=PAVdlxXA_dw
- **#ECOMovilízate:**
La Movilidad sostenible y accesible más allá de las grandes ciudades.
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=bfQQw49QP8w>
- **#ECOMovilízate:**
Experiencias de bicicletas adaptadas para todas las edades.
Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=Qvb9x_YqGrc
- **#ECOMovilízate:**
Bicis para todo el mundo: ¿cómo hacer infraestructuras ciclables seguras e inclusivas?
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=vHswYOefzN0>
- **Taller d'assessorament col·lectiu:**
Cooperatives d'habitatge inclusiu.
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=w674mDkxwvY&t=8s>
- **Taller d'assessorament col·lectiu:**
Les tecnologies de suport per a la llar.
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=91NaDNg7Jvk>
- **Taller d'assessorament col·lectiu:**
Gestió i mediació per a l'adaptació de l'edifici.
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=uRZBqKI-pE4&t=14s>
- **Taller d'assessorament col·lectiu:**
Ajuts de rehabilitació.
Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=RVTkhCJek_Y&t=25s
- **AFA en casa:**
Rutina de estiramiento.
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=bT11vSgkCNk>
- **AFA en casa:**
Trabajo de fuerza general I.
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=sGyVRfdcmbU>

- **AFA en casa:**
Trabajo de fuerza general II.
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=pTbGNZjzDK8>
- **AFA en casa:**
Rutina de trabajo aeróbico II.
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=euXUOEE3v28>
- **Taula Rodona:**
Dona i violència masclista.
On som les dones amb discapacitat?
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=LqpOOYR27K0>
- **#LosDerechosADebate:**
La infradenuncia una problemática que invisibiliza las vulneraciones.
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=5ixMjwguYFA>

Publicacions

generades per ECOM el 2022

- **Relatoria de la jornada:**
El derecho a la asistencia personal y la vida independiente desde la comunidad, coincidiendo con la conmemoración del Día Europeo de la Vida Independiente.
Disponible a: https://www.ecom.cat/sites/default/files/docs/publicacions/relatoria_jornada-ap-ecom-2022_compressed.pdf
- **Llibre** *La asistencia personal, figura clave para la vida independiente,* escrit per la responsable de l'Àrea de Vida Independent i Autonomia Personal, María José Moya Olea.
Disponible a: https://www.ecom.cat/sites/default/files/images/asistencia-personal_fundacionpilares.pdf
- **Guia de finançament** per adaptar l'espai comunitari de l'edifici i l'interior de l'habitatge.
Disponible a: https://www.ecom.cat/sites/default/files/images/cat_ajust_rehabilitacio_lf_ecom_1.pdf

Vulneracions de drets

Discapacitat física i/o orgànica

Informe 2022 *3a edició*

Gran Via de les Corts Catalanes, 562
Pral. 2a. 08011 Barcelona

Tel.: 93 451 55 50
ecom@ecom.cat

 facebook.com/ecomdiscapacitat

 [@entitatecom](https://twitter.com/entitatecom)

 youtube.com/entitatecomdiscapacitat

[» www.ecom.cat](http://www.ecom.cat)

Amb el suport de:

